

BÁO CÁO NHÂN QUYỀN TẠI VIỆT NAM 2017-2018

MẠNG LƯỚI NHÂN QUYỀN VIỆT NAM

NỘI DUNG

Dẫn nhập	03
Tổng quan về Việt Nam	05
I. Quyền tự do ngôn luận và thông tin	07
1. Chính quyền lạm dụng luật pháp để giam người bất đồng chính kiến	07
2. Một không gian bất an của nhà báo chuyên nghiệp	12
3. Đàn áp những nhà báo độc lập	12
4. Quốc tế vận động cho quyền tự do ngôn luận và thông tin tại Việt Nam	13
II. Quyền tự do tôn giáo và thờ phượng	24
1. Ngăn chặn và đàn áp bằng luật pháp	24
2. Lũng đoạn tôn giáo bằng tổ chức	25
3. Đàn áp bằng bạo lực	26
4. Những hoạt động cho tự do tôn giáo	35
III. Vi phạm nhân quyền trong lãnh vực kinh tế	38
1. Khái quát các qui định quốc tế về nhân quyền trong lãnh vực kinh tế	38
2. Chánh quyền cưỡng đoạt đất đai của dân là vi phạm nhân quyền trầm trọng	39
3. Tham nhũng là vi phạm nhân quyền gây nhiều thảm họa rộng lớn	41
4. Môi trường sống và quyền sống con người	44
5. Luật lệ quốc tế có thể hạn chế tham nhũng?	45
IV. Quyền được làm việc và hưởng thụ thành quả lao động	47
1. Vi phạm quyền của người lao động trong luật lệ lao động	47
2. Vi phạm quyền của người lao động trong thực tế sinh hoạt	50
V. Quyền sống, quyền tự do và an ninh thân thể	54
1. Án tử hình	54
2. Bạo hành của công an	55
3. Nạn buôn người	57

VI. Quyền được đối xử bình đẳng không kỳ thị	59
1. Kỳ thị đối với những thành phần thuộc chế độ cũ	59
2. Kỳ thị đối với người ngoài Đảng	60
3. Kỳ thị đối với người có tôn giáo	61
4. Kỳ thị đối với các sắc tộc thiểu số	62
5. Kỳ thị đối với phụ nữ	63
VII. Quyền được xét xử công bằng trước luật pháp	65
1. Sửa đổi luật lệ	65
2. Giam giữ tùy tiện và hình sự hóa các sinh hoạt chính trị đi ngược lại quyền lợi của ĐCSVN	65
3. Vi phạm những nguyên tắc cơ bản của Luật tố tụng hình sự	67
VIII. Quyền được tham gia đời sống chính trị quốc gia	69
1. Điều hành việc nước là đặc quyền của ĐCSVN	69
2. Triệt hạ đối lập	71
3. Quyền lập hội, biểu tình, cư trú và đi lại	74
Khuyến nghị	
Phụ lục I: Danh sách tù nhân lương tâm còn bị giam giữ	80
Phụ lục II: Danh sách tù nhân lương tâm còn bị quản chế	80
Phụ lục III: Giải thưởng Nhân quyền Việt Nam 2017	81

HÌNH BÌA

Mười hai tù nhân lương tâm bị bắt, hoặc bị kêu án nặng nề trong hai năm 2017 và 2018

Phía trên, từ trái sang phải: Nguyễn Văn Đài, Phạm Văn Trội, Nguyễn Trung Trực, Nguyễn Bắc Truyển, Trần Thị Nga, Trần Hoàng Phúc

Phía dưới, từ trái sang phải: Nguyễn Trung Tôn, Lê Đình Lương, Trương Minh Đức, Nguyễn Văn Oai, Nguyễn Văn Hóa, và Nguyễn Ngọc Như Quỳnh

DẪN NHẬP

Nhân Quyền tại Việt Nam vẫn là một đề tài khiến đa số người dân dù ở trong nước hay ngoài nước đều quan tâm, không kể đến những cơ quan quốc tế như Human Right Watch, Reorters Sans Frontière, Amnesty International, World Library Foundation, Oxford LibGuides, Samaritan's Purse Australia | New Zealand vv...^[1]

Tình trạng Nhân Quyền trong năm 2017 và đầu năm 2018 tại Việt Nam chẳng những không có gì sáng sủa mà trái lại càng đen tối hơn khi Hoa Kỳ quyết định rút lui khỏi Hiệp Định Đối Tác Xuyên Thái Bình Dương (Trans-Pacific Partnership Agreement TPP), mà nhiều người đã kỳ vọng vào đó để nghĩ rằng do những ràng buộc vào hiệp định này mà vấn đề nhân quyền được cải tiến phần nào.

Vì không còn có gì để ngăn chặn nên việc bắt bớ, kết án, giam cầm và đàn áp những người dân vô tội nhưng chỉ vì họ đòi hỏi nhân quyền, của nhà nước Cộng Sản Việt Nam càng ngày càng dữ dội hơn. Những bản án nặng nề giáng xuống đầu những người dân lành, chỉ vì tranh đấu cho quyền sống của người Việt Nam trước những đe dọa về môi sinh, về tự do phát biểu ý kiến, hay quyền được có một tín ngưỡng vv... Trong khi nhà nước đưa ra những tuyên bố trước các cơ quan quốc tế rằng Việt Nam là một nước có quyền tự do tôn giáo, tự do tín ngưỡng, nhưng họ không chỉ thả lỏng mà còn cổ vũ cho những hoạt động mê tín dị đoan, thiết lập những định chế tôn giáo giả tạo do chính họ điều động.^[2]

Quyền tự do phát biểu ý kiến được họ cho phép dễ dàng nếu tuổi trẻ gào khóc điên loạn trước tin ca sĩ quốc tế nào đó qua đời hay tự do phơi bày thân xác lõa lồ khi tưởng rằng đội bóng U23 của VN sẽ chiếm giải quán quân « U23 Việt Nam đặt cả châu Á dưới chân bằng chiến thắng để đời » Một tâm lý huênh hoang chưa từng có trong nền giáo dục Việt Nam.^[3]

Nhưng những người nói lên sự phẫn uất khi thấy những bất công xã hội, những nghịch lý của nhà cầm quyền mà đòi hỏi tự do, dân chủ, nhân quyền thì không được đối xử như thế, vì :

- Đảng và nhà nước cướp đất của dân, dân bảo họ cướp đất, thế là họ cho dân vào tù. Trường hợp dân oan Cán Thị Thêu tại Dương Nội sau 2 lần tù^[4]

- Đảng và nhà nước bảo người dân có rất nhiều tự do nhưng vì một lý do nào đó họ mời dân đến « làm việc » tại đồn công an và tại đây họ đánh chết dân! Trường hợp anh Nguyễn Ngọc Nhân nói đi uống cà phê nhưng không thấy về hai hôm sau công an đến nhà báo anh bị bệnh tại đồn, cha anh Nhân đến đồn thì anh đã bị đánh chết từ hôm trước!^[5]

- Đảng và nhà nước cấm dân nói, dân viết, dân cứ nói, cứ viết thế là công an đánh gãy cả hai chân rồi liên tục xách nhiều, cắt điện thoại, cắt internet, thẩm vấn vv.. Trường hợp nhà báo độc lập Phạm Đoan Trang là điển hình^[6]

- Đảng và nhà nước cấm dân nói tình trạng tồi tệ của môi sinh nhưng dân cứ nói thế là vào tù! Trường hợp Mẹ Năm Nguyễn Ngọc Như Quỳnh bị kết án 10 năm tù vì phản đối cơ quan Formosa đã tàn phá môi trường Việt Nam.^[7]

- Đảng và nhà nước không cho dân tin ai khác ngoại trừ tin sự xảo trá của họ, dân không chấp nhận, thế là vào tù! Trường hợp bà Trần Thị Hồng, vợ mục sư Nguyễn Công Chính mà trong Phúc Trình Về Tự Do Tôn Giáo của Hoa Kỳ đã nêu ra.^[8]

- Đảng và nhà nước Việt Nam rất vui (và hãnh diện) khi thấy người Mỹ muốn Nói Vòng Tay Lớn với người Việt (trường hợp Hàng Không Mẫu Hạm Hoa Kỳ USS Carl Vinson đến Việt Nam). Nhưng nhà cầm quyền Cộng Sản Việt Nam không muốn Nói Vòng Tay Lớn với người dân Việt Nam, họ không muốn thấy Nói Vòng Tay Lớn giữa người Việt với nhau vì họ sợ người Việt câu kết với người Việt để đòi hỏi tự do, dân chủ, nhân quyền là những chủ đề nhạy cảm của nhà cầm quyền!

Chúng tôi sẽ đề cập đến những vi phạm trầm trọng về quyền con người của nhà cầm quyền Việt Nam dựa trên bản Tuyên Ngôn Quốc Tế Nhân Quyền mà họ đã long trọng ký vào ngày 20 tháng 9 năm 1977 cam kết thực thi khi xin gia nhập Liên Hiệp Quốc. Sau đó vào ngày 9 tháng 1 năm 1982 họ cũng đã ký và thông qua 2 Công Ước Quốc Tế về những quyền Dân Sự Chính Trị cũng như những quyền về Kinh Tế, Xã Hội và Văn Hóa.

Ngay trong Phần I, Điều I của Công Ước Quốc Tế về những quyền Dân Sự và Chính trị đã quy định:

« Các dân tộc đều có quyền tự quyết. Chiếu theo quyền này, họ được tự do quyết định về chế độ chính trị và tự do theo đuổi chiều hướng phát triển kinh tế, xã hội và văn hóa ». Tiếc rằng chế độ Cộng Sản không phải là chế độ do người dân Việt Nam được tự do lựa chọn nên hơn 65 năm tại miền Bắc và hơn 40 năm tại cả hai miền Nam Bắc người dân Việt Nam đã bị tước đoạt mọi thứ quyền đã được Liên Hiệp Quốc đề xướng qua Tuyên Ngôn Quốc Tế Nhân Quyền từ năm 1948.

Bản báo cáo Nhân quyền tại Việt Nam năm 2017-2018 này có mục đích trình bày thực tế việc thi hành nghĩa vụ nhân quyền của chính quyền Việt Nam qua các lãnh vực được Luật Quốc Tế Nhân Quyền quy định, đặc biệt trong các lãnh vực sau:

- * Quyền sống, quyền tự do và an ninh thân thể
- * Quyền được xét xử công bằng bởi toà án độc lập và vô tư
- * Quyền được tham gia đời sống chính trị quốc gia
- * Quyền tự do phát biểu và tự do ngôn luận
- * Quyền tự do tôn giáo và thờ phượng
- * Quyền được làm việc và hưởng thụ thành quả lao động
- * Quyền được đối xử bình đẳng không bị kỳ thị
- * Quyền được hưởng an sinh xã hội về mặt kinh tế.

Chính vì thế với Bản Báo Cáo này chúng tôi mong rằng thế giới các quốc gia tự do quan tâm đến người dân Việt Nam nơi nhà cầm quyền Cộng Sản tước đoạt hầu như tất cả mọi quyền con người.

TỔNG QUAN VỀ VIỆT NAM

Địa Lý : Nước Cộng Hòa Xã Hội Chủ Nghĩa Việt Nam là một quốc gia thuộc khu vực Đông Nam Á, phía bắc giáp Trung Quốc, phía tây giáp Lào và Campuchia, phía tây nam giáp vịnh Thái Lan, phía đông và phía nam giáp Biển Đông và có hơn 4.000 hòn đảo, 3260 km bờ biển, với diện tích đất liền là 310.060 km², và dân số 95.576.108 người tính đến ngày 14 tháng 3/2018 theo tài liệu của Liên Hiệp Quốc, đứng hàng thứ 14 trên thế giới về mặt dân số.

Lịch Sử: Hiệp định đình chiến Genève 1954 chấm dứt chế độ thực dân Pháp, Việt Nam bị chia làm hai: phía nam vĩ tuyến 17 thuộc Quốc Gia Việt Nam có tên nước là Việt Nam Cộng Hòa, phía bắc vĩ tuyến 17 có tên là Việt Nam Dân Chủ Cộng Hòa. Ngay sau Hiệp định Genève 1954 được ký kết, Việt Nam Dân Chủ Cộng Hòa dưới sự thống trị của Đảng Cộng Sản Việt Nam (ĐCSVN) đã phát động chiến tranh nhằm thôn tính Việt Nam Cộng Hòa bằng cách gài những cán bộ cộng sản nòng cốt của họ tại Miền Nam và mang một số người Miền Nam ra Bắc để huấn luyện và đưa trở vào Nam sau đó. Cuộc chiến do Miền Bắc gây ra ở Miền Nam kéo dài từ 1954 đến 1975 thì Việt Nam Dân Chủ Cộng Hòa đã chiến thắng trong cuộc chiến xâm lược nước Việt Nam Cộng Hòa và thiết lập nước Cộng Hòa Xã Hội Chủ Nghĩa Việt Nam thống nhất hai miền Nam Bắc và đặt nước VIỆT NAM dưới chế độ Cộng Sản.

Chính Trị: Cộng Hòa Xã Hội Chủ Nghĩa Việt Nam có một chế độ độc đảng. Theo Hiến pháp được tu chính năm 2013, “Đảng Cộng Sản Việt Nam [ĐCSVN] là lực lượng lãnh đạo nhà nước và xã hội” (Điều 4.1). Chính quyền được chia thành ba ngành: Quốc hội, Chính Phủ, và Tòa án Nhân dân; tuy nhiên, trên thực tế cả ba ngành đều chịu sự thống trị của ĐCSVN, với khoảng 4.5 triệu đảng viên. Quốc hội và Hội đồng Nhân dân các cấp đều được bầu qua phổ thông đầu phiếu; tuy nhiên các ứng viên đều được sàng lọc bởi ĐCSVN. Các tổ chức chính trị, văn hóa, xã hội, tôn giáo vv... không trực tiếp hoặc gián tiếp lệ thuộc ĐCSVN đều không có quyền đưa người ra tranh cử hoặc bị loại ngay từ địa phương.

Kinh Tế: Sau chính sách Đổi Mới vào cuối thập niên 80, với số vốn viện trợ và đầu tư từ nước ngoài, hoạt động kinh tế Việt Nam đã có nhiều thay đổi. Nhiều cơ sở sản xuất và thương mại nhà nước cũng như tư nhân được thiết lập. Theo báo cáo của Tổng cục Thống kê Việt Nam, tổng sản phẩm trong nước (GDP) năm 2017 gia tăng cao nhất trong 10 năm qua, đạt 6.81% (Tổng Cục Thống Kê công bố ngày 27/12/2017); thu nhập bình quân đầu người ước tính đạt 53, 5 triệu đồng, tương đương 2,385 USD, tăng 170 USD so với năm 2016. Tình trạng nợ công năm 2017 cũng giảm so với năm 2016 với 62,6 % tổng sản lượng nội địa; nhưng dự kiến năm 2018 sẽ tăng lên 63,9% và như thế khoảng cách giàu nghèo vẫn càng ngày càng cách xa thêm.

Xã Hội: Việt Nam có 54 sắc dân, trong đó người Kinh chiếm 87%. Ngôn ngữ chính là tiếng Việt. Tuyệt đại đa số người dân có niềm tin tôn giáo, nhiều nhất là thờ cúng tổ tiên, đạo Phật, đạo Thiên Chúa (bao gồm đạo Công Giáo và các chi nhánh đạo Tin Lành), đạo Hồi, đạo Bà Hai, và một số tôn giáo mang màu sắc địa phương như Phật Giáo Hòa Hảo và Cao Đài Giáo... Một số nhỏ mà hầu hết là đảng viên Đảng Cộng Sản tự cho mình là vô thần. Mặc dù tỷ lệ dân số đô thị tăng trưởng trong thập niên vừa qua, xã hội Việt Nam vẫn mang tính chất nông nghiệp với gần 70% dân cư ở nông thôn. Dân chúng sống ở thôn quê, đặc biệt là những vùng cao nguyên hẻo lánh chịu thiệt thòi nhiều mặt như thu nhập, giáo dục, y tế và nhất là bị sự đàn áp của những cán bộ Cộng Sản địa phương làm cho đời sống của họ vô cùng khó khăn.

Chú Thích:

- [1] <https://www.samaritanspurse.org.au/the-cruelty-of-human-trafficking/>
- [2] <http://www.uscirf.gov/news-room/press-releases/uscirf-releases-2017-annual-report>
- [3] <http://www.doisongphapluat.com/tin-lienquan/u23-viet-nam-dat-ca-chau-a-duoi-chan-bang-chien-thang-de-doi-217105.html>
- [4] <https://www.nguoi-viet.com/viet-nam/nha-dau-tranh-dat-dai-can-thi-theu-ra-tu/>
- [5] <https://www.nguoi-viet.com/tin-trong-ngay/cong-huyen-danh-chet-nguoi-thuatai-bien/>
- [6] <https://www.danluan.org/tin-tuc/20180308/ky-niem-83-nu-nha-bao-pham-doan-trang-bi-cong-an-bat>
- [7] <http://www.bbc.com/vietnamese/vietnam-40440477>
- [8] <https://www.rfa.org/vietnamese/news/vietnamnews/uscirf-releases-new-report-a-right-for-all-freedom-of-religion-and-belief-in-asean-09272017110704.html>

Chương I

QUYỀN TỰ DO PHÁT BIỂU VÀ TỰ DO THÔNG TIN

Khi ứng cử vào thành viên của hội đồng Nhân Quyền, Việt Nam đã khẳng định sẽ tôn trọng và phát huy Nhân Quyền qua hiến pháp và luật lệ của quốc gia này. Ngày 7 tháng 11 năm 2013 Việt Nam đã ký và trong kỳ họp thứ 8 ngày 28 tháng 11 năm 2014 quốc hội nước CHXHCNVN khóa XIII đã thông qua quyết nghị của Liên Hiệp Quốc, chống lại Tra Tấn và các hình thức trừng phạt tàn bạo, vô nhân đạo hoặc đối xử tàn tệ.

Tuy nhiên, ngay tháng 12 năm đó, khi một số trí thức và dân chúng tập hợp tại Hà Nội và Saigon để tuyên dương Hiến chương Nhân Quyền, thì công an và an ninh mặc thường phục đã giải tán những người này một cách thô bạo, bắt giữ một số người và tra tấn họ. Thực tế cho thấy, nhà nước Việt Nam không có ý định tuân thủ theo những điều mà bản Hiến chương ấn định, ngược lại họ luôn luôn vi phạm hầu như tất cả mọi điều khoản của bản Hiến Chương, đặc biệt là vi phạm liên tục Quyền Tự Do Phát Biểu, Tự Do Thông Tin của dân chúng Việt Nam dù đã được minh định trong Bản Hiến Chương Nhân Quyền của Liên Hiệp Quốc đã được phê chuẩn qua Nghị quyết số 83/2014/QH13.

Trong chương này, chúng tôi nói về sự vi phạm quyền tự do tư tưởng và phát biểu của nhà cầm quyền đối với các nhà báo chính quy và các nhà báo độc lập (đặc biệt là trên mạng truyền thông Internet), cùng với mọi người dân thường, trong các cuộc biểu tình ôn hòa; những sự vi phạm khác dành cho các chương sau

Điều khoản 19 của Tuyên Ngôn Quốc Tế Nhân Quyền quy định:

Mọi người đều có quyền tự do tư tưởng và phát biểu quan điểm; quyền này bao gồm sự tự do bảo vệ ý kiến của mình mà không bị can thiệp và có quyền tìm kiếm, lãnh nhận và chia sẻ, phổ biến tin tức qua các mạng truyền thông không kể biên giới quốc gia:

1. Năm 2017 Là năm mà chính quyền lợi dụng điều 88 của bộ luật hình sự để đàn áp các nhà báo:

Chỉ trong sáu tháng đầu năm 2017, Cơ quan An ninh Điều tra đã bắt bốn người theo *Điều 88* Bộ luật Hình sự (BLHS) về *tội tuyên truyền chống nhà nước* ^[1]

Ngoài việc lợi dụng bộ luật hình sự 88, nhà nước CSVN còn áp dụng bừa bãi bộ luật hình sự 79 để kê án nặng hơn cho những người bất đồng chính kiến mà họ muốn tiếp tục giam giữ vì sợ uy tín của những người ấy sẽ lan rộng hơn, tạo thành một phong trào, cụ thể là trường hợp của Luật Sư Nguyễn Văn Đài. “Lật đổ chính quyền” là điều mà họ rất cảnh giác và lo sợ khi bất kỳ ai có ý định tham gia hoạt động chính trị, khiến đe dọa thay thế địa vị cầm quyền của họ, nếu người này không phải là Cộng Sản hoặc cũng là CS nhưng không cùng phe cánh với họ. Ai tụ họp lại thành một nhóm có hai người trở lên, cùng bàn bạc về chủ trương đa đảng và xóa bỏ quyền lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam, sẽ được suy đoán là có hành vi thành lập và hoặc tham gia tổ chức chính trị nhằm lật đổ chính quyền hiện thời và, do đó, đương nhiên phạm vào Điều 79.

Lập luận pháp lý trên tất nhiên không phù hợp với nguyên tắc Suy đoán vô tội của pháp luật hình sự và tổ tụng hình sự trên toàn thế giới, kể cả Việt Nam, bởi nó chỉ suy đoán hành vi của nghi phạm theo hướng buộc tội họ, thay vì chỉ áp dụng sự suy đoán nhằm gỡ tội như đòi hỏi của nguyên tắc trên.

Dưới đây là những người bị kết án theo hai điều luật hình sự 88 và 79:

1.1 Trong năm 2017, những người trong Hội Anh Em Dân Chủ đã bị đàn áp một cách tàn nhẫn và bị bắt bớ, kết án, chỉ tiết như sau:

* *Hội Anh Em Dân Chủ*, với chủ trương là Việt Nam phải có tự do dân chủ, nhân quyền, có được đa nguyên đa đảng và hoạt động xã hội dân sự tự do. Họ đấu tranh bằng phương tiện hòa bình, đưa ra những thông tin về những vấn đề xã hội, tham nhũng, nhằm đào tạo những nhân tố trong tương lai cải cách xã hội. Hội này đã do Luật Sư Nguyễn Văn Đài thành lập vào năm 2013 (sau đó ông bị bắt), nhưng mãi đến năm 2017 thì các thành viên trong hội mới bị đàn áp dữ dội, nhân dịp Tổng Thống Donald Trump nói lòng việc chú ý tới nhân quyền tại Việt Nam. Vì hội còn yếu nên những sự quan tâm của thế giới bên ngoài trở thành quan trọng đối với sự an nguy của các thành viên trong hội. ^[2]

Chỉ trong vòng 2 tháng 8-9/2017, Việt Nam đã tiến hành bắt giam và khởi tố 5 thành viên và 1 cựu thành viên của Hội Anh Em Dân Chủ theo điều 79, tội hoạt động nhằm lật đổ chính quyền. ^[3]

Một số các thành viên của Hội Anh Em Dân Chủ vừa bị xét xử:

1. Luật Sư Nguyễn Văn Đài, (sinh năm 1969) là một luật sư nổi tiếng đòi đa nguyên đa đảng và tôn trọng nhân quyền. Ông từng giúp thủ tục pháp lý cho dân oan miễn phí, từng bảo vệ nhiều vụ án nhân quyền và tôn giáo như vụ xử Mục sư Nguyễn Hồng Quang và nhà truyền đạo Phạm Ngọc Thạch năm 2004. Tháng 4 năm 2004, ông cùng với 11 luật sư thành lập nhóm “Luật sư Vì Công lý”, nhưng sau đó 11 luật sư này đều rút tên vì sợ bị thu giấy phép hành nghề. Luật Sư Nguyễn Văn Đài năm 2007 đã bị xử tù 4 năm về tội “Tuyên truyền chống Nhà nước CHXHCN Việt Nam”, thời gian quản chế 4 năm, Luật Sư Đài lại bị bắt vào ngày 16 Tháng Mười Hai năm 2015, sau khi nói chuyện về hiến pháp và các quyền con người cơ bản trước một cử tọa chừng 70 người tại nhà của một cựu tù nhân chính trị ở xã Nam Lộc, huyện Nam Đàn, tỉnh Nghệ An. Hồi Tháng Tư năm 2017, Luật Sư Đài trở thành người Việt Nam đầu tiên được Liên Đoàn Thẩm Phán Đức trao giải thưởng Nhân Quyền 2017. Ngày 5 tháng 4 - 2018 ông bị kết án 15 năm tù và 5 năm quản chế vì tội hoạt động nhằm lật đổ chính quyền (điều 79). ^[4]

2. Mục Sư Nguyễn Trung Tôn, sinh năm 1972. Ông lên tiếng “*Cần phải hủy bỏ ngay điều 4 Hiến Pháp vì nó triệt tiêu khả năng trí tuệ VN khiến đất nước lạc hậu*” và bày tỏ: “*Tôi chỉ mong muốn một điều rằng; dù ở trong chế độ nào, dù ở chế độ dân chủ hay độc đảng, phong kiến đi chăng nữa thì Quyền con người phải được tôn trọng và được thực thi theo pháp luật*”. Ông sử dụng Internet để phổ biến Nhân quyền và Dân Chủ. Năm 2011 bị bắt rồi bị giam tù 2 năm và 2 năm quản chế. Ngày 30 tháng 7-2018 ông bị bắt lại cùng với các người trong Hội Anh Em Dân Chủ. Ngày 5 tháng 4 - 2018 ông bị kết án 12 năm tù và 3 năm quản chế theo điều 79 ^[5]

3. Nhà báo độc lập, ký giả Trương Minh Đức (sinh năm 1960), thường viết bài tố cáo tham nhũng, giúp đỡ dân oan. Từng bị kết án tù 2007 với bản án 5 năm tù giam. Ra tù năm 2012 nhưng đến ngày 30 tháng 7 năm 2017, bị bắt lại, và ngày 5 tháng 4 - 2018 ông bị kết án 12 năm tù và 3 năm quản chế theo điều 79 ^[6]

4. Phạm Văn Trội, Sinh năm 1972. Bị bắt ngày 30 tháng 7 năm 2017, vì muốn bảo vệ nhân quyền nên bị án 4 năm tù, 4 năm quản chế. Được tha năm 2012 rồi lại bị bắt cùng với Mục Sư Nguyễn Trung Tôn, Nguyễn Bắc Truyển và Trương Minh Đức. Ngày 5 tháng 4 - 2018 ông bị kết án 5 năm tù và 1 năm quản chế theo điều 79 ^[7]

5. Nguyễn Bắc Truyển, Mục sư, Luật gia, bị bắt sáng 30 tháng 7 năm 2017 vì giúp đỡ các gia đình tù nhân lương tâm, nạn nhân của cường chế đất đai, và bị tù vì lý do tôn giáo. Ngày 5 tháng 4 - 2018 ông bị kết án 11 năm tù và 3 năm quản chế theo điều 79 ^[8]

6. Nguyễn Trung Trực, sinh 1974. Thuộc Nhóm Anh Em Dân Chủ. Bị bắt ngày 30 tháng 7 năm 2017. Anh bị kết tội theo điều 79, còn bị giam và chưa được gặp luật sư. ^[9]

7. Ông Nguyễn Văn Túc, giáo viên, sinh năm 1964. Cựu tù nhân lương tâm 4 năm, thành viên của Nhóm Anh Em Dân Chủ. Ông Túc là người đại diện cho người dân ở xã Đông La, huyện Đông Hưng đấu tranh đòi đất ruộng bị chính quyền địa phương thu hồi. Bị bắt ngày 1 tháng 9 năm 2017 ^[10]

1.2 Ngoài nhóm Anh Em Dân Chủ còn có nhiều nhà đấu tranh nhân quyền khác, cũng bị bắt bớ theo điều 88 của bộ luật hình sự, là một điều luật đã bị nhà cầm quyền dùng như những thòng lọng vào cổ mọi người, nhằm mục đích tạo ra mối e ngại cho bất cứ ai nói lên những điều sai trái của nhà cầm quyền, để bưng bít thông tin:

1-Đào Quang Thực, giáo viên, sinh năm 1960. Bị bắt 5 tháng 10, năm 2017. Ông từng tham gia các cuộc biểu tình ôn hòa chống Trung Cộng chiếm Biển Đông cũng như bảo vệ môi trường, bảo vệ Hoàng Sa và Trường Sa, và làm nổi bật nạn tham nhũng. Ông đã thăng thấn trong quan điểm của ông trên các phương tiện truyền thông xã hội, bao gồm cả Facebook. Chính vì thực hiện quyền tự do phát biểu này mà ông bị bắt vào ngày 5 tháng 10 năm 2017, bị buộc tội tiến hành các hoạt động nhằm lật đổ chính quyền nhân dân, theo Điều 79 của Trung tâm giam giữ tội phạm hình sự, tạm giam ở tỉnh Hòa Bình. ^[11]

2-Lê Đình Lượng. Sinh năm 1965. Vào thứ Bảy, hay Chủ Nhật hay ngày lễ, ông cầm các biểu ngữ, băng rôn ông tự làm, đi dọc đường cùng một số anh em phản đối Formosa, bảo vệ biển đảo. Theo báo Tuổi Trẻ, ông Lượng “thường xuyên có các hoạt động nhằm mục đích lật đổ chính quyền nhân dân và gây phức tạp về tình hình an ninh, trật tự tại địa phương”. Ngày 24 tháng 7 năm 2017, bị bắt từ xe hơi trên đường đi thăm gia đình tù nhân lương tâm. ^[12]

3-Nguyễn Văn Hóa. Sinh năm 1995. Bị bắt ngày 11 tháng 1 năm 2017 vì chống vụ hãm thếp ở Formosa làm hủy hoại môi trường. Ngày 27/11, Tòa án nhân dân tỉnh Hà Tĩnh mở phiên tòa xét xử và tuyên phạt Nguyễn Văn Hóa 7 năm tù giam và cấm đi khỏi nơi cư trú 3 năm kể từ sau khi chấp hành xong hình phạt tù, về tội “Tuyên truyền chống Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam.” ^[13]

4. Blogger Mẹ Nấm (Nguyễn Ngọc Như Quỳnh) Ngày 29-6-2017 bị tuyên phạt 10 năm tù theo Điều 88 Bộ luật Hình sự, một điều án lệnh “vô địch” ở Đông Nam Á về mức hình phạt dành cho tội phi báng, ngày 30-10-2017 cô lại bị tuyên án y án 10 năm tại tòa phúc thẩm. ^[14] (Sẽ nói thêm về Mẹ Nấm ở đoạn sau)

1.3 Danh sách dưới đây gồm các bloggers là những người chỉ có hoạt động trên mạng, trên Facebook hoặc thư điện tử. Những người này hoàn toàn hoạt động độc lập. Họ chỉ muốn thông tin về những việc tham nhũng, hối lộ cấp nhà nước, về việc nhà nước bán đất bán biển cho Trung Quốc.

1-Bác Sĩ Hồ Văn Hải (Aka Hồ Hải), sinh năm 1957. Kêu gọi sự trong sạch của chính phủ. Kêu gọi niềm tin trên Blog. Bị bắt ngày 2 tháng 11 năm 2016. Ngày 1-2- 2018 Bác sĩ và blogger Hồ Văn Hải bị tuyên án 4 năm tù giam và 2 năm quản chế tại Tòa án Nhân dân TP HCM ^[15]

2-Nguyễn Ngọc Như Quỳnh, Aka Mẹ Nấm, sinh năm 1979. Blogger chống tham nhũng, chống vụ Bauxit hủy hoại đất đai Tây Nguyên. Bị bắt 10 tháng 10, 2016 với bản án 10 năm tù vì tội quấy rối trật tự, vì đã viết Blog tranh đấu chống môi trường độc hại giết chết cá tôm tại miền Trung. Từng nhận giải Người tranh đấu cho Nhân Quyền năm 2015 bởi Hiệp Hội bảo vệ Nhân Quyền Dân Sự và Giải Người Phụ Nữ Can Đảm Quốc Tế 2017 trao tặng bởi Bộ Ngoại Giao Hoa Kỳ. Ngày 30 tháng 11 năm 2017 cô bị tòa phúc thẩm tuyên án giữ nguyên án tù 10 năm của tòa sơ thẩm. ^[16]

3- Trần Tuấn Kiệt là phó Bí thư Chi bộ, Trưởng phòng Thanh tra - Pháp chế của Trường Cao đẳng Cần Thơ, khi làm việc tại trường, ông Kiệt đã làm đơn tố cáo những hành vi tham nhũng của Hiệu trưởng Trần Thanh Liêm (Bí thư đảng ủy) đã thăng chức cho tiến sĩ Hồ Thanh Tâm (phó Hiệu trưởng) không đúng quy trình. Theo công an quận Ninh Kiều ông Trần Tuấn Kiệt bị bắt vì hành vi “Lợi dụng các quyền tự do dân chủ xâm phạm lợi ích của Nhà nước, quyền lợi ích hợp pháp của tổ chức, công dân” được quy định tại điều 258 Bộ Luật Hình sự. Xin lưu ý là sau 2 tháng bị bắt giam, ông Kiệt bị đưa đi điều trị bắt buộc về bệnh tâm thần, một điều mà sinh viên của trường Cao Đẳng Cần Thơ không tin. ^[17]

4-Trần Hoàng Phúc, sinh năm 1994. Kêu gọi đa đảng và nhân quyền. Kêu gọi bảo vệ môi trường. Khi TT Obama thăm VN, được mời đến gặp, nhưng bị công an cấm cản. Bị bắt ngày 26 tháng 6 năm 2017. Ngày 31-1-2018 bị tuyên án 6 năm tù giam cùng 4 năm quản thúc tại gia. ^[18]

5-Hoàng Đức Bình, nhà hoạt động 35 tuổi, người đã giúp đỡ ngư dân một số vùng ở Nghệ An kiện hãng Formosa gây ô nhiễm môi trường, bị bắt trên đường đi chung xe với linh mục Nguyễn đình Thục. Ông Bình tham gia một số hoạt động biểu tình, và tường thuật trực tiếp qua mạng xã hội để đưa thông tin đến công chúng. Trong phiên phúc thẩm ngày 24 tháng 4 năm 2018 ông bị y án sơ thẩm 14 năm tù cho các tội “chống người thi hành công vụ” và “lợi dụng quyền tự do dân chủ” xử ngày 15 tháng 5 năm 2017. ^[19]

Hoàng Đức Bình

6- Ông Phan Kim Khánh, sinh năm 1993, khi bị bắt đang là sinh viên năm cuối, khoa quốc tế, Đại học Thái Nguyên. Năm 2015, Phan Kim Khánh được học bổng của Chương trình Thủ lĩnh trẻ Đông Nam Á (YSEALI) để tham gia khóa đào tạo do Đại sứ quán Hoa Kỳ tại Hà Nội tổ chức. Phan Kim Khánh bị bắt hồi tháng 3 năm nay với cáo buộc “tuyên truyền chống nhà nước CHXHCN Việt Nam” theo Điều 88 Bộ Luật Hình sự vì đã thành lập và điều hành hai trang blog có tên “Bảo Tham Những” và “Tuần Việt Nam”. Ngày 25 tháng 10, 2017 Phan Kim Khánh bị xử 6 năm tù vì ‘tuyên truyền chống nhà nước’. ^[20]

Nguyễn Văn Diễm và Vũ Quang Thuận

7-Bùi Hiếu Võ, sinh năm 1962. Bị kết án dùng Facebook móc ngoặc với Việt Tân để tuyên truyền chống nhà nước. Bị bắt ngày 17 tháng 3, năm 2017. ^[21]

8-Nguyễn Văn Diễm, sinh năm 1983. Làm Youtube chống tham nhũng bán nước, vi phạm nhân quyền, phê phán Nhà nước hèn với giặc, ác với dân trong vụ Formosa. Bị bắt ngày 3 tháng 3 năm 2017. Ngày 31-1-2018 bị tuyên án 6 năm 6 tháng tù giam và 4 năm quản chế. ^[22]

9-Vũ Quang Thuận, sinh năm 1966 bị bắt vì dùng Youtube. Hai ông Vũ Quang Thuận và Nguyễn Văn Diễm bị bắt và đưa ra xét xử vì đã phát tán 17 clip lên mạng xã hội và youtube mà cơ quan an ninh điều tra cho là có nội dung chống phá đảng cộng sản và nhà nước Việt Nam. Ngày 31-1-2018 ông Vũ Quang Thuận bị tuyên án 8 năm tù giam và 5 năm quản chế ^[22]

10-Nguyễn Văn Oai, sinh năm 1982. Đồng sáng lập Hội Ái Hữu Cựu Tù Nhân Lương Tâm Công Giáo. Bị bắt ngày 19 tháng 1, 2011, sau đó bị ghép tội chống cự người thi hành công lực. Tổ Chức Theo dõi Nhân Quyền (Human Rights Watch) nêu quan điểm trong thông cáo hôm 14/1/2018: “Nguyễn Văn Oai bị kết án năm năm tù vì vi phạm điều kiện quản chế, theo điều 304 của bộ luật hình sự và chống người thi hành công vụ, theo điều 257 của bộ luật hình sự trong phiên xử hồi tháng Chín năm 2017. Lệnh quản chế đối với anh, có nội dung buộc phải trình báo theo định kỳ với Ủy ban Nhân dân sở tại và hạn chế đi lại, được căn cứ trên một bản cáo trạng và bản án không thỏa đáng về việc anh có liên quan tới một tổ chức chính trị bị cấm ở Việt Nam, là một sự vi phạm quyền tự do nhóm họp và tự do ngôn luận đối với Nguyễn Văn Oai.”. Ngày 15/01/2018 anh bị xử án 5 năm tù, 4 năm quản chế. [23]

1.4 Các nạn nhân bị bắt chỉ vì biểu tình ôn hòa, chống tham nhũng, bán nước, đàn áp Dân Oan:

1- Lê Thu Hà, sinh 1982. Cùng bị bắt với Luật Sư Nguyễn Văn Đài ngày 16 tháng 12 năm 2015. Cô gia nhập Hội Anh Em Dân Chủ năm 2013. Ngày 5 tháng 4-2018 cô bị tòa kết án 9 năm tù và 2 năm quản chế tại gia theo điều 79 [24]

2-Lê Thanh Tùng là một cựu chiến binh và đã làm việc như một nhà báo tự do. Sau khi rời quân đội, Lê Thanh Tùng bắt đầu ủng hộ những người dân oan bị tịch thu đất đai và lao động bị đối xử bất công và viết về các vấn đề như nhân quyền và dân chủ. Ông cũng là một người ủng hộ Khối 8406. Vào thời điểm bị bắt lần thứ hai, ông đã lên kế hoạch thành lập một tổ chức ủng hộ dân chủ gọi là “Quân nhân Dũng cờ Dân chủ,” cùng với Trần Anh Kim và bốn người khác mà ông đã không gặp trực tiếp. Trong những năm dẫn đến vụ bắt giữ năm 2011, ông đã bị cảnh sát bắt giữ tại Hà Nội 13 lần, ông đã bị bắt vào ngày 16 tháng 12 năm 2016 tại tỉnh Thái Bình, cùng với Trần Anh Kim. Ông bị kết án 12 năm tù và bốn năm quản thúc tại gia về tội “Hoạt động nhằm lật đổ chính quyền nhân dân”. Ngày 26/05/2017 ông bị xử y án. [25]

3-Trần Anh Kim, sinh năm 1946. Cựu sĩ quan quân đội Nhân dân, nhà báo và tù nhân lương tâm. Bị bắt năm 2009 và bị giam 5 năm rưỡi tù và 3 năm quản chế. Tháng 1 năm 2015, được thả và bị bắt lại vào 8 tháng sau. Ngày 16 tháng 12 năm 2016 bị tuyên án 13 năm tù 4 năm quản chế. Ngày 26/05/2017 bị xử y án. [26]

4-Nguyễn Viết Dũng, sinh năm 1986. Mặc áo lính của Quân đội VNCH, chống Trung Cộng chiếm biển Đông. Tuần hành chống việc triệt hạ cây xanh ở Hà Nội. Bị án 15 tháng tù. Sau giảm xuống còn 12 tháng tù nhưng đến ngày 27 tháng 9 năm 2017 lại bị bắt bởi công an thường phục và bị kết tội ‘Tuyên truyền chống phá Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam’. Trong lúc bị giam, anh đã bị công an đánh đập tàn nhẫn. Ngày 12-4-2018 anh bị kêu án 7 năm tù và 5 năm quản chế. [27]

5-Trần Thị Nga, (hình trên), sinh năm 1977. Từng bị đánh đập gãy tay, chân khi tuần hành yên lặng trên đường, Chị từng biểu tình chống bá quyền Trung Quốc, tuần hành bảo vệ cây xanh, đòi hỏi điều tra nguyên nhân thảm họa môi trường miền Trung, từ chống công an bạo hành dân thường, đến ngăn chặn việc thi hành những án tử hình oan uổng. Cũng bị đánh trên xe bus. Ngày 25 tháng 7 năm 2017, bị tuyên án 9 năm tù 5 năm quản chế. [28]

2. Một Không Gian Bất An Của Nhà Báo Chuyên Nghiệp

Theo thống kê của Hội Nhà báo Việt Nam, trong 5 năm trở lại đây có khoảng 50 vụ tấn công nhà báo. Đáng ngại hơn, các vụ cản trở, hành hung vẫn xảy ra khi đương sự biết rõ người bị tấn công là nhà báo, phóng viên đang tác nghiệp.

Thống kê và đánh giá những vụ việc cản trở tác nghiệp báo chí năm 2017 của RED cho thấy, xu hướng cản trở tác nghiệp trong năm tuy giảm về số vụ việc (12 vụ được phát hiện; Năm 2016 là 36 vụ) nhưng những hình thức cản trở cứng như hành hung, phá huỷ phương tiện, đe dọa an toàn thân thể nhà báo được ghi nhận tăng hơn.^[29]

Dưới đây là những trường hợp cụ thể:

- Nhà báo Đức Cảnh bị đánh đập ngày 27/09/2017 khi tác nghiệp gần nhà máy rác Tâm Sinh Nghĩa để điều tra về vụ nhà máy này gây ô nhiễm^[30]

- Ngày 6-3-2017, phóng viên Phạm Công của báo Vietnamnet bị hai người (tự xưng là bảo vệ của Khách sạn Saigontourist) hành hung khi tác nghiệp ở Quảng Ninh. Ngày 13-6-2017, phóng viên Trần Thị Tuyết Mai và ban Thời sự của Đài truyền hình Việt Nam đi đến xã Phù Lỗ, huyện Sóc Sơn để phản ánh tình trạng lấn chiếm ao hồ để tư lợi cá nhân, thì bị cản trở và bị phá hỏng máy quay phim hơn tí đồng; Ngày 13-5-2017, một nhóm phóng viên khác ở Cà Mau lại bị chửi bới, đe dọa khi sẵn tin về vụ bé lớp 5 tự tử sau khi tố bị hiếp dâm. Ngày 29-8-17, gia đình phóng viên Hải Châu của báo Infonet bị “khủng bố” bằng rắn độc mang tới tận nhà. Nhà báo Hải Châu khẳng định vợ chồng anh không có nợ nần hay thù oán cá nhân với bất kỳ ai, nên đây có thể là sự trả đũa của một số đối tượng nào đó đối với các hoạt động báo chí của anh. Ngày 31-8-2017, hai phóng viên

Nguyễn Văn Duẩn và Quang Khánh của Báo Gia đình Việt Nam, đến điều tra về việc một phòng khám bệnh hoạt động không giấy phép thì bị hành hung sau khi rời khỏi Ủy ban nhân dân Phường Nhật Tân, khiến anh Duẩn bị chảy máu mũi, xung, rách ở khóe miệng.;^[31]

- Phóng viên Báo Thanh Tra đi tìm hiểu về việc khai thác quặng trái phép ở Thanh Hóa. Trên đường về, xe ông bị một chiếc xe Toyota Camry bám theo và tông vào. Sau đó hai người trên xe Camry nhảy xuống mở cửa xe phóng viên Văn Thanh và tấn công ông. (ngày 1-3-2017)^[32]

- Nhà báo Đỗ Doãn Hoàng bị ba người đàn ông cao to bất ngờ xông ra đánh bị thương nặng, ngón tay trở bị dập nát (hình trên), Ông hô là đánh nhầm người rồi, nhưng ba đối tượng này nói “không nhầm đâu, cứ đánh đi”. (25-3-2017)^[33]

Nhà báo Hoài Nam, cựu phóng viên báo Thanh Niên, cho hay: “Hầu hết các phóng viên trong mảng điều tra đều bị đe dọa nhưng khi có vụ hành hung nhà báo xảy ra thì ban biên tập báo hoặc Hội Nhà báo cũng chỉ ra công văn đề nghị công an điều tra thôi, chứ không có luật nào bảo vệ họ trong lúc tác nghiệp hết”.

3. Bịt miệng và toan tính bịt miệng các nhà báo tự do

- Ngày 18-4-2017: Cơ quan chức năng Việt Nam yêu cầu Google gỡ bỏ hơn 2000 clip nói xấu, bôi nhọ lãnh đạo Đảng và Nhà nước trên YouTube và cho đến nay đã có hơn 1000 clip đã bị xóa.^[34]

- Lãnh đạo công ty mẹ của Google hôm 26/5 “khẳng định sẽ hợp tác chặt chẽ với phía Việt Nam để gỡ bỏ các thông tin vi phạm pháp luật Việt Nam”^[35]

- Ngày 27-4-2017, Ông Trương Minh Tuấn, Bộ trưởng Bộ Thông tin & Truyền thông, khoe trong cuộc điều trần ở Quốc Hội là Google đã chịu gỡ hơn 1,200 clip “độc hại” và sẽ còn tiếp tục gỡ nữa theo đòi hỏi của Hà Nội trên tổng số hơn 8,000 clip. Nay Facebook cũng có vẻ chịu thua áp lực^[36]

- Ngày 16-1-2018 Bộ Công an Việt Nam đã thành lập Cục An Ninh Mạng để bảo vệ lợi ích của đảng cầm quyền, nghĩa là đàn áp đối lập^[37]

- Ngày 20-1-2018 nhiều nhà hoạt động bị mất tài khoản Facebook. Trong số những người bị ảnh hưởng ngoài nhà báo Huy Đức và luật sư Lê Công Định còn có các cây viết Đoàn Trang, Người Buôn Gió, Mẹ Năm, Nguyễn Tường Thụy và Nguyễn Lâm Thắng.^[38]

4. Quốc Tế Vận Động cho Quyền Tự Do Ngôn Luận và Thông Tin tại Việt Nam

- Ngày 24/2/2017, Phái đoàn Quốc hội Châu Âu viếng thăm Việt Nam và chỉ trích tình trạng nhân quyền tại đây. Dân biểu người Ý Pier Antonio Panzeri, Trưởng ban Nhân quyền Quốc hội Châu Âu, cho biết tình trạng đàn áp tự do ngôn luận, thiếu sự minh bạch trong hệ thống pháp lý và giới hạn nhân quyền là những trở ngại cho việc phê chuẩn Hiệp ước Tự do Mậu dịch Liên Âu – Việt Nam. “Chúng tôi cần thấy sự cải thiện nhân quyền và các quyền xã hội”, ông tuyên bố. “Thế nhưng chúng tôi không thấy sự cải thiện trong chuyến viếng thăm này. Chúng tôi đã nói với nhà cầm quyền Việt Nam, rằng thật là điều khó khăn cho việc phê chuẩn [Hiệp ước tự do mậu dịch] trong tình trạng hiện hữu”.^[39]

- Ngày 25/01/2017 Phóng viên Không Biên giới lên án việc bắt giữ ba blogger tại Việt Nam: Trần Thị Nga, tội “tuyên truyền chống nhà nước”, Nguyễn Văn Oai, tội chống người thi hành công vụ, và Nguyễn Văn Hóa, bị bắt với tội “lợi dụng quyền tự do dân chủ xâm phạm lợi ích của nhà nước”.^[40]

- Ngày 25-1-2017 Cao Ủy Nhân Quyền LHQ ra thông cáo lo ngại việc chính quyền CSVN bắt giữ bà Trần Thị Nga. Thông cáo cho biết: “... Chúng tôi lo ngại về việc một nhà hoạt động nhân quyền Việt Nam khác, Bà Trần Thị Nga (tức Thúy Nga, hình bên) bị bắt giữ theo Điều 88 của Bộ Luật Hình Sự về tội cáo buộc “tuyên truyền chống nhà nước CHXHCN Việt Nam”. Bà Nga, được biết đến qua những hoạt động bảo vệ quyền lợi công nhân lao động và dân oan khiếu kiện, bị bắt giữ tại nhà ngày 21 tháng Giêng ở tỉnh Hà Nam cùng với người đồng hành là ông Phan Văn Phong.^[41]

- Ngày 22-2-2017: Tổ Chức Ân xá Quốc tế (AI) lên tiếng về việc Nhân quyền Việt Nam không tiến bộ. Phúc trình của AI nêu rõ trường hợp các nhà hoạt động và phê phán chính quyền bị kết án tù chỉ vì bày tỏ quan điểm một cách ôn hòa. Biện pháp thường xuyên hành hung những người bảo vệ nhân quyền và thân nhân của họ cũng tiếp tục được nhà cầm quyền Việt Nam sử dụng. Phúc trình năm nay của AI còn nêu ra các trường hợp trấn áp đối với quyền tự do hội họp, đàn áp những người phản đối thu hồi đất đai trái phép, tình trạng tra tấn và đối xử bất công đối với các trường hợp bị giam giữ, phạt tù người dân vì khốn cùng phải bỏ nước ra đi...^[42]

- Ngày 8-3-2017 Ân Xá Quốc Tế vinh danh bà Trần Thị Nga. Bà Trần Thị Nga từng bị lạm dụng khi đi lao động ở Đài Loan. Qua những trải nghiệm của bản thân, bà Trần Thị Nga tự tìm hiểu về quyền con người. Khi trở về Việt Nam, bà hoạt động không ngưng nghỉ để phổ biến những điều học hỏi được về quyền con người. Bà tham gia vào tổ chức xã hội dân sự độc lập có tên Mạng lưới Phụ nữ Nhân quyền. Bản thân bà là đối tượng bị những thành phần mặc thường phục, cũng như công an, tấn công nhiều lần. Những vụ tấn công diễn ra ngay trước mặt các con của bà.^[44]

- Ngày 8-3-2017 Mỹ công bố phúc trình nhân quyền Việt Nam 2016, trong đó có những điều lên án nhà nước công an trị của Việt Nam như: “Cấm đoán quyền chính trị của người dân, nhất là quyền bầu cử tự do và công bằng; quyền tự do của công dân, trong đó tự do hội họp, và bảo vệ không đầy đủ quyền công dân, không bảo vệ chống lại giam giữ tùy tiện, sát hại tùy tiện hoặc bất hợp pháp, có ít nhất 9 người thiệt mạng trong lúc bị tạm giam,” nhưng chỉ có một số ít nhân viên an ninh phải chịu trách nhiệm.” ... [45]

- Ngày 8-3-2017 Các Báo cáo viên đặc biệt Nhân quyền Liên Hiệp Quốc lên án Việt Cộng biệt giam Mẹ Nấm. Báo Cáo viên đặc biệt Liên Hiệp Quốc về Nhân Quyền đã thúc giục nhà cầm quyền Cộng sản Việt Nam phải trả tự do tức khắc cho bà Mẹ Nấm bị biệt giam từ Tháng Mười năm 2016. Bản văn còn tố cáo: cho đến hôm nay, bà Mẹ Nấm không được tiếp xúc với luật sư độc lập sẽ bào chữa cho bị cáo và cũng không được gia đình, thân nhân thăm viếng, chăm sóc. [46]

- Ngày 29-3-2017 Blogger Mẹ Nấm được giải Phụ nữ Quốc tế Dũng cảm của Hoa Kỳ. Giải thưởng Phụ Nữ Quốc Tế Dũng Cảm ra đời vào năm 2007, từ đó đến nay Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ vinh danh hơn 100 phụ nữ dũng cảm của hơn 60 quốc gia trên toàn thế giới. Vào ngày 10 tháng 10 năm 2016, blogger Mẹ Nấm Nguyễn Ngọc Như Quỳnh bị cơ quan chức năng tỉnh Khánh Hòa bắt sau khi cô cùng mẹ của facebooker Nguyễn Hữu Quốc Duy đang thụ án tù tại Trại Sông Lô, tỉnh Khánh Hòa đến đòi quyền được thăm nuôi tù nhân lương tâm này. [47]

Blogger Mẹ Nấm

- Ngày 26-4-2017 Tổ Chức Phóng Viên Không Biên Giới (RSF) lên tiếng: ‘VN là nhà tù lớn cho các blogger’. Ông Benjamin Ismail, Trưởng Ban Châu Á Thái Bình Dương của RSF, nói trong thông cáo báo chí rằng ngày càng có nhiều chính phủ tại châu Á cố tình lẫn lộn giữa nhà nước pháp quyền và dùng luật để cai trị. “Bằng việc tăng cường dùng các luật hà khắc, các chính phủ có khuynh hướng toàn trị hy vọng biện minh được cho nỗ lực siết ruyền thông và tiếng nói chỉ trích. “Khi không đối phó được với quốc tế lên án, chính phủ các nước này nhanh chóng tung ra các nguyên tắc không can thiệp, chủ quyền hoặc thậm chí an ninh quốc gia nhằm né tránh các trách nhiệm nhân quyền quốc tế và bổn phận hiến định về bảo vệ tự do truyền thông và thông tin,” ông Ismail nói. [48]

- Ngày 12-5-2017 Hoa Kỳ sẽ tiếp tục gây áp lực với Việt Nam về nhân quyền. Ông Scott Busby, Phụ tá Thứ trưởng Ngoại giao phụ trách Dân chủ, Nhân quyền và Lao động, nêu ra những vấn đề còn rất quan ngại liên quan đến việc đánh đập, xách nhiễu, bắt giữ những blogger, nhà hoạt động, những người tham gia lên tiếng phản đối thảm họa môi trường do Formosa gây ra hồi năm ngoái ở các tỉnh miền Trung. [49]

- Ngày 21-5-2017 MLNQVN công bố Báo cáo Nhân quyền tại Việt Nam 2016-2017. Trái ngược với tuyên truyền của chính quyền Việt Nam cho rằng tình hình nhân quyền đang được cải thiện, bản báo cáo này đã vạch rõ nhiều diễn biến suy thoái trong tất cả các lãnh vực nêu trên trong năm 2016 và 3 tháng đầu năm 2017. [50]

- Ngày 23-5-2017 Tổ chức Ân Xá Quốc tế (Amnesty International hay AI) lên tiếng về tù nhân Trần Huỳnh Duy Thức. Theo AI, tại trại giam số sáu ở tỉnh Nghệ An, nơi ông Thức đang bị giam, phòng giam của ông không đủ ánh sáng cần thiết, và những người quản lý trại giam lại không cho phép gia đình ông Thức gửi đèn điện thêm cho ông. Từ khi thi hành án tù tới nay, ông Thức bị chuyển trại nhiều lần, mà không báo trước cho gia đình. Việc ông Thức bị chuyển trại ngày càng

xa gia đình ông, theo AI, là trái với một điều khoản do Liên hiệp quốc qui định là tù nhân phải được giam giữ ở nơi gần gia đình nhất có thể. ^[51]

- Ngày 25-5-2017 Phái đoàn Mỹ gặp đại diện Xã Hội Dân Sự độc lập. Hoa Kỳ đã đặt điều kiện yêu cầu Việt Nam phải đảm bảo các quyền tự do lập hội, tự do ngôn luận và tự do tín ngưỡng trong cuộc đối thoại nhân quyền lần thứ 21 vừa diễn ra tại Hà Nội hôm 23 tháng 5 vừa qua. Tham dự cuộc gặp với phía Mỹ lần này có luật sư Lê Công Định, thạc sĩ Phạm Bá Hải, Tiến sĩ Phạm Chí Dũng, blogger Huỳnh Thục Vy, và vợ chồng tù nhân lương tâm Nguyễn Bắc Truyển. Ông Phạm Bá Hải cho phía Mỹ biết quyền biểu tình ôn hòa đòi quyền lợi của những người dân bị ảnh hưởng bởi Formosa đã không được đảm bảo. Không những thế, chính phủ còn truy nã và bắt giữ một số người dân đưa tin về thảm họa này. ^[52]

- Giải Tinh Thần Thiên An Môn Trao Tặng Cho MLNQVN. Tổ chức Visual Artists Guild (VAG) hôm Thứ Bảy 27/5/2017 đã trao tặng cho Mạng Lưới Nhân Quyền Việt Nam giải thưởng Spirit of Tiananmen Award (Giải Tinh Thần Thiên An Môn) vì các hoạt động hỗ trợ nhân quyền của MLNQVN hai thập niên vừa qua. Tiến sĩ Nguyễn Bá Tùng khi nhận giải cho Mạng Lưới Nhân Quyền VN đã mời ba cựu tù nhân chính trị cùng lên để trình bày về những đàn áp của CSVN đối với các quyền tự do tôn giáo, tự do phát biểu, vân vân. Quý ông Phạm Trần Anh, Huỳnh Nguyên Đạo, Vũ Hoàng Hải đã tuân tự có những phát biểu ngắn về bản thân, nêu lên hoàn cảnh bị áp bức tương tự của VN và TQ, và kêu gọi các nhà hoạt động nhân quyền VN và TQ hãy hỗ trợ nhau.. ^[53]

- Ngày 22-6-2017 Tổ chức Theo dõi Nhân quyền (HRW) nói luật mới thông qua về luật sư “tổ giác thân chủ” của Việt Nam là “đe dọa quyền được bào chữa” và “trừng phạt tự do ngôn luận. “Buộc luật sư phải vi phạm tính bảo mật giữa người bào chữa và thân chủ có nghĩa rằng các luật sư sẽ trở thành chỉ điểm cho nhà nước, và thân chủ sẽ không có lý do gì để tin tưởng luật sư của mình,” ông Brad Adams, Giám đốc Ban Á châu của HRW nói. Một số luật sư đã đề cập đến chuyện bỏ nghề. Tôi hôm 20/6, Luật sư Hoàng Thị Hoa Thơm cũng đăng trên Facebook là bà tuyên bố bỏ nghề, “lương tâm không cho phép tôi tố cáo thân chủ của mình”. ^[54]

- Ngày 22-6-2017 Văn Bút Quốc Tế đòi trả tự do tức khắc và vô điều kiện cho Mẹ Nấm Nguyễn Ngọc Như Quỳnh. Văn Bút Quốc Tế tố cáo “chế độ CS” đang coi bà Mẹ Nấm là một mục tiêu để chúng tập trung toàn bộ guồng máy đàn áp. Văn Bút Quốc Tế xác định rằng bà Mẹ Nấm chỉ hành xử ôn hòa quyền của bà được tự do phát biểu và diễn đạt quan điểm. Công an CS nói rằng chúng phải bắt giam Mẹ Nấm vì bà đã “bóp méo sự thật và lịch sử, và phi báng đảng CS.” Bản cáo trạng do CS biên soạn đề cập đến 400 bài viết đã giám định trong số 1.180 bài trên Facebook của bà Mẹ Nấm. cùng với cuốn sách nhỏ có tựa đề viết tiếng Anh “ Stop Police Killing Civilians” (tạm dịch : Chặn đứng Bàn tay Công an sát hại Thường Dân”). ^[55]

- Ngày 24-6-2017 Ân xá Quốc tế lên tiếng về việc: ‘công an Việt Nam dọa giết luật sư Lê Quốc Quân’. Ông Quân viết trên Facebook: “ngày 08/06/2017, khi tôi bắt đầu vào nhà thì bị khoảng 10 người mặc thường phục chặn lại tại cổng chính. Họ đe dọa tôi “Không được đi đâu, gặp ai nếu chúng tôi không cho phép”. Ở đây tôi hiểu là “Không được đi gặp giới ngoại giao quốc tế” bởi vì lần gần đây nhất tôi bị cản không cho đi gặp Thượng nghị sĩ John McCain vào ngày 31/5/2017 nhưng tôi vẫn đi gặp.” Ân xá Quốc tế cho biết trước cuộc gặp, ông Quân nhận được một tin nhắn từ một viên chức Bộ Công An, được cho là mang cấp bậc Thiếu tá, cảnh báo ông không nên gặp các vị khách Hoa Kỳ. ^[56]

- Ngày 26-6-2017 Quốc tế tiếp tục lên tiếng việc trục xuất ông Phạm Minh Hoàng. Tổng thư ký của Tổ chức Phóng viên Không Biên giới (RSF), Christopher Deloire, lên tiếng rằng những gì xảy ra đối với bản thân ông Phạm Minh Hoàng, một nhà hoạt động độc lập và can đảm bảo vệ quyền tự do ngôn luận, là điều đáng hổ thẹn; đặc biệt đối với nhà cầm quyền Việt Nam. RSF nói rõ đây là lần đầu tiên nhà nước độc đảng Việt Nam trục xuất của một nhà bất đồng chính kiến trong

Nhà báo tự do Phạm Minh Hoàng

nước dù rằng theo pháp luật Việt Nam biện pháp đó không thể áp dụng đối với người sinh ra tại Việt Nam như ông Phạm Minh Hoàng. ^[57]

- Ngày 26/6/2017 Hội Cựu Tù Nhân Lương Tâm Hội thảo về ‘bạo lực tấn công giới bất đồng chính kiến ở Việt Nam’. Việt Nam là nước đã ký kết Công ước Chống tra tấn ngày 07/11/2013 và phê chuẩn Công ước ngày 05/02/2015. Tuy nhiên, người bất đồng chính kiến ở Việt Nam, ngoài việc có thể bị bắt giam bất cứ khi nào, còn phải đối diện với tình trạng bạo lực, bạo hành của nhà cầm quyền. Có thể nói rằng, có đến 70-80% số người bất đồng chính kiến, người đấu tranh dân chủ ở Việt Nam đã từng bị đánh đập bởi công an và côn đồ được công an chỉ đạo. ^[58]

- Ngày 30-6-2017 Quốc tế kêu gọi thả Mẹ Năm, Việt Nam khẳng định ‘đúng luật’. Trưởng Cao ủy Nhân quyền LHQ, ông Zeid Ra’ad Al Hussein, nói: “Điều 88 rất hiệu quả trong việc biến thành tội phạm bất kỳ công dân Việt Nam nào thực thi các quyền tự do căn bản như bày tỏ quan điểm, thảo luận hoặc thắc mắc về chính quyền hay các chính sách. Phạm vi quá rộng và mơ hồ của điều luật này tạo điều kiện để nhà cầm quyền dễ dàng ngăn chặn bất kỳ quan điểm bất đồng nào, và bắt giữ những cá nhân dám phê phán các chính sách của chính phủ”. Đại diện của LHQ nói giam giữ và cầm người bị giam cầm tiếp xúc với người thân trong một thời gian dài như vậy có thể được coi là một hình thức tra tấn, vi phạm Công ước chống tra tấn (CAT) mà Việt Nam đã ký kết vào tháng 2 năm 2015. ^[59]

- Ngày 07-07-2017 Báo cáo LHQ: Việt Nam luôn bị xếp vào danh sách các nước có nguy cơ cao về an ninh mạng. Hãng an ninh mạng Kaspersky cho biết trong năm 2016, Việt Nam là quốc gia có số người gặp sự cố máy tính cao nhất trong khu vực châu Á-Thái Bình Dương, với tỷ lệ 68%. Trong khi đó, báo cáo của Microsoft cho thấy Việt Nam luôn nằm trong top 5 quốc gia trên thế giới bị mã độc tấn công dữ dội. ^[60]

- Ngày 25-7-2017 Các tổ chức nhân quyền quốc tế phản đối bản án dành cho Trần Thị Nga. Ân Xá Quốc Tế cho đó là một bản án vô nhân đạo và kêu gọi Việt Nam phải ngay lập tức hủy bỏ án đó vì tù nhân lương tâm Trần Thị Nga không làm gì khác ngoài việc ôn hòa bảo vệ quyền con người. Phó giám đốc Chương trình Đông Nam Á- Thái Bình Dương của Ân Xá Quốc Tế, ông Josef Benedict, cho rằng chính quyền Hà Nội đang tiêu diệt những cá nhân can trường cũng như gia đình họ chỉ để nhằm đe dọa những người khác lên tiếng. ^[61]

- Ngày 10-6-2017 Tổ Chức Theo Dõi Nhân Quyền (HRW) kêu gọi Úc thúc Việt Nam cải thiện nhân quyền. Tổ chức Theo dõi Nhân quyền cho biết họ đã đệ trình một văn kiện với chính phủ Úc đưa ra đề xuất bao gồm các lĩnh vực mà Việt Nam cần cải thiện, như tù nhân chính trị và người bị câu lưu, chấm dứt sách nhiễu và bạo lực nhắm vào các nhà hoạt động và người bất đồng chính kiến, và tôn trọng quyền tự do ngôn luận và tôn giáo. ^[62]

- Ngày 25-8-2017 Tổ chức Ân Xá Quốc tế (AI) kêu gọi hành động khẩn cấp cho cựu tù Nguyễn Bắc Truyền bị mất tích. AI kêu gọi mọi người dùng email, tweet vv.. khẩn cấp gửi cho thủ tướng chính phủ Việt Nam, và đại sứ Việt Nam tại Hoa Kỳ, đòi hỏi biết được chỗ đang giam giữ ông, trả tự do ngay lập tức và vô điều kiện cho ông này. Ông này đã chỉ thực thi một cách ôn hòa quyền bày tỏ và lập hội. Trong khi chờ đợi được trả tự do, cần bảo đảm ông được bảo vệ khỏi tình trạng tra tấn, ngược đãi và được phép gặp gia đình, luật sư, cũng như được chăm sóc y tế đầy đủ. ^[63]

- Ngày 14-9-2017 Việt Nam bị đặt trong danh sách tội phạm nhân quyền bị đề nghị trừng phạt bằng Luật Magnitsky. Luật Magnitsky cho phép chính phủ Mỹ từ chối visa nhập cảnh và áp đặt các biện pháp trừng phạt kinh tế như đóng băng tài sản tại Mỹ hoặc đang chuyển qua Mỹ của những người ngoại quốc vi phạm nhân quyền và tham nhũng nghiêm trọng. [64]

- Ngày 12-10-2017 Civil Rights Defender kêu gọi trả tự do cho Blogger Mẹ Nấm. “Chính quyền Việt Nam hãy trả tự do ngay lập tức và vô điều kiện blogger Mẹ Nấm - Nguyễn Ngọc Như Quỳnh; cũng như chấm dứt tình trạng bắt bớ mở rộng ra nữa đối với những blogger và nhà báo theo điều 88 Bộ Luật Hình sự Việt Nam.” [65]

- ‘Hãy ngưng ngay đàn áp tại Việt Nam’ là lời kêu gọi mà một liên minh 10 tổ chức nhân quyền Việt Nam cùng quốc tế đưa ra với chính quyền Việt Nam vào ngày 16 tháng 10-2017. Liên minh gồm 10 tổ chức ra thông cáo báo chí nêu rõ ở trong nước hiện đang diễn ra một chiến dịch đàn áp chưa từng có đối với quyền tự do biểu đạt. Tính cho đến thời điểm này, cơ quan chức năng Việt Nam cho bắt giữ hay buộc phải đi lưu vong ít nhất 25 nhà hoạt động ôn hòa và blogger. [66]

Sinh viên Phan Kim Khánh

- ‘Cần hủy cáo buộc đối với nhà hoạt động sinh viên Phan Kim Khánh và trả tự do ngay cho blogger này’ là kêu gọi mà tổ chức theo dõi nhân quyền Human Rights Watch đưa ra vào ngày 24-10-2017. Khi cơ quan chức năng bắt giữ anh này, những bằng chứng được nêu ra là các bài viết trên mạng xã hội của Phan Kim Khánh phê phán chính quyền Hà Nội. Theo cáo buộc của Cơ quan An Ninh Điều Tra thì từ năm 2015, sinh viên Phan Kim Khánh lập ra và điều hành hai blog có tên ‘Báo Tham Nhũng’ và ‘Tuần Việt Nam’. Ngoài ra anh này còn mở ba tài khoản Facebook và hai tài khoản Youtube. [67]

- Ủy Ban Nhân Quyền Việt Nam, trụ sở chính tại Paris, Pháp, mạnh mẽ phản đối biện pháp trấn áp có hệ thống của chính quyền Hà Nội đối với những quyền căn bản của công dân. (ngày 1-11-2017) [68]

- Ngày 1-11-2017 Dân biểu Liên bang Úc thúc giục Việt Nam trả tự do cho tù chính trị [69]

- 40 chuyên gia và nhà hoạt động xã hội khắp nơi trên thế giới gửi thư cho các nhà lãnh đạo Việt Nam bày tỏ sự lo lắng về hai tù nhân chính trị Mẹ Nấm Nguyễn Ngọc Như Quỳnh và Trần Thị Nga. Bức thư đề ngày 4 tháng 10 và được công khai trên mạng Internet vào đầu tháng 11 để kêu gọi nhiều người khác cùng ký tên. [70]

- Ngày 19 - 11 - 2017 Đã có 15 đoàn thể xã hội dân sự và 38 cá nhân “cực lực lên án” chế độ độc tài đảng trị tại Hà Nội vi phạm nhân quyền khi “bắt cóc” 3 nhân vật bất đồng chính kiến nổi tiếng ở trong nước: Cô Phạm Đoàn Trang, một nhà báo độc lập và là blogger nổi tiếng với rất nhiều bài viết phê phán chế độ rất sắc sảo, Tiên Sĩ Nguyễn Quang A, và nhà đấu tranh dân chủ Bùi Thị Minh Hằng [71]

- Ngày 28-11-2017 Phóng Viên Không Biên Giới RSF lên án bản án của nhà hoạt động Nguyễn Văn Hóa. Nguyễn Văn Hóa bị bắt đầu năm nay là do ảnh hưởng thuật về phản ứng của dân chúng (biểu tình) trước việc Formosa xả thải đầu độc biển miền Trung và làm kiệt quệ đời sống của hàng ngàn ngư dân Việt. Giám đốc Vận động và Truyền thông của RSF nói: “Có những quy chuẩn quốc tế rằng dân chúng được quyền loan truyền tin tức và bày tỏ ý kiến một cách tự do, theo điều 19 Tuyên ngôn Quốc tế Nhân quyền. [72]

- Ngày 28-11-2017 EU nên gây sức ép yêu cầu Việt Nam thả tù chính trị. Trước ngày Đối thoại nhân quyền Việt Nam - Liên Minh Châu Âu (EU) lần thứ 7 sẽ diễn ra tại Hà Nội vào ngày 1 tháng 12 sắp tới, Tổ chức Theo dõi Nhân quyền Human Rights Watch khuyến nghị EU thúc đẩy chính quyền Việt Nam thả các tù nhân chính trị đang bị giam giữ, chấm dứt đàn áp tự do ngôn luận, tự do lập hội, nhóm họp, tự do tôn giáo và tình trạng công an bạo hành. [73]

- Ngày 30 thg 11, 2017 EU và Mỹ tiếp tục kêu gọi Việt Nam thả Mẹ Nấm. Liên minh châu Âu (EU) nhắc lại mong muốn Việt Nam thả bà Nguyễn Ngọc Như Quỳnh “ngay lập tức và vô điều kiện” sau phiên phúc thẩm giữ y án 10 năm tù. Chiều 30/11, Đại sứ Bruno Angelet, Trưởng Phái đoàn Liên minh châu Âu tại Việt Nam, ra thông cáo. “Bản án này hoàn toàn trái với Tuyên bố Toàn cầu về Nhân quyền và Công ước Quốc tế về các Quyền Chính trị và Dân sự mà Việt Nam là một bên tham gia.”

Hôm 30/11, thông cáo của bà Caryn McClelland, Đại diện lâm thời Hoa Kỳ tại Việt Nam gửi đến BBC viết: “Tôi quan ngại sâu sắc trước việc Tòa án Việt Nam giữ nguyên bản án 10 năm tù đối với nhà hoạt động ôn hòa, được trao giải thưởng Phụ nữ can đảm quốc tế, blogger Nguyễn Ngọc Như Quỳnh với cáo buộc mơ hồ “Tuyên truyền chống nhà nước.” “Tất cả mọi người đều có các quyền tự do cơ bản như bày tỏ chính kiến, hội họp và lập hội một cách ôn hòa.” “Hoa Kỳ kêu gọi Việt Nam thả bà Như Quỳnh cũng như tất cả các tù nhân lương tâm khác ngay lập tức, và cho phép tất cả cá nhân ở Việt Nam bày tỏ quan điểm của họ và hội họp một cách tự do mà không lo sợ bị trả thù.” [74]

- Ngày 2 tháng 12, 2017 Liên minh châu Âu đã bày tỏ những quan ngại sâu sắc về việc áp dụng rộng rãi các điều khoản an ninh quốc gia trong Luật Hình sự của Việt Nam và ghi nhận sự gia tăng mạnh mẽ của việc bắt giữ, giam cầm và kết án các công dân Việt Nam liên quan đến việc bày tỏ ý kiến của họ. Đại diện Xã Hội Dân Sự nói : “Nhà cầm quyền dùng nhiều cách để cản trở các nhà hoạt động chính trị và nhân quyền, kể cả sách nhiễu tâm lý và cơ thể, theo dõi, quản chế trái pháp luật, ngăn cấm đi ra nước ngoài một cách tùy tiện, gây sức ép với nơi làm việc, chủ nhà hay người thân của các nhà hoạt động. Công an thường buộc các nhà vận động nhân quyền phải chịu những cuộc thẩm vấn kéo dài, đầy tính dọa dẫm.” [75]

- Ngày 05-12-2017 Ông Frank Schwabe, một dân biểu thuộc Đảng dân chủ trong Quốc hội Liên bang Đức ra thông cáo yêu cầu Việt Nam trả tự do ngay lập tức và vô điều kiện cho blogger Mẹ Nấm Nguyễn Ngọc Như Quỳnh. Thông cáo viết rằng Mẹ Nấm bị giữ y án 10 năm tù trong phiên xử phúc thẩm hôm 30/11 vừa qua với cáo buộc tuyên truyền chống nhà nước dù bà chỉ lên tiếng bảo vệ nhân quyền và thảm họa môi trường do Formosa gây ra ở Việt Nam [76]

- Ngày 09-12-2017 Quốc hội Úc điều trần về vi phạm nhân quyền Việt Nam. Các dân biểu Úc đã bày tỏ quan ngại về các đợt đàn áp ngày càng khốc liệt của chính quyền Việt Nam đối với những tiếng nói ôn hòa kể từ đầu năm 2017 đến nay. Anh Nguyễn Trung Trọng Nghĩa con của mục sư Nguyễn Trung Tôn cho biết: Hội Anh Em Dân chủ thì từ đầu năm đến bây giờ có 7 người bị bắt, và hiện có tổng cộng 13 thành viên của hội đang bị giam cầm. Ở bên ngoài có đến 30 thành viên bị mời lên mời xuống, hoành hành, dọa dẫm, để lấy bằng chứng ghép tội các thành viên Hội Anh em Dân chủ. Hiện tại họ đang rất lo sợ vì có thể bị bắt bất kỳ lúc nào.” [77]

- Ngày 12-11-2017 LỄ TRAO GIẢI NHÂN QUYỀN VN 2017 & KỶ NIỆM 69 NĂM NGÀY QUỐC TẾ NHÂN QUYỀN. Chào đón Ngày Quốc Tế Nhân Quyền 2017, đồng bào hải ngoại đã không bỏ sót cơ hội đến tham dự buổi Lễ Trao Giải Nhân Quyền 2017 cho các nhà tranh đấu cho

nhân quyền tại Việt Nam đang còn trong các nhà tù của chế độ cộng sản. Trưa ngày 10 tháng 12, 2017 Buổi Lễ Trao Giải Nhân Quyền cho các tù nhân chính trị do Mạng Lưới Nhân Quyền tổ chức tại Hội trường Thành phố Westminster, California đã được rất đông đại diện các hội đoàn, báo giới và đông bào đến tham dự. Tuy với tính cách khiêm diện vì những nhà đấu tranh còn tù tội; nhưng mọi người tham dự buổi lễ đều hết sức xúc động khi các diễn giả trình bày về tiểu sử của các cá nhân được trao giải, đó là: ông Nguyễn Hữu Vinh (biệt danh Anh Ba Sàm), bà Nguyễn Ngọc Như Quỳnh (biệt danh Mẹ Năm), Mục Sư Y Yích, và Hội Anh Em Dân Chủ. [78] Hiện diện trong buổi lễ có mặt Nhà đấu tranh Trung Quốc, ông Ngụy Kinh Sinh. [79]

- Kỷ niệm ngày Nhân quyền quốc tế: Nỗi khao khát quyền con người. Vào ngày 9/12/2017, một buổi kỷ niệm ngày Quốc tế Nhân quyền diễn ra hết sức bí mật tại Hà Nội. Trong buổi gặp mặt này, thầy Vũ Mạnh Hùng cho rằng mọi nguyên nhân bất hạnh trong cuộc sống đều có nguồn gốc từ một xã hội không tôn trọng nhân quyền. Anh Nguyễn Thanh Hà cho rằng VN là một trong những nước đã ký công ước về nhân quyền cho nên mình ngồi với nhau để yêu cầu nhà cầm quyền cộng sản VN tôn trọng nhân quyền là đúng đắn, mình không có điều gì phải e ngại. [80]

- Ngày [12-13-2017] Dân biểu Alan Lowenthal: “Việt Nam cần thực hiện đúng những gì đã tuyên bố”. Ông nói: “Tôi tiếp tục quan ngại tình hình nhân quyền tại Việt Nam trong năm mới 2018. Việt Nam vẫn chưa có tự do tôn giáo, như trường hợp của Hòa thượng Thích Quảng Độ còn bị quản thúc tại chùa. Nhiều blogger bị bắt giữ và cầm tù. Mỗi khi một tù nhân lương tâm được trả tự do thì lại có nhiều người khác bị bách hại.”, “Việt Nam muốn ký kết hợp đồng thương mại với Hoa Kỳ để gia tăng xuất khẩu vào thị trường Mỹ. Và nếu chúng tôi hợp tác theo mong muốn của Việt Nam thì chúng tôi sẽ yêu cầu Hà Nội làm đúng theo những gì như họ tuyên bố. Hoa Kỳ không đòi hỏi Việt Nam phải làm gì thêm, mà chỉ cần phải có trách nhiệm để cho dân chúng tự do tín ngưỡng và tôn giáo, những người dân cất lên tiếng nói phản biện không bị bắt bớ, đặc biệt là blogger và luật sư...” [81]

Hòa thượng Thích Quảng Độ

- Ngày 14-12-2017 Quốc hội châu Âu đòi Việt Nam trả tự do cho các nhà báo công dân. Nghị quyết cũng kêu gọi Việt Nam ngay lập tức phải trả tự do vô điều kiện cho nhà báo công dân Nguyễn Văn Hóa người vừa bị kết án tù 7 năm hôm 27/11 vừa qua với cáo buộc tội tuyên truyền chống nhà nước theo điều 88 Bộ Luật hình sự. Quốc hội Liên minh châu Âu thúc giục Việt Nam phải sửa đổi các điều 88 và 79 trong Bộ Luật hình sự vốn bị coi là vi phạm nhân quyền. [82]

- Ngày 12-15-2017 Phản ứng về nghị quyết của Quốc Hội Liên Minh Châu Âu lên án đàn áp nhân quyền tại Việt Nam. Tiến Thiện, thông tin viên RFA đã có cuộc trao đổi với các nhà hoạt động trong và ngoài nước về phản ứng của họ trước bước tiến mới này.

Ông Ngô Duy Quyền thuộc Hội Bầu Bí Tương Thân ở Hà Nội chia sẻ: “Ngay từ khi thảm họa môi trường biển Miền Trung xảy ra vào tháng 4 năm 2016, toàn bộ hệ thống chính trị Việt Nam đã được huy động để ‘bịt miệng những nỗ lực minh bạch hóa thông tin’. Và các phóng viên, nhà báo là đối tượng bị đàn áp mạnh tay nhất. Trường hợp blogger Nguyễn Văn Hóa là một điển hình. “ Một người bạn của Nguyễn Văn Hóa và cũng là một phóng viên tự do hiện đang sống tại Hà Tĩnh, anh Nguyễn Hồng Ân tỏ ra âm lòng về nghị quyết này: “.. Hiện tại Hóa đang ở trong tù mà nghe tin này thì chắc chắn sẽ nỗ lực hơn để vượt qua những thử thách mà nhà cầm quyền Việt Nam đặc biệt là Hà Tĩnh đã kết án 7 năm tù giam đối với nhà hoạt động trẻ Nguyễn Văn Hóa.” [83]

- Ngày 12-15-2017 Phóng sự tại Quốc hội EU: Nghị Quyết về Tự do Ngôn luận tại Việt Nam. Ông Karmenu Vella, đại diện cho Hội đồng Châu Âu, cho biết: “Trong cuộc Đối thoại Nhân quyền Liên Âu – Việt Nam hôm mùng 1 tháng 12 vừa qua tại Hà Nội, Liên Âu nhắc lại các yêu cầu đòi hỏi trả

tự do cho mọi công dân Việt Nam bị giam giữ vì đã hành xử ôn hoà quyền tự do ngôn luận, đồng thời đưa ra một số trường hợp cụ thể. Liên Âu cũng nhấn mạnh rằng ‘hướng tiêu cực cho tự do ngôn luận cần được xét lại’, đặc biệt vào thời điểm Liên Âu và Việt Nam cam kết hợp tác để thắt chặt quan hệ. ^[84]

- Ngày 21-12-2017 Tổ chức bảo vệ nhân quyền HRW kêu gọi chính quyền trả tự do cho bà Nga, hủy bỏ mọi cáo buộc với nhà tranh đấu. Ông Brad Adams, giám đốc ban Á Châu của HRW, nhấn mạnh : « bà Trần Thị Nga là một trong những mục tiêu mới nhất của đợt gia tăng đàn áp của chính quyền Việt Nam nhằm vào các nhà hoạt động và phê phán chính phủ », « thay vì đối thoại với những người phê phán, chính quyền lại sử dụng các mức án nặng nề và các hình thức trấn áp ngày càng thường xuyên hơn ». ^[85]

- Ngày 31-12-2017 HRW chỉ trích nhóm tác chiến trên mạng của quân đội Việt Nam. Vào ngày 25 tháng 12 vừa qua, thượng tướng Nguyễn Trọng Nghĩa, phó chủ nhiệm Tổng Cục Chính Trị Quân đội Việt Nam, công bố rằng hiện nhân sự của ‘Lực Lượng 47’ gồm hơn 10 ngàn người là hạt nhân đấu tranh trên không gian mạng. Ông tướng này cho biết thêm những người này ‘vừa hồng, vừa chuyên’, kiên định lập trường, có trình độ, kỹ năng sử dụng công nghệ cao. Đại diện khu vực Đông Nam Á của tổ chức Bảo vệ Nhà Báo, CPJ, ông Shawn Crispin, phát biểu với AFP rằng đây là động thái mới nhất của phía chức năng Việt Nam trong chiến dịch bằng mọi giá hạn chế Internet. Một số khác nhận định đó là chiến thuật của Hà Nội nhằm đè bẹp các tiếng nói chỉ trích đảng và nhà nước. ^[86]

- Ngày 5-1-2018 Nhìn lại nhân quyền Việt Nam 2017. Số tù nhân chính trị trong năm 2017 đã bị hoặc sẽ bị kết án, truy nã, trục xuất lên tới ít nhất 53 người (vì thông kê có thể chưa đầy đủ). Trong đó, gây bức xúc rất mạnh, làm xôn xao công luận trong nước và quốc tế là hai bản án nặng nề chụp lên cuộc đời hai người phụ nữ đơn thân đang phải nuôi con nhỏ là Trần Thị Nga và Nguyễn Ngọc Như Quỳnh. Vụ lớn nhất được công luận quan tâm rộng rãi là vụ án Nguyễn Văn Đài. Luật Sư Nguyễn Văn Đài và 5 nhà hoạt động bị 66 năm tù ^{[87], [88]}

- Ngày 6-1-2018 Quan điểm bắt đồng bị ‘đàn áp chưa từng thấy’ ở VN trong năm 2017. Hai tổ chức nhân quyền quốc tế là Liên đoàn Quốc tế vì Nhân quyền (FIDH) và Ủy ban Bảo vệ Quyền làm người Việt Nam (VCHR), tố cáo năm 2017 chứng kiến một cuộc “đàn áp chưa từng có” ở Việt Nam nhắm vào quan điểm bắt đồng chính kiến và kêu gọi cộng đồng quốc tế tiếp tục lên tiếng với Hà Nội về nhân quyền. Nhà chức trách Việt Nam đã tùy tiện câu lưu hoặc bỏ tù ít nhất 46 nhà hoạt động và những người bảo vệ nhân quyền, trong đó có bảy người phụ nữ, vì thực thi quyền tự do biểu đạt và tự do tập ôn hòa. ^[89]

- Ngày 14-1-2018 HRW: Việt Nam cần hủy bỏ mọi cáo buộc đối với Nguyễn Văn Oai. Đã từ lâu, Nguyễn Văn Oai, 36 tuổi, tham gia các cuộc biểu tình chống Trung Quốc và phản đối việc giam giữ các nhà hoạt động khác. Anh cũng tham gia các hoạt động vì quyền lợi người lao động ở tỉnh Bình Dương. Anh bị bắt năm 2011 và bị kết án tù 4 năm với 4 năm quản chế vì tội tham gia Việt Tân. Sau khi ra tù anh đi biểu tình phản đối Formosa thì bị bắt giam và kết án “vi phạm lệnh quản chế”. Trên thực tế thì đi biểu tình không phải là một tội, và nhà cầm quyền đã kết án anh một cách vô lý vì thế Tổ chức Theo dõi Nhân quyền HRW phát biểu, Việt Nam cần hủy bỏ các cáo buộc về vi phạm lệnh quản chế đối với nhà vận động nhân quyền kỳ cựu Nguyễn Văn Oai và trả tự do cho anh. ^[90]

Nguyễn Văn Oai ngày ra tù lần trước

- Ngày 17-1-2018 Dân biểu Úc lên tiếng về tình trạng nhân quyền Việt Nam. Ông Chris Hayes, một dân biểu Úc vừa gửi thư cho Ngoại trưởng Úc Julia Bishop, yêu cầu bà thúc giục chính quyền Hà Nội trả tự do cho ba nhà hoạt động Việt Nam là cô Nguyễn Ngọc Như Quỳnh, bà Trần Thị Nga và anh Nguyễn Văn Oai. ^[91]

- Ngày 17-1-2018 Phúc trình Freedom House 2018: Việt Nam không có tự do. Freedom House, một tổ chức giám sát độc lập ở Hoa Kỳ công bố phúc trình năm 2018 về tự do toàn cầu của 195 quốc gia trên thế giới, trong đó Việt Nam vẫn giữ nguyên vị trí là một nước không có tự do và không có dấu hiệu cải thiện. Trong số 195 quốc gia trên thế giới, 88 nước được công nhận là có tự do, 58 nước chỉ phần nào có tự do, 49 nước còn lại hoàn toàn không được tự do về nhiều mặt, trong đó có Việt Nam. ^[92]

- Ngày 01-25-1-2018 HRW lên tiếng trước phiên xử hai người phản đối Formosa. Tổ chức Theo dõi Nhân quyền-Human Rights Watch kêu gọi Việt Nam hủy bỏ các cáo buộc đối với nhà hoạt động nhân quyền Hoàng Đức Bình cùng Nguyễn Nam Phong và phóng thích họ ngay lập tức. Anh Hoàng Đức Bình đã giúp các nạn nhân thảm họa môi trường Formosa trong việc khởi kiện đòi bồi thường thiệt hại, cũng như lên tiếng kêu gọi nhà máy Formosa phải ngừng hoạt động tại Việt Nam. Anh Nguyễn Nam Phong bị bắt một cách bất minh vào ngày 28 tháng 11 năm ngoái và cũng bị cáo buộc tội theo Điều 257: “chống người thi hành công vụ”. ^[94]

Anh Nguyễn Nam Phong

- Ngày 02-08-2-2018 Giới hoạt động gửi thỉnh nguyện thư đòi thả tù nhân lương tâm. Những người “quan tâm tới nhân quyền ở Việt Nam” mới gửi thỉnh nguyện thư tới các nhà lãnh đạo cao nhất của nước, yêu cầu chính quyền trả tự do cho các tù nhân bị kết án vì bất đồng chính kiến. Bức thư được đăng hôm 7/2 lên trang change.org dành riêng cho các cuộc vận động dư luận quốc tế. Thư nói hiện có hơn 170 tù nhân bị giam giữ và kết án theo các điều 79, 88, 258, và 241 của Bộ Luật Hình sự Việt Nam năm 2009, chỉ vì họ bày tỏ quan điểm, ý kiến, hoặc chất vấn về các chính sách của chính phủ và đảng Cộng sản. Những người thỉnh nguyện viết thêm trong thư rằng có những người bị bắt và kết tội với các tội danh như “gây rối trật tự công cộng” hoặc “trốn thuế”, thậm chí “mua bán dâm”, nhưng thực chất họ bị bỏ tù do bất đồng chính kiến với đảng cầm quyền. ^[95]

- Ngày 02-13-2-2018 Ngoại trưởng Úc trả lời về vấn đề nhân quyền Việt Nam. Ngoại trưởng Úc Julie Bishop trong thư phúc đáp đề ngày 5 tháng 2 gửi Dân biểu Úc Chris Hayes nói rằng chính phủ Úc thường xuyên nêu lên sự quan tâm với nhà cầm quyền Việt Nam về những hạn chế đối với tự do ngôn luận, hội họp, cũng như bảo vệ các nhà hoạt động vì nhân quyền khỏi việc bị quấy rối, đe dọa và tấn công khi họ thực hiện những hoạt động ôn hòa. Đại Sứ quán Úc tại Hà Nội cùng với Bộ Ngoại giao và Thương mại Úc đã lên tiếng yêu cầu nhà cầm quyền Hà Nội trả tự do ngay lập tức cho cô Nguyễn Ngọc Như Quỳnh, bà Trần Thị Nga và anh Nguyễn Văn Oai. Ngoài ra, Bộ Ngoại giao và Thương mại Úc cũng đã yêu cầu Việt Nam cần tuân theo những cam kết quốc tế về nhân quyền mà chính phủ Hà Nội đã ký. ^[96]

- Ngày 13-2-2018 Hoa Kỳ giảm tài trợ cho dân chủ sẽ tác động đến an ninh toàn cầu. Yêu cầu ngân sách của Tổng thống Trump cho tài khóa năm 2019 đề xuất cắt giảm ngân sách cho các chương trình dân chủ gần 40%. Trong khi đó, chiến lược An ninh Quốc gia của chính phủ Mỹ được công bố vào tháng 12 năm 2017 đã nhấn mạnh rằng chương trình dân chủ là công cụ tốt nhất của Hoa Kỳ để tăng cường an ninh và kinh tế bằng cách giúp xây dựng các đối tác bền vững, ổn định. Các chương trình dân chủ, chỉ chiếm 0,05% ngân sách liên bang, là những khoản đầu tư có hiệu quả về mặt chi phí cho mục tiêu của chính phủ về thúc đẩy hòa bình và thịnh vượng. ^[97]

- Ngày 14-2-2018 Nhà báo Phạm Đoàn Trang được trao giải nhân quyền Homo Homini. Nhà báo tự do Phạm Đoàn Trang vừa được tổ chức People In Need trao giải thưởng quốc tế Homo Homini vì “sự dũng cảm không mệt mỏi khi theo đuổi một sự chuyển đổi dân chủ cho đất nước mình, bất chấp việc bị sách nhiễu và khủng bố.” Trang clovekvtsni.cz của Cộng Hòa Séc viết: “Mặc dù bị liên tục đe dọa nhưng bà không lùi bước. Nhiều lần phải lần tránh chính quyền, bà vẫn không ngừng viết.” Trong Chính Trị Bình Dân, một cuốn sách mới xuất bản gần đây nhưng bị cấm lưu hành ở Việt Nam, nhà tranh đấu Phạm Đoàn Trang thảo luận một cách sâu sắc về các vấn đề dân chủ và nhân quyền, với mong muốn “đánh tan cái định kiến tai hại ‘chính trị là xấu xa, thù đoạn.’”^[98]

- Ủy ban Nhân Quyền Tom Lantos của Quốc Hội Hoa Kỳ hôm 15/2/2018 đã có buổi điều trần về chương trình kết nghĩa với tù nhân lương tâm, trong đó đề cập đến 169 tù nhân lương tâm Việt Nam. Linh mục Nguyễn Văn Lý viết thư gửi cho Dân biểu Christopher Smith: “Hi vọng Quý vị can thiệp mạnh hơn để tất cả 169 Bạn Tù nhân Lương tâm nam nữ được trả tự do. Tôi đại diện cho các tù nhân lương tâm, những người tranh đấu cho nhân quyền, tự do và dân chủ đã bị chính quyền Việt Nam giam cầm. Các vị dân biểu tham gia chương trình kết nghĩa với các tù nhân lương tâm thường xuyên lên tiếng với chính quyền Hoa Kỳ và chính quyền Việt Nam nhằm bảo đảm tù nhân lương tâm được kết nghĩa không bị ngược đãi khi còn ở trong nhà tù, và đòi tự do cho họ.”^[99]

- Ngày 21-2-2018 Con trai Mục sư Nguyễn Trung Tôn ‘nói thay cha’ tại Thượng đỉnh Nhân quyền ở Geneva. Hội nghị thượng đỉnh về nhân quyền và dân chủ tại Geneva do liên minh gồm 25 tổ chức phi chính phủ về nhân quyền trên khắp thế giới tài trợ. Nguyễn Trung Trọng Nghĩa, con trai của Mục sư đang bị giam cầm Nguyễn Trung Tôn, là một trong 22 đại diện được chọn để kể câu chuyện về nhân quyền trên thế giới tại Hội nghị thượng đỉnh Nhân quyền và Dân Chủ ở Geneva vào ngày 20/2, ngay trước thềm phiên họp thường niên của Hội đồng Nhân quyền Liên Hiệp Quốc. Trọng Nghĩa đã khiến nhiều cử tọa ngạc nhiên và bất ngờ vì tình trạng vi phạm nhân quyền tại Việt Nam.

Nguyễn Trung Trọng Nghĩa nói về tình trạng nhân quyền tại VN và hoàn cảnh của cha mình

“Đó là một đêm định mệnh, 30/4/2003, khi làng xóm quê em hơn 100 người bị công an xúi giục vào nhà em cắt dây điện. Họ ném đá vào nhà, không cần biết có con nít người lớn gì cả. Họ cứ thế chọi đá vào. Sau đó, họ vào đánh em và ba em. Họ kéo ba em xuống ao và cố chìm ba em xuống.

Ms Nguyễn Trung Tôn

Sau đó, họ kéo ba em vào. Lúc này, thân thể ba em đã tan nát và đã bị chìm dưới nước một lúc nên chỉ còn nửa phần mạng thôi. Họ đem ba em vào phòng khách và tiếp tục đánh ba em, đánh đến nổi em lúc đó mới 10 tuổi đi vô mà không nhìn ra ba mình nữa. Mặt ông toàn máu, nước mắt chảy đầm đìa. Họ bắt ba em quỳ xuống xin lỗi họ. Họ nói nếu ba em không quỳ xuống xin lỗi và chối bỏ Chúa, bỏ đạo, thì họ sẽ giết ba em trong đêm đó. Khoảnh khắc đó em cảm giác như mọi thứ trên đời này, trời đất, mọi chuyện dường như dừng lại trong lòng em. Rồi em nghe ba nói một câu rất thấm thía. Trong giờ phút khổ đau như vậy, ba em thẳng thắn nói rằng

‘Tôi sẽ không bao giờ quỳ lạy bất kỳ người nào trên đời này và tôi sẽ không bao giờ chối bỏ Chúa của tôi’. Và họ tiếp tục lao vào đánh ba em...”

Cha Nghĩa, Mục sư Nguyễn Trung Tôn, là Chủ tịch Hội Anh em Dân chủ, thành viên của Hội đồng Liên tôn Việt Nam. Ông từng bị kết án 2 năm tù theo Điều 88 về Tuyên truyền chống Nhà nước XHCN Việt Nam năm 2011. Trong thời gian bị quản chế sau khi ra tù, tháng 7/2017, Mục sư Tôn lại bị bắt với cáo buộc “Hoạt động nhằm lật đổ chính quyền nhân dân” theo Điều 79. Ngày 5 tháng 4-2018 Mục sư Tôn đã bị kết án 12 năm tù và 3 năm quản chế .^[100]

- Ngày 23-2-2018 Liên Hiệp Quốc kêu gọi Việt Nam trả tự do cho những nhà hoạt động môi trường và blogger bị kết án tù thời gian vừa qua. Hoàng Đức Bình và Nguyễn Nam Phong là những người đã bị kết tù vì các hoạt động phản đối Formosa xả chất thải độc ra môi trường hồi năm 2016. Hôm 6/2/2018 vừa qua, tòa án Nhân dân tỉnh nghệ An đã kết án anh Hoàng Đức Bình 14 năm tù với hai tội danh là chống người thi hành công vụ và lợi dụng các quyền tự do dân chủ xâm phạm quyền và lợi ích của nhà nước, quyền và lợi ích hợp pháp của tổ chức, công dân. Phiên tòa này cũng kết án tù anh Nguyễn Nam Phong 2 năm tù về tội chống người thi hành công vụ. Anh Nguyễn Nam Phong là tài xế cho linh mục Nguyễn Đình Thục trong đợt đi kiện công ty Formosa và tòa hồi tháng 2 năm ngoái. Liên Hiệp Quốc đề cập đến trường hợp của blogger Mẹ Năm, tức Nguyễn Ngọc Như Quỳnh bị kết án tù 10 năm, và nhà báo tự do Nguyễn Văn Hóa, người bị kết án tù 7 năm hồi tháng 11 năm ngoái. Cả hai đều là những người có tiếng nói chỉ trích vụ xả thải độc ra môi trường của công ty Formosa. Đặc ủy David Kaye gọi những án tù dành cho những nhà hoạt động này đã vi phạm quyền tự do biểu đạt và quyền được tiếp cận các thông tin quan trọng của người dân Việt Nam.^[101]

Chú Thích Chương I xin đọc tại đây:

<http://www.vietnamhumanrights.net/TDNLnotes.htm>

Chương II

QUYỀN TỰ DO TÔN GIÁO VÀ THỜ PHƯỢNG

Có những nghịch lý của người Cộng Sản mà nếu không chứng kiến tận mắt thì chúng ta không thể nào hình dung ra được; tôn giáo và thờ phượng là hai lãnh vực điển hình cho sự nghịch lý này. Trước năm 1975 tại Miền Bắc, đảng Cộng Sản tự nhận là vô thần, nhà nước ra sức triệt hạ tôn giáo và cấm chỉ mọi hình thức thờ phượng. Tôn giáo thì họ cho là thuốc phiện để ru ngủ quần chúng, thờ phượng thì họ cho là mê tín dị đoan. Nhà thờ, nhà nguyện, đình, chùa, miếu dù đã có mặt trên đất nước Việt Nam từ trước khi có đảng CS nhưng họ đã phá bỏ hoặc sử dụng làm cơ quan như nơi mua bán lương thực, nhà kho hoặc những chôn tự hạp vui chơi.

Thế nhưng sau 1975, khi cả nước đã nằm gọn trong tay đảng CS thì họ cho xây dựng chùa chiền khắp nơi (tại Đà Lạt có những nơi bên này đường là chùa, vài trăm thước sau bên kia đường lại có một ngôi chùa khác), những ngôi chùa to lớn chiếm cả một vùng do những sư sãi không biết được đào tạo từ đâu, bao giờ đứng ra điều khiển. Ngày lễ, ngày Tết thì ngoài quần chúng, vợ chồng những nhà lãnh đạo cao cấp trong chính quyền đến đó lễ bái, xin sơm, cầu xin thăng quan tiến chức, cúng dường rất chân thành. Không những thế nhà nước còn thiết lập những cơ sở tôn giáo song song với những đạo mà họ không thể lũng đoạn được mà dĩ nhiên là họ đưa những cán bộ, đảng viên giả người tu hành điều khiển những cơ quan đó hầu quy tụ quần chúng, kiếm tiền từ quần chúng và nhất là có nhiệm vụ theo dõi, báo cáo sinh hoạt của những người tu hành chân chính mà một khi đã là người tu hành chân chính thì không bao giờ đồng ý hay đồng lõa với chính quyền..

Năm 2017 là năm CSVN đàn áp nhân quyền nói chung, và đàn áp những tôn giáo không nằm trong tầm tay của họ mạnh nhất trong thập niên vừa qua (2007/2017).¹ Riêng về tôn giáo, CSVN đàn áp trên lý thuyết cũng như trên thực hành, bằng luật pháp hay chính sách cũng như bằng những hành động cụ thể.² Ngày 10/1/2018, Open Doors International xếp Việt Nam đứng thứ 18 về bức hại tôn giáo trong danh sách 50 quốc gia đàn áp tôn giáo tồi tệ nhất toàn cầu.³

I. Ngăn chặn và đàn áp bằng luật pháp

Có 3 bản văn:

- «**Luật Tín ngưỡng Tôn giáo**»: ban hành ngày 18/11/2016 (với 9 chương 68 điều), có hiệu lực từ ngày 1/1/2018.⁴

- Nghị định Số: 162/2017/NĐ-CP quy định chi tiết việc thi hành «**Luật Tín ngưỡng Tôn giáo**» nói trên ban hành ngày 30/12/2017 (với 5 chương và 32 điều), có hiệu lực từ ngày 1/1/2018.⁵

- «**Dự thảo Nghị định Quy định việc xử phạt vi phạm hành chính trong lĩnh vực tín ngưỡng, tôn giáo**» (với 4 chương 37 điều) để lấy ý kiến dân. Nếu được thông qua thì Nghị định sẽ có hiệu lực thi hành từ đầu tháng Sáu 2018.⁶

Mục đích của bộ Luật Tín ngưỡng và tôn giáo và những văn bản kèm theo là xem các tôn giáo không quy phục nhà nước là những **lực lượng đối kháng**;⁷ **hình sự hóa mọi hoạt động tôn**

giáo, biến mọi hoạt động tôn giáo dù chính đáng nhưng không được nhà cầm quyền cho phép trở thành *vi phạm pháp luật* để có lý do trừng phạt; và những hành động đòi quyền tự do tôn giáo hay tố cáo nhà cầm quyền đàn áp tôn giáo đều trở thành *vi phạm pháp luật* (thường bị quy chụp là xuyên tạc, tuyên truyền chống phá nhà nước, có hại cho an ninh quốc gia).

Nhà cầm quyền cũng dùng bộ luật này nhằm **hợp pháp hóa «cơ chế xin cho»**, nghĩa là mọi hoạt động tôn giáo đều phải xin phép chứ không phải là quyền của người dân, và việc cho phép hoạt động là một ân huệ của nhà nước. Hơn nữa họ làm luật và dùng luật đó để **hợp pháp hóa việc đàn áp tôn giáo**:

- Những hành động đàn áp tôn giáo bằng bạo lực (như sách nhiễu, hành hung, bắt bớ, cầm tù, thủ tiêu, tịch thu tài sản, xử phạt hành chính, v.v...) của nhà cầm quyền đối với những tôn giáo không chịu thần phục nhà nước đều trở thành hợp pháp;
- Những hành động đàn áp những ai đòi quyền tự do tôn giáo; hoặc đàn áp những ai phản đối tố cáo những hành động đàn áp tôn giáo của nhà cầm quyền đều trở thành hợp pháp.

Vì tôn giáo, các bậc chức sắc tôn giáo được lòng tin của tín đồ là những người, những nơi có thể quy tụ người để trở thành những lực lượng đối kháng đó là điều nhà cầm quyền rất lo sợ nên họ muốn **biến chất các tôn giáo** trở thành vô hại cho chế độ, thành một thứ «thuốc phiện» ru ngủ quần chúng, không còn đúng với bản chất của tôn giáo là «*khuyến thiện, chống ác, chống bất công*» nữa, thậm chí còn trở thành công cụ phục vụ chế độ. Các tôn giáo ngày nay phần lớn không còn mang tính tôn giáo thuần túy mà trái lại là những lễ hội, chỉ còn những sinh hoạt có tính cách nghi thức như cầu nguyện, lễ lạc, rước sách... không còn chức năng giáo dục lương tâm quần chúng nữa.

Mục đích cuối cùng của họ là **lòe bịp quốc tế**: nhà cầm quyền chỉ chấp nhận những hoạt động tôn giáo nào có tính chất bề ngoài mang tính lễ hội, không cho phép hoặc cấm những hoạt động nào vốn là thực chất của tôn giáo như giáo dục lương tâm, đào tạo con người tâm linh, khuyến thiện chống ác, trách nhiệm đối với gia đình, xã hội và giáo hội, v.v... Tôn giáo chỉ còn cái vỏ là tôn giáo, không còn thực chất là tôn giáo. Thế giới chỉ nhìn thấy những hình thức bề ngoài của tôn giáo nên dễ lầm tưởng Việt Nam có tự do tôn giáo.

II. Lũng đoạn tôn giáo bằng tổ chức

- Dùng các «*tôn giáo quốc doanh*»⁸
  - Là những tôn giáo hoàn toàn thần phục nhà nước, chấp nhận sự kiểm soát và điều hành của nhà nước.
  - Để trang trí cho chế độ về quyền tự do tôn giáo.
  - Để thu hút các tín đồ gia nhập hầu được tự do trong những sinh hoạt tôn giáo nhưng hoàn toàn vô hại đối với chế độ hay đảng cầm quyền.
  - Để làm tai mắt của nhà cầm quyền,

Sự quốc doanh cầm cờ đồ diễn hành

báo cáo những hoạt động của các chức sắc của những tôn giáo không quy phục nhà cầm quyền CSVN.

● Nếu không thể quốc doanh hóa một tôn giáo nào đó, thì nhà cầm quyền lập ra những tổ chức mang danh tôn giáo ấy, nhưng làm theo chỉ thị của nhà cầm quyền, chẳng hạn như Ủy ban Đoàn kết (trong Giáo Hội Công giáo).⁹ Những tổ chức này có nhiệm vụ:

- Tuyên truyền có lợi cho chế độ.
- Thuyết phục các lãnh đạo tôn giáo cộng tác và ủng hộ đường lối chính sách của chính phủ, nhất là im lặng trước những bất công, tội ác hay những điều trái tai gai mắt do chế độ gây ra.
- Báo cáo cho nhà nước về tư tưởng, hoạt động của các lãnh đạo tôn giáo không quy phục nhà nước.
- Trở thành công cụ cho chế độ.

● Thành lập công an mạng,¹⁰ dư luận viên,¹¹ hội Cờ Đỏ,¹² lực lượng 47¹³, v.v... để:

- Hoạt động trên mạng Internet hầu tạo dư luận thuận lợi cho chế độ khi chế độ đàn áp nhân quyền và tôn giáo.
- Đánh phá các tôn giáo không quy phục nhà nước; và vu khống, thóa mạ những người đấu tranh cho quyền tự do tôn giáo.
- Nếu cần thì lấy công an hay những tên du thủ du thực giả dạng «*quần chúng tự phát*» để hành hung, đánh đập, xách nhiễu những người đấu tranh cho tự do tôn giáo.

III. Đàn áp bằng bạo lực

a/ Đối với đạo Cao Đài:

1) Ngày 14/01/2017, các chức sắc trong Hội Đồng Liên Tôn được mời gặp Đại sứ Lưu động về Tự do Tôn giáo của Hoa Kỳ. Vì sự tham dự đó, chánh trị sự Hứa Phi của Cao Đài Chơn Truyền và nhà cửa, cơ nghiệp của ông ở Lâm Đồng đã bị công an tấn công và gây thiệt hại. Hứa Phi từ chối nhiều lần không đi gặp công an để trả lời những cáo buộc “xúc phạm dân tộc và cung cấp tin tức không đúng sự thật” mà ông cho là vu khống.^{14,15}

2) Ngày 13/02/2017, khi Hội Đồng Liên Tôn về thị xã Bình Minh, tỉnh Vĩnh Long để thăm và chúc tết các chức sắc Phật Giáo Hòa Hảo Thuận Túy, thì không những nhiều thành viên trong đoàn bị sách nhiễu, ngăn chặn, trục xuất, mà một số chức sắc Cao Đài như các chánh trị sự Hứa Phi bị đánh trọng thương, CTS Nguyễn Văn Tạc Răng và Thông sự Châu Văn Gòn còn bị công an hành hung thô bạo, lấy hết điện thoại, tiền bạc, giấy tờ tùy thân. Bữa ăn tại nhà ông Hội trưởng Bùi Văn Luốc của Giáo hội Phật giáo Hòa Hảo cũng bị phá ngang, công an bắt Chánh trị sự Hứa Phi, Linh mục Lê Ngọc Thanh (dòng Chúa Cứu Thế), Hòa thượng Thích Không Tánh, Mục sư Nguyễn Mạnh Hùng về đồn công an tra hỏi.¹⁶

3) Ngày 23/03/2017, nhiều tín đồ Cao Đài tụ tập trên mảnh đất, nơi thánh thất Tuy An, thuộc xã An Cư, huyện Tuy An, tỉnh Phú Yên của họ bị san bằng ngày 14/04/2015, để tưởng niệm cơn đạo nạn, thì đã bị công an đến phá rồi, tịch thu máy ảnh, lá cờ đạo, các biểu ngữ, rồi lập biên bản và buộc họ về trụ sở ủy ban xã để thẩm vấn. Sau đó một chấp sự tên Đoàn Công Danh đã bị

hăm dọa qua điện thoại, vì đã đưa tin tức trên mạng về việc đàn áp nói trên.¹⁷

4) Sáng ngày 29/01/2018, công an ép ông Hứa Phi, chánh Trị Sự Cao Đài châu đạo Đức Trọng và vợ lên trụ sở xã để hỏi về những hoạt động tôn giáo của ông. Công an tiếp tục đến nhà hỏi cung sau khi ông ngã bệnh ở trụ sở nhưng không cho ông ra khỏi nhà đi khám bệnh; ông có thể bị nghẽn máu trong não và bị liệt chân trái. Khi phái đoàn Hội Đồng Liên Tôn Việt Nam từ Sài Gòn đến thăm CTS Hứa Phi, thì nhà đang bị rất đông người bao vây, phái đoàn Hội Đồng Liên Tôn đành phải trở về Sài Gòn vì có thể sẽ bị hành hung nếu nhất quyết vào thăm.¹⁹

b/ Đối với Phật giáo Hòa Hảo

Ngày 13/01/2017, công an và nhà cầm quyền xã Đông Thạnh A, huyện Bình Minh, Vĩnh Long đã đến nhà ông Lê Văn Sóc, Phó Hội trưởng Trung ương Giáo hội Phật giáo Hòa Hảo, để cấm ông không được lên Sài Gòn hôm sau để gặp đại sứ lưu động Saperstein của Hoa Kỳ.²⁰

Ông Hứa Phi, CTS Cao Đài

Ngày 13/02/2017, Hội đồng Liên tôn Việt Nam đi xe hơi đến thị xã Bình Minh, Vĩnh Long để thăm viếng và chúc Tết Giáo hội Trung ương và Giáo hội PGHH Thuận Túy tỉnh Vĩnh Long đã bị công an bắt xuống xe đi bộ một đoạn đường 3km. Nhiều tín đồ Hòa Hảo đem xe máy ra đón chờ đoàn cũng bị ngăn chặn. Đang bữa ăn trưa tại nhà ông Hội trưởng Bùi Văn Luốc công an ùn ùn kéo đến yêu cầu các chức sắc xuất trình giấy tờ, kiểm tra hành chánh rồi cưỡng bức về đồn.²¹

Ngày 07 và 08/03/2017, nhà cầm quyền các xã Nhơn Mỹ, Long Giang, Mỹ Hội Đông và công an huyện Chợ Mới, tỉnh An Giang, đã triệu tập các ông Hà Văn Duy Hồ, Phan Văn Chúng, Nguyễn Văn Bé Tư (Trị sự viên Giáo hội Phật giáo Hòa Hảo Thuận Túy, thành viên ban tổ chức Ngày Đại Lễ 25/2 âl [22/03/2017] kỷ niệm Đức Huỳnh Giáo chủ vắng mặt), để ra lệnh ngăn cấm tổ chức lễ tưởng niệm. Nếu bất tuân, họ răn đe sẽ không chế không cho ra khỏi nhà. Trước đó vào ngày 25/2, công an cũng đến nhà ông Nguyễn Văn Vinh xã Long Giang (nơi GHPGHHTT tạm mượn để tổ chức các ngày lễ lớn của Đạo), cũng để cấm ông chuẩn bị cho đại lễ.²²

Nguyễn Hữu Tấn

Ngày 02/05/2017, công an thị xã Bình Minh và công an tỉnh Vĩnh Long đã đưa khoảng 200 người đến bắt anh Nguyễn Hữu Tấn, một tín đồ PGHH và khám xét nhà, lấy lý do là nghi ngờ anh có hành vi “lật đổ chế độ và tuyên truyền chống nhà nước” (theo điều 88 bộ luật Hình sự) qua việc làm Cờ Vàng của chế độ VNCH. Ngày 03/05/2017, gia đình anh Tấn đến công an tỉnh Vĩnh Long hỏi thăm về anh, công an cho biết anh Tấn đã chết vì dùng dao rọc giấy của công an tự cắt cổ mình. Đến 18 giờ cùng ngày, công an chở xác anh Tấn về giao cho gia đình anh. Gia đình anh Tấn cho biết, có thấy vết may trên cổ anh Tấn, gần như vết cắt đứt lìa, đầu có những nơi bị mềm ra.²³

Ngày 18/05/2017, nhà cầm quyền và công an huyện An Phú, thị xã Vĩnh Hậu, tỉnh An Giang đã đến nhà ông Vương Văn Thả, ngụ tại ấp Vĩnh Linh, là một tín đồ PGHH, trước đó liên tục lên tiếng cho tự do tôn giáo và dân chủ nhân quyền từ trong nhà mình. Công an dùng vòi rồng tấn công gia đình ông sau đó xông vào đánh đá hung bạo. Cuối cùng chúng bắt ông Vương Văn Thả, cậu con trai là Vương Thanh Thuận, cùng 2 đồng đạo song sinh Nguyễn Nhật Trường và Nguyễn Nhật Thượng, rồi phá tan hoang ngôi nhà.²⁴

Ngày 26/06/2017, công an huyện An Phú, tỉnh An Giang đã bố ráp chặn đường, bắt giữ ông Bùi Văn Trung, con trai Bùi Văn Thâm, con gái Bùi Thị Thắm khi họ đang trên đường đi ăn giỗ. Cả 3 đều bị đánh đập dã man. Đến khoảng 15 giờ 45 phút, cô Thắm đã được đưa về nhà bằng xe cứu thương của bệnh viện. Hôm sau, công an huyện đã ra thông báo bắt giam ông Bùi Văn Trung và con trai về tội “gây rối trật tự công cộng”, theo điều 245 Bộ luật Hình sự. Hai người này từng là cựu tù nhân lương tâm và ông Trung là người thành lập đạo tràng tại An Giang nhưng không theo Ban Trị sự PGHH quốc doanh.²⁵

Ngày 27/11/2017, nhà cầm quyền huyện Chợ Mới, An Giang đã đến nhà ông Hà Văn Duy Hồ, Hội trưởng PGHHTT tỉnh An Giang để báo cho biết: nhà cầm quyền năm nay sẽ cấm Giáo hội PGHH Thuận tuý tổ chức đại lễ Đản sanh của Đức Huỳnh Giáo Chủ (ngày 25/11 âm lịch hoặc 11/01/2018) dù là dựng lễ đài hay bất cứ gì liên quan đến đại lễ, vì Giáo hội PGHH Thuận tuý là 1 tổ chức không được nhà nước công nhận. Trước đây, hàng năm Giáo hội này vẫn được tổ chức trong vòng địa phương. Ngày 29/12/2017, công an cũng nhắc lại lệnh cấm này với ông Nguyễn Văn Điền, Hội trưởng Trung ương PGHHTT và phong tỏa ông tại nhà.²⁶

Ngày 29/12/2017, một thiếu tá công an tên Chót cùng với hai công an huyện Lai Vung và xã Tân Phước, đã đến nhà chất vấn cụ Nguyễn Văn Điền, hội trưởng Trung Ương Giáo Hội Phật Giáo Hòa Hảo Thuận Túy, về những phát biểu của cụ trong một đoạn phim đang lan truyền trên mạng xã hội. Họ vu cho cụ kích động tín đồ gây bạo lực đổ máu.²⁷

Ngày 23/1/2018, Tòa án Nhân dân tỉnh An Giang đã tuyên án 12 năm tù cho ông Vương Văn Thả (sinh năm 1969), là một cựu tù nhân lương tâm, một cư sĩ Phật giáo Hòa Hảo thuần túy với cáo buộc theo điều 88 “Tuyên truyền chống Nhà nước” nay là điều 117 theo bộ Luật Hình Sự mới được tu chính. Họ cũng tuyên án con trai ông Thả là Vương Thanh Thuận (1990, trình độ học vấn 7/12) 7 năm tù và hai người cháu song sinh của ông là Nguyễn Nhật Trường (1985) và Nguyễn Văn Thượng (1985) mỗi người 6 năm tù tuy cả hai đều không biết chữ.²⁸

Ngày 8/1/2018, công an đặt nhiều chốt để chặn tín đồ dự lễ đản sanh Phật giáo Hòa Hảo sẽ được tổ chức vào ngày 10/1/2018 ở xã Long Giang, huyện Chợ Mới, tỉnh An Giang.²⁹

Ngày 9/2/2018, một tòa án ở tỉnh An Giang đã kết án 6 tín đồ Phật Giáo Hòa Hảo Thuận túy tổng cộng 24 năm tù, trong đó có 4 người trong cùng một gia đình³⁰ là các ông Bùi Văn Trung, Bùi Văn Thâm (con trai ông Trung), bà Lê Thị Hên (vợ ông Trung), cô Bùi thị Bích Tuyên (con gái ông Trung), ông Nguyễn Hoàng Nam và bà Lê Thị Hồng Hạnh. Tất cả 6 đồng đạo bị vu khống tội “Gây rối trật tự công cộng” theo Điều 245 Bộ luật Hình sự 1999. Riêng đồng đạo Bùi Văn Thâm bị vu khống thêm tội “Chống người thi hành công

vụ” theo điều 217 nay là điều 330 Bộ luật Hình sự 2018. Các đồng đạo Trung và Thâm đã từng bị giam giữ 4 năm và 2 năm rưỡi vì tội tranh đấu bảo vệ cho đạo tràng trong vụ đàn áp tôn giáo hồi năm 2012.

Sáu tín đồ Phật Giáo HH bị tổng cộng 24 năm tù

c/ Đối với Phật giáo Việt Nam Thống nhất

Đại lão Hòa thượng Thích Quảng Độ tiếp tục bị nhà nước quản thúc, cô lập tại Thanh Minh Thiền viện ở Sài Gòn như từ hơn 10 năm qua, không cho tiếp xúc với ai, không cho Phật tử thăm viếng, chăm sóc thuốc men khi đau ốm. Ngài bị nhốt trong phòng, có khóa trái bên ngoài cửa sắt. Cư sĩ Lê Công Cầu, thư ký Viện Hóa đạo, hiện ở tại Huế, luôn bị nhà cầm quyền cấm cản. Trong chuyến công tác đến Huế, Bà Pamela Pontius, Trưởng phòng Chính trị tòa Tổng Lãnh sự Hoa Kỳ có nhã ý đến thăm ông vào ngày 11/09 tại nhà trọ, nhưng công an đã dàn dựng một vụ ẩu đả trước nhà trọ để ngăn cản ông gặp mặt Bà Pamela.³¹ Ngày 04/05/2017, huynh trưởng Lê Công Cầu bị an ninh mời đi khảo cung suốt ngày, đồng thời yêu cầu ông phải chấm dứt mọi liên hệ với Giáo hội Phật giáo Việt Nam Thống Nhất.

Những chùa của GHPGVNTN như chùa Phước Thành ở Huế, Tổ đình Thập Tháp ở Bình Định, chùa Giác Hoa ở Sài Gòn (nơi Hòa thượng Thích Không Tánh hiện tạm trú sau khi chùa Liên Trì của thầy ở Thủ Thiêm bị nhà nước mang 400 công an tới san bằng ngày 8/9/2016)... vào những ngày cúng lễ, hội họp, làm từ thiện của chư tôn đức Tăng đoàn, đều bị công an nhà nước thường trực canh gác, bám sát, đặt camera theo dõi, nhiều lúc còn tự tiện xông vào ngăn cản thô bạo.³¹

Chùa Pháp Biên, tịnh thất Đạt Quang của Thượng tọa Thích Vĩnh Phước ở Bà Rịa, chùa Ba La Mật của HT Thích Nhật Ban ở Đồng Nai, chùa Thiền Lâm của TT Thích Đức Minh ở Tiền Giang đã hư hao đổ nát nhưng nhà cầm quyền buộc phải theo Giáo hội Phật giáo quốc doanh thì mới cho trùng tu xây dựng. Nhà cầm quyền Đà Nẵng cũng cấm Phật tử đi cúng lễ tại chùa An Cư của TT Thích Thiên Phúc và chùa Giác Minh của HT Thích Thanh Quang. Họ còn đe dọa sẽ cưỡng chế, giải tỏa chùa An Cư. Từ ngày 7 đến 10/5/2017, chùa An Cư bị nhà cầm quyền Đà Nẵng sách nhiễu thô bạo trong lễ Phật đản. Trong 4 ngày đó họ canh giữ nghiêm ngặt, chặn tất cả các chốt điểm vào chùa với hàng rào an ninh dày đặc cùng đủ mọi thành phần trong đó có cả phụ nữ. Ngoài ra họ còn huy động nhiều loại xe báo động, cứu thương, xe tải chở hàng, bình chữa cháy nhằm thực hiện âm mưu dã tâm khi sự cố có thể xảy ra.³²

Ngày 28/04/2017, an ninh triệu tập hai huynh trưởng thuộc Giáo hội Phật giáo Việt Nam Thống Nhất tại Huế là Ngô Đức Tiến và Nguyễn Văn Đê đến đồn công an Phú Vang. Tại đó họ bị đe dọa sẽ phải vào nhà giam nếu theo Giáo hội Phật giáo Việt Nam Thống Nhất vì đó là tổ

chức bắt hợp pháp. Cơ quan an ninh cho rằng tham gia hoạt động của giáo hội này là phạm luật và cấm họ không được dự lễ Phật đản tổ chức ở chùa Long Quang tại Huế.³³

Từ 31/8 đến ngày 05/09/2017, Giáo Hội Phật giáo Việt Nam Thống Nhất ở Đà Nẵng bị sách nhiễu tại chùa An Cư trong lễ Vu Lan 2017. Trong suốt 06 ngày, tại chùa An Cư, quận Sơn Trà, thành phố Đà Nẵng, nhà cầm quyền đã huy động một lực lượng rất hùng hậu trong đó bao gồm đủ các ban ngành kể cả phụ nữ túc trực qua lại canh gác nghiêm ngặt cả ngày lẫn đêm, dùng những chiếc Honda và bàn ghế làm chướng ngại vật để gây khó khăn cho những phật tử vào chùa lễ Phật cũng như viếng Cha Mẹ quá cố được trí tự trong chùa theo tinh thần hiếu đạo nhân dịp Lễ Vu Lan.³⁴

Ngày 10/12/2017, Hòa Thượng Thích Không Tánh đã bị công an chặn cửa tại chùa Giác Hoa, không cho đến giáo xứ Thọ Hòa của linh mục Nguyễn Duy Tân tại Xuân Lộc, Đồng Nai để cầu nguyện cho Nhân quyền.³⁵

d/ Đối với đạo Tin lành

Ngày 27/02/2017, mục sư Nguyễn Trung Tôn, và người bạn tên Nguyễn Văn Tứ trong khi đang đi xe vào Quảng Bình để tìm mộ hai thân nhân liệt sĩ, đã bị 7/8 thanh niên lạ mặt bắt cóc vào lúc 21g30 tại thị xã Ba Đồn, Quảng Bình. Cả hai bị lôi lên xe, lột hết y phục, bịt mắt rồi bị đánh liên tục bằng gậy sắt đang khi xe vẫn chạy. Cuối cùng, bọn chúng đưa Mục sư và anh bạn tới một rừng cao su thuộc huyện Hương Khê, tỉnh Hà Tĩnh, đánh một trận thừa sống thiếu chết rồi vất cả hai trong tình trạng thương tích đầy mình, thân thể lả lổ, tay chân bị trói giữa trời khuya lạnh lẽo, còn tiền bạc, máy móc, giấy tờ thì bị cướp sạch.³⁶

Ngày 30/07/2017, Mục sư Nguyễn Trung Tôn -vốn là Chủ tịch Hội Anh Em Dân Chủ- đã bị bắt cùng với hai thành viên khác của Hội là kỹ giả Trương Minh Đức và kỹ sư Phạm Văn Trội cùng với cáo buộc “Hoạt động nhằm lật đổ chính quyền Việt Nam” theo Điều 79 Bộ luật hình sự. Đầu tháng 11, khi bà Nguyễn Thị Lành là vợ của Mục sư đi ngân hàng lãnh tiền do thân hữu gởi giúp đưa con tật nguyền của họ thì bị công an hăm dọa, vu cáo bà nhận tài trợ từ các tổ chức khủng bố.³⁷

Ngày 03/10/2017, Mục sư Tin lành phái Baptist Thân Văn Trường bị công an cửa khẩu sân bay quốc tế Tân Sơn Nhất không cho xuất cảnh sang Hoa Kỳ du lịch vì lý do “an ninh.” Đây là lần thứ hai Mục sư bị cấm ra nước ngoài. Năm ngoái, ông đã bị cấm sang Campuchia thực hiện một chuyến mục vụ. Ngoài ra, nhà ông còn liên tục bị canh gác, ngăn chặn các buổi họp nhóm cùng với các tín đồ khác. Mục sư Trường hiện đang sinh hoạt tôn giáo trong một nhóm tự do, không công khai, chuyên làm công việc truyền giáo, nhưng không có đăng ký với nhà nước.^{37, 38}

Ngày 15/11/2017, Chính quyền tỉnh Điện Biên đã thẳng tay phá hủy nhà sinh hoạt và cầu nguyện của các tín đồ Tin Lành bản Tà Phi Chà, xã Chung Chải, huyện Mường Nhé, lấy cơ để thực hiện đề án 79 của tỉnh. Ngoài ra, 71 ngôi nhà trong bản cũng đã bị phá dỡ. Để cưỡng chế, chính quyền huyện đã huy động một lực lượng lớn gồm cả dân quân ở các bản trong huyện Mường Nhé và công an, bộ đội biên phòng, cơ động và cho máy xúc mở đường lên tận bản. Người dân trong bản đã bị đưa về tận Yên Bái, Lai Châu, Sơn La... Khi cưỡng chế, họ đã cướp đoạt tất cả điện thoại của mọi người dân trong bản, khiến người dân bị cướp đất khó có thể liên lạc được với nhau, với thân nhân hoặc với những người họ quen biết.³⁹

Ba hộ dân tại bản Hua Chăn, gồm 25 người trong đó có 7 trẻ em dưới 10 tuổi, bị chính quyền đuổi ra khỏi bản vì theo đạo Tin Lành, không cho họ đem theo tài sản

Sáng ngày 25/11/2017, ba hộ dân tại bản Hua Chăn, xã Chiềng Đông, huyện Tuần Giáo, tỉnh Điện Biên, gồm 25 người trong đó có 7 trẻ em dưới 10 tuổi, có em chỉ mới 5,6 tháng tuổi, một người mang thai và người già, đã bị chính quyền bản đuổi ra khỏi bản vì theo đạo Tin Lành, không cho họ đem theo tài sản.⁴⁰

Ngày 14/12/2017, Mục sư Đoàn Văn Diên, thành viên Hội đồng Liên tôn Việt Nam, đã bị an ninh tỉnh Đồng Nai bắt giữ. Gia đình có hỏi, nhưng họ không đưa ra bất cứ lý do gì, cũng chẳng cho xem lệnh bắt hay giấy triệu tập gì hết. Họ cũng không cho gia đình gặp mặt hay gửi đồ dùng vào cho ông. Theo lời con cả của Ms Diên thì công an muốn giăng bẫy để bắt con thứ

của ông là anh Đoàn Huy Chương, một nhà đấu tranh cho công nhân từng bị ở tù 7 năm và nay đang đi xa gia đình để hoạt động.⁴² Đây là một chiêu thức mới hết sức tồi tệ CSVN học của Trung Quốc nghĩa là bắt thân nhân của người đấu tranh để làm áp lực buộc người đó vì xót tình máu mủ phải ra trình diện dù người thân nhân ấy không hề biết hoặc có tin tức gì về người vắng mặt.⁴²

Tin mới nhất, ngày 5/4/2018, 6 người trong hội Anh Em Dân Chủ đã bị kết tội truy tố với cáo buộc “Hoạt động nhằm lật đổ nhà cầm quyền CSVN” theo Khoản 1 Điều 79 Bộ luật hình sự 1999, nay là điều 109 theo bộ luật mới. Sau khi xét xử một cách vội vã, toà đã tuyên án 6 người của hội “Anh Em Dân Chủ” như sau:

- Luật sư Nguyễn Văn Đài (1969): 15 năm tù giam và 5 năm quản chế.
- Luật sư Nguyễn Bắc Truyển (1968): 11 năm tù giam và 3 năm quản chế
- Mục sư Nguyễn Trung Tôn (1972): 12 năm tù giam và 3 năm quản chế
- Ký giả Trương Minh Đức (1960): 12 năm tù giam và 3 năm quản chế
- Bà Lê Thu Hà (1982): 9 năm tù giam và 2 năm quản chế
- Kỹ sư Phạm Văn Trội (1972): 7 năm tù giam và 1 năm quản chế.

Nhà nước CSVN đã dành 66 năm tù cho những anh em muốn người dân Việt được sống trong tự do, dân chủ, nhân quyền, thay đổi thể chế chính trị Việt Nam tàn ác hiện tại, xây dựng chế độ đa nguyên, đa đảng, tam quyền phân lập. (<https://www.voatiengviet.com/a/tong-cong-66-nam-tu-cho-hoi-anh-em-dan-chu/4333872.html>).

e/ Đối với đạo Công giáo

Vào khoảng 22 giờ tối 19/01/2017, nhà cầm quyền tỉnh Nghệ An đã huy động khoảng 20 công an, an ninh mặc thường phục, mai phục trong rừng để bắt cóc cựu tù nhân lương tâm Nguyễn Văn Oai (sinh năm 1981) trước đây anh đã bị vu cho tội hoạt động nhằm lật đổ chính quyền theo điều 79 bộ Luật Hình Sự và năm 2013 đã bị kết án tù 4 năm tù giam và

4 năm quản chế. Anh Oai là một người Công giáo đấu tranh cho tự do tôn giáo và môi trường. Đêm hôm đó khi anh đang trên đường đánh cá về để bán dịp Tết Nguyên Đán 2017 thì bị bắt cóc. Và ngày 15/1/2018, anh Oai đã bị tuyên án 5 năm tù và 4 năm quản chế cũng với cáo buộc như lần trước “hoạt động nhằm lật đổ chế độ”⁴³, nay là điều 109 theo bộ Luật Hình Sự mới 2018.

Ngày 02/02/2017 tức mừng 6 tết Đinh Dậu, công an hình sự thành phố Huế đã chặn đường, không cho linh mục Phan Văn Lợi ra khỏi nhà để đi cử hành thánh lễ.⁴⁴

Ngày 14/02/2017, nhà cầm quyền đã ra tay đàn áp đoàn giáo dân giáo xứ Song Ngọc, Quỳnh Lưu, Nghệ An trên đường vào Hà Tĩnh dưới sự hướng dẫn của linh mục Nguyễn Đình Thục, đến tòa án thị xã Kỳ Anh để đòi Formosa bồi thường những thiệt hại đã gây ra cho họ. Ban đầu, nhà cầm quyền cấm các chủ phương tiện vận tải công cộng chở đoàn người khởi kiện. Khi người dân quyết tâm cuộc bộ và đi xe máy được khoảng 20km, lực lượng công an đã dồn dân vào một chỗ rồi xông vào đánh đập, làm bị thương gần 50 giáo dân, cướp đoạt và phá nát các phương tiện ghi hình của họ.⁴⁵ (coi hình trên)

Ngày 16/04/2017, Công an huyện Mường Khương, tỉnh Lào Cai đã xông vào nơi tổ chức lễ tại giáo họ Mường Khương, giáo phận Hưng Hóa để đe dọa quất tháo, sách nhiễu và chửi bới linh mục cùng giáo dân trong dịp lễ Phục Sinh của người Công Giáo.⁴⁶

Ngày 26/04/2017, nhà cầm quyền tỉnh Nghệ An yêu cầu các chức sắc tôn giáo ở giáo phận Vinh không được cho linh mục Nguyễn Duy Tân, Chánh xứ Nhà thờ Thọ Hòa thuộc giáo phận Xuân Lộc, tỉnh Đồng Nai, tiến hành các lễ nghi tôn giáo tại xứ Phú Yên, huyện Quỳnh Lưu tỉnh Nghệ An.⁴⁷

Ngày 30/04/2017, linh mục Đặng Hữu Nam, quản xứ Phú Yên, Nghệ An, người đã từng dẫn tin đồ biểu tình và khiếu kiện vụ Formosa năm 2016, đã cùng với giáo dân xuống đường tưởng niệm “ngày dân tộc mất đi tự do, ngày người dân mất quyền làm người, ngày đã làm cho đất nước tang thương, lạc hậu”. Nhà cầm quyền Nghệ An đã phản ứng bằng cách xuyên tạc qua mọi phương tiện truyền thông, mua chuộc người dân biểu tình chống linh mục Nam, v.v. Từ ngày 02/05/2017 nhiều cuộc tấn công chống linh mục Đặng Hữu Nam được tổ chức qua dân chúng và hội Cựu Chiến Binh huyện Quỳnh Lưu đòi hỏi nhà cầm quyền phải lên án và đưa ông ra tòa vì tội “đã phỉ báng đảng nhân dịp ngày 30 tháng Tư, 1975”.⁴⁹

Ngày 15/5/2017, Công an đã bắt nhà tranh đấu tôn giáo và môi trường Hoàng Đức Bình tại Diễn Châu, tỉnh Nghệ An. Linh mục Nguyễn Đình Thục có mặt tại lúc đó báo cáo rằng công an không đọc hay giải thích lệnh bắt. Ông Bình bị buộc tội “Chống người thi hành công vụ” (điều 257 bộ luật hình sự) và “Lợi dụng các quyền tự do dân chủ xâm phạm lợi ích của nhà nước, quyền, lợi ích hợp pháp của tổ chức, công dân”, (điều 258); đến tháng 7, ông Bình bị truy tố thêm tội “Hủy hoại hoặc cố ý làm hư hỏng tài sản” (điều 143).⁵⁰

Trong những ngày 27, 28 tháng 5, 2017, nhà cầm quyền huyện Quỳnh Lưu tổ chức “diễn tập quân sự” (bắn súng và nổ mìn) bên cạnh giáo họ Văn Thai thuộc giáo xứ Song Ngọc trên địa bàn xã Sơn Hải, huyện Quỳnh Lưu, tỉnh Nghệ An của linh mục Nguyễn Đình Thục. Người dân giáo họ phản đối và bị đông người có vũ khí tấn công; những người này được nhận diện thuộc thành phần cờ bạc, nghiện ngập ở trong xã và vùng lân cận. Hàng chục người bị thương, tất cả các máy thu hình bị phá hủy; 7, 8 căn nhà và một cửa tiệm bị hư hại; nhiều người trong xã phải di tản đến nơi khác. Công an hiện diện trong những ngày đó nhưng không ngăn cản.⁵⁰

Công an mượn những thành phần xấu vào đánh đập giáo dân Quỳnh Lưu và phá hủy máy thu hình của họ

Trong đêm 06/6/2017, một nhóm côn đồ mặc áo đỏ (bắt chước theo Hồng Vệ Binh của Trung Cộng) tụ họp quanh nhà thờ giáo họ Văn Thai gây náo động tại đó và ném đá vào nhà giáo dân. Một lực lượng công an có mặt gần đó nhưng không làm gì để bảo toàn giáo dân hay sự thanh bình. Giáo dân ở Văn Thai tin rằng họ bị chiêu cố và trừng phạt vì những gì họ làm sau thảm họa môi sinh do công ty Formosa gây ra.⁵¹

Ngày 27/06/2017, linh mục Nguyễn Ngọc Nam Phong thuộc phòng Công lý và Hòa bình tại giáo xứ Thái Hà, Hà Nội, người thường xuyên lên tiếng về nhân quyền qua các bài giảng lễ, đã bị cấm xuất cảnh sang Úc tại sân bay Nội Bài vì “lý do bảo vệ an ninh quốc gia”.⁵²

Trong các ngày 28/-29/6/2017, an ninh thường phục (giả dạng làm côn đồ) xâm nhập khuôn viên đan viện Thiên An gần Huế phá vỡ thánh giá trên đồi và dùng vũ khí đánh đập các đan sĩ. Chính quyền địa phương đã tìm cách chiếm đất của đan viện cho các dự án du lịch và buộc tội các linh mục của đan viện chiếm và sử dụng đất công bất hợp pháp. Trong một thư vu khống ngày 23/12/2017, phó chủ tịch Ủy Ban Nhân Dân còn đề nghị các cấp lãnh đạo trong dòng Chúa Cứu Thế truất chức và thuyên chuyển cha bề trên Nguyễn Văn Đức khỏi tu viện.⁵³

Ngày 17/07/2017, một nhóm người được nhận diện như các du luận viên cộng với sự yểm trợ của nhân viên dân phòng mặc đồng phục đến trước cổng nhà thờ Đức Mẹ Hằng Cứu Giúp, dùng loa đọc một bản văn dài kêu gọi các giáo dân phản đối và không tham gia nỗ lực của các linh mục Dòng Chúa Cứu Thế để tri ơn các thương phế binh tật nguyên từ thời Việt Nam Cộng Hòa. Sáng hôm đó tại nhà thờ 128 thương phế binh VNCH đang được khám sức khỏe và cung cấp bảo hiểm sức khỏe, xe lăn, máy đo huyết áp, gậy, nạng, và kính đeo mắt vv... nhưng các người biểu tình buộc tội các tu sĩ DCCT lợi dụng tôn giáo và chính trị để làm tiền.⁵⁴

Ngày 4/8/2017, Nhà cầm quyền CSVN ra lệnh truy nã anh Trần Minh Nhật, một nhà đấu tranh Công giáo, nhưng đến ngày 3/10/2017, anh Nhật mới biết tin mình bị truy nã qua các phương tiện truyền thông báo chí. Trần Minh Nhật là một trong số 14 thanh niên Công Giáo và Tin Lành bị Việt Nam tuyên án 4 năm tù giam và 3 năm quản chế vào năm 2011 về tội “hoạt động nhằm lật đổ chính quyền” theo Điều 79, được ra khỏi tù ngày 27/8/2015.⁵⁵

Từ ngày 30/8 đến 20/9/2017 nhiều vụ tấn công, khủng bố tinh thần và vật chất giáo dân và linh mục Nguyễn Ngọc Ngữ ở giáo xứ Đông Kiều, Diên Mỹ, Nghệ An. Công an và chính quyền địa phương chứng kiến các vụ côn đồ mang cờ đỏ tấn công này nhưng không can thiệp. Họ muốn trục xuất linh mục Nguyễn Ngọc Đức ra khỏi xã Diên Mỹ.⁵⁶

Ngày 04/09/2017, một nhóm thanh niên nam nữ thuộc hội Cờ Đỏ đã tự tiện xâm nhập nhà xứ Thọ Hòa, thuộc giáo phận Xuân Lộc, ở xã Xuân Thọ, huyện Xuân Lộc, tỉnh Đồng Nai, mang theo nhiều cờ đỏ, băng rôn biểu ngữ, loa công suất lớn, nhất là súng lục và roi điện, để hăm dọa linh mục quản xứ Nguyễn Duy Tân, người từng lên tiếng về đất nước, xã hội, chế độ, cho tự do, dân chủ, nhân quyền. Chúng vừa đi vừa truyền thông trực tiếp lên mạng. May mà giáo dân đã kịp đến tiếp cứu.⁵⁷

Nhà nước mượn thành phần xấu lập Hội Cờ Đỏ để đánh đập giáo dân

Ngày 01/11/2017, cô Huyền Trang, một phóng viên tự do chuyên viết tin bài cho mạng báo lẻ trái ‘Tin Mừng Cho Người Nghèo’, sau khi tham dự lễ giỗ cựu tổng thống Việt Nam Cộng Hòa tại Nghĩa Trang Lái Thiêu, Bình Dương đã bị một nhóm người xông vào đánh ngay sau thánh lễ.⁵⁸

9 giờ tối ngày 05/12/2017, Linh mục Gioan Lưu Ngọc Quỳnh thuộc Dòng Chúa Cứu Thế ở Hà Nội bị an ninh Cộng Sản Việt Nam cấm xuất cảnh tại phi trường Nội Bài, với lý do là để “bảo vệ an ninh quốc gia và trật tự an toàn xã hội”.⁵⁹

Ngày 06/12/2017, linh mục Nguyễn Đình Thục, một nhân chứng của vụ Formosa, đã bị công an chặn lại tại phi trường Tân Sơn Nhất, không cho ông đi tham dự phiên điều trần của Ủy ban Nhân quyền Quốc hội Liên bang Úc ngày 07/12.⁶⁰

Công an phá hủy 2 cổng chào Mừng Chúa Giáng Sinh và một hang đá ở Diên Châu, Nghệ An

Ngày 10/12/2017, các Linh mục Dòng Chúa Cứu Thế ở Sài Gòn và hoà thượng Thích Không Tánh đã bị công an TPHCM ngăn chặn, sách nhiễu và không cho ra khỏi nhà trong ngày Quốc Tế Nhân Quyền 10/12.⁶¹

Ngày 13/12/2017, tại nhà thờ giáo xứ Đông Kiều, thuộc Giáo phận Vinh, nằm trên địa bàn huyện Diên Châu, tỉnh Nghệ An, nhà cầm quyền và công an địa phương đã đến yêu cầu dẹp bỏ hang đá Giáng sinh vì làm trên “đất đang tranh chấp”, trong khi đó là đất tư nhân đã hiến tặng cho giáo xứ. Tối đến, một số “côn

đồ” (công an đội lột hay thuê mướn) đã đến phá hoại cổng chào, hang đá và hành hung giáo dân (chém tay một thanh niên và bắn vào đầu một thầy giáo).⁶²

Sáng ngày 17/12/2017, một số giáo dân giáo xứ Kê Gai, thuộc Giáo phận Vinh, nằm trên địa bàn xã Hưng Tây, huyện Hưng Nguyên, tỉnh Nghệ An, đến khai mương làm thủy lợi tại một mảnh ruộng đã được dâng cúng cho giáo xứ, để chuẩn bị cho việc xây nhà thờ trong tương lai. Họ đã bị một nhóm chừng 20 thành viên hội Cờ Đỏ tấn công dưới sự chứng kiến của chủ tịch và trưởng công an xã và một lực lượng công an. Chừng 20 giáo dân bị thương tích. Cùng trong ngày báo Nghệ An cáo buộc linh mục Nguyễn Đức Nhân, cha xứ Kê Gai “kích động giáo dân vi phạm luật pháp, tấn công lực lượng chức năng và cán bộ chính quyền”. Cha xứ Nguyễn Đức Nhân kể cho các cơ quan truyền thông một diễn biến khác của sự kiện và bảo rằng người giáo dân hiền hòa đã bị hành hung.⁶³

Trưa ngày 21/12/2017, hang đá Giáng sinh mà Giáo xứ Phúc Lộc, Giáo phận Vinh (thuộc xã Tân Thành, huyện Yên Thành, tỉnh Nghệ An) đã ra công xây dựng cả tháng nay trên một khu đất rộng rãi, chờ ngày mừng đại lễ, đã bị kẻ lạ mặt đốt cháy rụi. Người dân đổ lỗi cho những người không muốn thấy tín đồ ở Phúc Lộc ăn mừng giáng sinh.⁶⁴

Ngày 15/01/2018, tòa án phúc thẩm tỉnh Nghệ An giữ y án năm năm tù và bốn năm quản chế của tòa sơ thẩm cho nhà tranh đấu Nguyễn Văn Oai vì các tội “không chấp hành án và chống cự các người thi hành công vụ”. Bên ngoài tòa án, các băng rôn và biểu ngữ đòi hỏi “tự do cho Nguyễn Văn Oai” bị cướp dặt và xé nát; nhiều người biểu tình bị đánh đập và mất điện thoại.⁶⁵

Ngày 7/2/2018, Giám mục Nguyễn Thái Hợp viết “Bằng Bổ Nhiệm” để chuyển chuyên Linh mục Đặng Hữu Nam khỏi giáo xứ Phú Yên đến giáo xứ Mỹ Khánh. Mặc dù sau đó, Giám mục Nguyễn Thái Hợp công khai nói ông không chịu sức ép từ chính quyền, nhưng trước đó nhiều tháng, nhà cầm quyền tỉnh Nghệ An đã nhiều lần yêu cầu Giám mục Nguyễn Thái Hợp chuyển chuyên Linh mục Đặng Hữu Nam khỏi giáo xứ Phú Yên.⁶⁶

IV. Những hoạt động cho tự do tôn giáo

A. Ở trong nước

- Ngày 06-12-2017, Hội Đồng Giám mục Việt Nam lên tiếng về «*Luật Tín ngưỡng Tôn giáo*».⁶⁷
  - Quy định mơ hồ về quyền của các tôn giáo tham gia vào những hoạt động y tế và giáo dục.
  - Phản đối «*cơ chế xin cho*» không coi sinh hoạt tôn giáo là quyền của con người, mà là ân huệ của nhà nước.
  - Phản đối việc đánh đồng *dân tộc* với *đảng* và *nhà nước* trong nhóm chữ «*đồng hành với dân tộc*» mà họ gán cho các tôn giáo, khiến nhóm từ này có nghĩa «*đồng hành với đảng và nhà nước*».
  - Tố cáo «*Luật Tín ngưỡng Tôn giáo*» không tạo điều kiện cho các tôn giáo phát triển mà khống chế sự phát triển của các tôn giáo, dẫn dắt tôn giáo theo sự chỉ đạo của đảng, gây chia rẽ tôn giáo v.v...

- Các kháng thư phổ biến trên mạng của Hội Đồng Liên Tôn, của nhóm Linh mục Nguyễn Kim Điền, của PGHH, v.v...

Ngày 24/02/2017, Hội đồng Liên tôn Việt Nam ra kháng thư phản đối vụ đàn áp tôn giáo ngày 13-02-2017 tại Vĩnh Long.⁶⁸

Ngày 07/04/2017, Chiến dịch Tù Nhân Lương Tâm Tôn Giáo họp ở Washington, D.C và nói về trường hợp mục sư Nguyễn Công Chính và vợ ông.⁶⁹

Ngày 8/5/2017, Tuyên bố của Toàn thể linh mục và giáo dân Giáo hạt Thuận Nghĩa, Giáo hạt Vàng Mai thuộc Giáo phận Vinh phản đối chính quyền đầu tổ các linh mục.⁷⁰

Thư ngày 11/5/201 của cộng đồng Công giáo phản đối nhà cầm quyền đàn áp hai linh mục Đặng Hữu Nam và Nguyễn Đình Thục.⁷¹

Ngày 19/9/2017, Linh mục Hồ Văn Trường và 1.795 giáo dân giáo xứ Yên Hòa, xã Quỳnh Vinh, thị xã Hoàng Mai, tỉnh Nghệ An, gửi một lá thư đến chính quyền tỉnh Nghệ An để phản đối bản án được cho là bất công đối với nhà tranh đấu Nguyễn Văn Oai.⁷²

Ngày 12/07/2017, Linh mục Nguyễn Đình Thục báo động: công an bắt cóc giáo dân tranh đấu cho môi trường.⁷³

Ngày 13/11/2017, Hội Đồng Liên Tôn Việt Nam phổ biến một tuyên bố về kế hoạch tôn giáo của cộng sản chính quyền Việt Nam.⁷⁴

Ngày 7/12/2017, Hội Đồng Liên Tôn Việt Nam phổ biến kháng thư phản đối quyết định của chính quyền Việt Nam không cho Giáo Hội Phật Giáo Hòa Hảo tổ chức lễ đản sanh Đức Huỳnh Giáo Chủ.⁷⁵

Ngày 22/12/2017, Hội Đồng Liên Tôn Việt Nam và nhóm Linh Mục Nguyễn Kim Điền phổ biến bản lên tiếng về cách hành xử của nhà cầm quyền nhân ngày Nhân quyền và lễ Giáng Sinh.⁷⁶

Ngày 3/1/2018, Đan viện Thiên An phản đối Ủy ban Nhân dân Thừa Thiên-Huế và Hội Đồng Liên Tôn Việt Nam và Nhóm Linh mục Nguyễn Kim Điền gửi thư hiệp thông với Đan Viện Thiên An và phổ biến trên mạng.⁵³

Giáo dân xứ Yên Hòa biểu tình ủng hộ nhà đấu tranh Nguyễn Văn Oai để phản đối phiên tòa phúc thẩm ngày 15/01.⁷⁷

- Phổ biến những tin tức về những vụ đàn áp tôn giáo lên mạng Internet, qua facebook, emails, websites... trả lời phỏng vấn trên các đài phát thanh hải ngoại.

B. Tại hải ngoại

- Vận động chính giới, quốc tế vận, những trường hợp như:

— Ngày 20/2/2018, tại Hội nghị thượng đỉnh Nhân quyền và Dân Chủ ở Geneva, anh Nguyễn Trung Trọng Nghĩa, con trai của Mục sư đang bị giam cầm Nguyễn Trung Tôn, trình bày về tình trạng vi phạm nhân quyền và tự do tôn giáo tại Việt Nam.⁷⁸

— Nhiều tổ chức chính trị trong cộng đồng người Việt ở Úc Châu tổ chức một, cuộc tuyệt thực 24 tiếng đồng hồ từ ngày 10/05/2017 để ủng hộ các nhà đấu tranh cho tôn giáo ở quê hương.⁷⁹ (xem hình trang sau)

— Từ ngày 23 đến 26/10/2017, Mục sư Nguyễn Công Chính và vợ vận động cho tự do tôn giáo tại Quốc Hội, các giới chức Bộ Ngoại Giao, Tòa Bạch Ốc, và Ủy Hội Tự Do Tôn Giáo Quốc Tế của Hoa Kỳ.⁸⁰

— Tận dụng Luật Magnitsky Toàn Cầu và Luật Tự Do Tôn Giáo Quốc Tế Frank Wolf để tranh đấu đòi tự do tôn giáo ở Việt Nam. BPSOS đã nộp 8 danh sách gồm 180 quan chức Việt Nam để đề nghị trừng phạt theo luật thứ nhất và danh sách gồm 98 tù nhân tôn giáo để yêu cầu Hoa Kỳ can thiệp theo luật thứ 2.⁸¹

Cộng đồng người Việt ở Úc Châu tuyệt thực 24 tiếng ngày 10/05/2017 để ủng hộ các nhà đấu tranh cho tôn giáo

— Trong cuộc tổng vận động Quốc Hội ngày 29/6/2017, BPSOS đã chuyển cho Bộ Ngoại Giao và Ủy Hội về Tự Do Tôn Giáo Quốc Tế (USCIRF) của Hoa Kỳ một danh sách gồm 98 tù nhân tôn giáo ở Việt Nam. Đây là danh sách đầy đủ nhất mà những tổ chức nhân quyền quốc tế có được.⁸²

— Trong ngày 31/5/2017, chủ tịch Nguyễn Đình Thắng của BPSOS và cô Nguyễn Thị Mỹ Phượng, (chị của Nguyễn Hữu Tấn, người bị cắt cổ trong đồn công an), điều trần về tình trạng nhân quyền ở Việt Nam trước ngày thủ tướng Nguyễn Xuân Phúc qua thăm Hoa Kỳ.⁸³

— BPSOS chuyển giao danh sách đầy đủ nhất với 98 tên tới Bộ Ngoại giao và Ủy Hội Tự Do Tôn Giáo Quốc tế Hoa Kỳ.⁸⁴

— BPSOS công bố danh sách 166 tù nhân lương tâm Việt Nam ngày 10/11/2017.⁸⁵

— Ngày 31/1/2018, Hội đồng Liên kết Quốc nội và Hải ngoại ra thông cáo báo chí về việc công an tiếp tục khủng bố chánh trị sự Hứa Phi đang đấu nặng.

● **Biểu tình phản đối đàn áp tôn giáo**

Nhiều cuộc biểu tình của Người Việt Tị Nạn trên khắp thế giới diễn ra trước những tòa đại sứ hoặc lãnh sự của CSVN phản đối chính sách đàn áp tôn giáo của CSVN, và đòi CSVN tôn trọng Tự do Tôn giáo.

● Trao giải Tự do Tôn giáo Nguyễn Kim Điền, do Phong trào Giáo dân Việt Nam Hải ngoại thực hiện *hàng năm* để khuyến khích cuộc đấu tranh cho tự do tôn giáo tại Việt Nam.

Ngày 1/9/2017, Giải năm 2017 được trao tặng ở Nam California cho hai linh mục Đặng Hữu Nam và Nguyễn Đình Thục.

● Nhân ngày lễ Nhân Quyền 10/10/2017, Mạng Lưới Nhân Quyền Việt Nam đã trao giải Nhân Quyền Việt Nam cho mục sư Y Yich thuộc giáo hội Tin Lành.

Chú Thích Chương II xin đọc tại đây:

<http://www.vietnamhumanrights.net/2017/NCKnotesViet.htm>

CHƯƠNG III

VI PHẠM NHÂN QUYỀN TRONG LÃNH VỰC KINH TẾ

1/ Khái quát các qui định quốc tế về nhân quyền trong lãnh vực kinh tế.

Điều 22 trong bản Tuyên ngôn Quốc Tế Nhân Quyền và trong lời mở đầu của Công Ước Quốc tế về những quyền Kinh tế, Xã hội và Văn hóa đều nói đến "... lý tưởng về một con người tự do được giải phóng khỏi sự sợ hãi và khốn cùng chỉ có thể đạt được nếu hội đủ những điều kiện thuận tiện để con người được hưởng những quyền kinh tế, xã hội và văn hóa..."

Nhân quyền trên lãnh vực kinh tế là một trong những quyền căn bản của con người. Mọi người sanh ra cần phải được sống và tự mưu cầu cho cuộc sống vật chất của mình. Những thứ căn bản đó là thức ăn, nhà ở, quyền làm việc, quyền sở hữu và quyền có môi trường sống lành mạnh...

Tham nhũng trong lãnh vực kinh tế là nguyên nhân gây ra sự vi phạm nhân quyền trầm trọng như (Theo Amnesty International USA¹, bài Poverty and Human Rights, ngày 8 tháng 12-2017). Nhiều tổ chức Bảo vệ nhân quyền đã lên tiếng và yêu cầu quốc tế cần phối hợp chống lại những quốc gia, qua tham nhũng, cưỡng bức chiếm đoạt phương tiện sản xuất hay chiếm đoạt hoặc sử dụng bừa bãi và sai trái tài sản công và tư làm đất nước kiệt quệ và đời sống người dân suy kiệt (Theo tài liệu Transparency International,² Anti corruption resource Center. Và bài Overview of corruption and anti-corruption in Vietnam, 2012, trên www.U4Expert.com³ Đại hội đồng Liên Hiệp quốc năm 2012 và Ủy ban Cố vấn nhân quyền Liên hiệp quốc năm 2015 đều mạnh mẽ kêu gọi sự gia tăng nỗ lực chống tham nhũng cũng như những vi phạm khác về mặt kinh tế để bảo vệ nhân quyền (Theo Human Rights Council/ Advisory Committee, Jan/05/2015) và (United Nations Convention against Corruption, Oct/31/2003).

Nhiều quốc gia phát triển như Hoa Kỳ, Âu Châu, Nhật Bản, và một số nước tư bản khác đều có luật lệ bảo vệ nhân quyền đi kèm theo những qui định ngoại thương và đầu tư ngoại quốc. (Theo Corporation's Duty to Promote Human Rights,⁴. Đăng ngày 11-10-2017). (Free Trade and Human Rights, trên www.cato.org/publication)

Dưới chế độ CS, chánh quyền VN từ hơn 40 năm qua đã có rất nhiều vụ vi phạm nhân quyền về mặt kinh tế. Trầm trọng nhất đã xảy ra trên ba lãnh vực: cưỡng đoạt đất đai, tham nhũng và hủy hoại môi trường sống. Chúng tôi xin tóm tắt một số vi phạm nhân quyền điển hình và nghiêm trọng trong ba lãnh vực nêu trên tại Việt Nam từ 2017 đến nay. Những vi phạm này đưa đến việc xã hội chia ra làm 2 thành phần dân chúng: một thứ dân cao cấp với một đời sống vô cùng xa hoa nhờ tham nhũng: đục khoét tài nguyên quốc gia, chiếm đoạt, chia chác những khoản viện trợ khổng lồ do các quốc gia nhân đạo giúp nhân dân VN. Phần còn lại là đa số dân chúng sống trong bần hàn, con em thất học, tương lai đen tối.

2/ Chánh quyền cưỡng đoạt đất đai của dân là vi phạm nhân quyền trầm trọng

VNCS là một trong rất ít quốc gia không chấp nhận quyền sở hữu đất đai của người dân, đất đai của người dân thời Việt Nam Cộng Hòa dù có bằng khoán cũng bị chính quyền CS tịch thu. Từ lâu, đã có nhiều ý kiến yêu cầu chánh quyền sửa đổi luật này, nhưng tới nay đất đai vẫn bị đặt dưới quyền quản lý và sử dụng của Nhà nước. Do đó trên nguyên tắc Chánh quyền VN có quyền tự ý thu hồi, hay lấy đất của dân để cho mục đích an ninh, lợi ích công cộng hay kinh tế.

Trên thực tế, chánh quyền khắp nơi lạm dụng quyền quản lý đất đai để chiếm đoạt, cưỡng bức lấy đất của dân lành, nhứt là đất của nông dân nghèo đang canh tác. Phần lớn đất của nông dân sau khi bị thu hồi, chánh quyền đem bán lại cho các công ty kinh doanh với giá gấp 10 lần hay cao hơn giá chánh quyền bồi thường cho nông dân.

Trong vấn nạn này có ba điểm liên hệ đến vi phạm nhân quyền. Đó là : Người dân không có được tự do đồng ý cho thu hồi hay không cho thu hồi đất họ đang canh tác dù được bồi thường. Người dân không có tự do thương lượng giá đất để được bồi thường mà chánh quyền độc đoán quyết định. Nhiều người bị mất đất được di dời đến những nơi xôi xa trong điều kiện sống tệ hại hơn, thiếu thốn mọi điều kiện thiết yếu cho đời sống và nhất là thiếu trường học cho con cái.

2.1/ Vụ Đồng Tâm:

Trong năm 2017, vụ vi phạm nhân quyền về đất đai trầm trọng nhứt là vụ Đồng Tâm. Chánh quyền Hà Nội ra lệnh thu hồi khoảng 36 ha đất thuộc xã Đồng Tâm, huyện Mỹ Đức, thành phố Hà Nội. Theo chánh quyền thì đất này từ xưa nay thuộc Bộ Quốc Phòng, nay thu hồi để giao lại cho Bộ Quốc Phòng sử dụng cho công ty Điện thoại của quân đội. Người dân thì cho rằng đây là đất của họ sinh sống trên 50 năm nay. Nên họ nhứt quyết không giao lại. Chánh quyền dùng bạo lực cưỡng bức. Dân chống trả, bị công an và lực lượng thi hành công vụ bắt nhốt tại xã để làm con tin. Chánh quyền Hà Nội thương lượng và đồng ý không thu hồi. Nhưng sau đó, chánh quyền không giữ lời hứa bắt giữ và truy tố một số dân làng mà chánh quyền cho là cầm đầu chống chánh quyền. (Theo Báo The Economist ngày 15 tháng giêng 2017, bài có tựa Property disputes are Vietnam's biggest political problem, đã nêu ra vụ Đồng Tâm và vụ Cần Thị Thêu).

Trên bình diện nhân quyền, vụ Đồng Tâm có mức độ rất quan trọng. Ngoài việc người dân chống lại quyền sở hữu đất đai của nhà nước, nó còn liên hệ đến hai điều khác có tầm mức rộng lớn là sự đoàn kết của dân để bảo vệ quyền sống của mình và họ tranh đấu quyết liệt, không tỏ vẻ sợ hãi. Tinh thần vụ Đồng Tâm, cũng như bao nhiêu vụ cưỡng chế trước đây, một lần nữa xác nhận chánh quyền CS luôn lật lọng, đàn áp dân chỉ vì quyền lợi riêng tư và nhóm lợi ích. Vụ này còn cho mọi người thấy rõ điều sai trái của CSVN là lấy đất dân giao cho “quân đội làm kinh tế” là sự lạm quyền và nó tạo ra một loại đặc quyền đặc lợi to lớn bất khả xâm phạm, cho những tập thể lực là quân đội và công an.

Tin mới nhất ngày 1/4/2018 về Đồng Tâm là chánh quyền tuy không chính thức nói ra nhưng đã phải nhượng bộ dân chúng. Tiểu đoàn 31 – một đơn vị quân đội được Bộ Quốc phòng giao nhiệm vụ quản lý đất quốc phòng ở khu vực Đồng Sinh (xã Đồng Tâm), đã triển khai lực lượng đào hào xây tường rào dọc theo mốc giới cũ phân chia đất quốc phòng (sân bay Miếu Môn) và đất nông nghiệp của Đồng Tâm (đồng Sinh) – theo đúng nguyện vọng và cũng là một yêu sách của người dân Đồng Tâm. Nhân thắng lợi của Đồng Tâm, người ta nghĩ đến vụ quân đội phối hợp với công an đã cướp đất, phá tan nhà và những cơ sở nuôi tằm của gia đình ông Đoàn Văn Vươn trước đây

và đã tổng giam ông Vươn cùng anh, em, cháu vào tù khi họ chống lại nhà nước trước sự cưỡng đoạt đất đai và phương tiện sinh nhai của người dân.

Đoàn kết gây sức mạnh. Vụ Đồng Tâm ngày nay và vụ Đoàn Văn Vươn đơn thương độc mã chống lại chính quyền cường chế đất một cách phi lý 6 năm trước tại Tiên Lãng, Hải Phòng cho ta thấy rằng chính quyền đã phải nhượng bộ trước sự đoàn kết của dân chúng.

2.2/ Vụ Vũ nhôm :

Một vụ khác quan trọng liên hệ sự chiếm đoạt đất đai trong năm qua là vụ “Vũ nhôm” biệt danh của Phan Văn Anh Vũ, một sĩ quan tình báo cao cấp ở Đà Nẵng. Chánh quyền Đà Nẵng lợi dụng chức quyền bán rất rẻ nhiều khu đất công sản, tức là đất của dân, vùng đất quý ở Đà Nẵng. Đứng đầu trong việc mua bán trái luật là các công ty của Vũ nhôm. Sau đó, Vũ nhôm bán lại cho tư doanh với giá rất cao. Vũ nhôm là Thiếu tá Công an, làm kinh tài lớn cho các Tướng công an. Đây là trường hợp điển hình của rất nhiều hợp tương tự đã gây ra thiệt hại rất lớn cho dân. Đồng thời nói lên sự lạm dụng quyền lực của chế độ. Do sự tranh giành quyền lợi trong các lãnh đạo đảng, “Vũ nhôm” đã trốn được sang Singapore trên đường sang Mã Lai thì bị bắt vào cuối năm 2017 và đang bị giam.⁵

2.3/ Vụ dân oan Cán Thị Thêu:

Cũng liên hệ đến sự cướp đoạt đất đai. Người dân mạnh mẽ đứng lên chống lại cường quyền. Một trong những người chống quyết liệt nhất là bà Cán Thị Thêu, người bị cưỡng bức thu hồi đất ở phường Dương Nội, xã Cổ Nhuế, huyện Từ Liêm, Hà Nội. Bà Thêu bị bắt lần đầu cùng chồng là ông Trịnh Bá Khiêm trong lúc bà đang ghi hình lại vụ xô xát giữa người dân và lực lượng bảo vệ thu hồi đất năm 2014. Bà bị kết án 15 tháng tù giam theo điều 257 “chống người thi hành công vụ”. Lần thứ hai bà bị bắt vào lúc 5 giờ sáng ngày 10 tháng 6 năm 2016 (giờ Việt Nam) với tội danh “gây rối trật tự công cộng” tại xã Ngọc Lương, huyện Yên Thủy, tỉnh Hòa Bình và bị tuyên án 20 tháng tù. Sau 2 lần tù bà Thêu vừa tìm lại được tự do ngày 10 tháng 2 năm 2018.⁶

Được biết giá thu hồi đất do nhà nước quy định là “không đến 1% so với giá bán ra thị trường - tức 201.600 VND/mét vuông đất thu hồi so với giá khởi điểm khi bán ra là 31.500.000 VND/mét vuông”. Do đó vừa ra khỏi tù bà Thêu đã tuyên bố là tiếp tục cùng dân oan đấu tranh giành lại đất đai và mong rằng người dân đoàn kết muôn người như một để có đủ sức mạnh chống lại bọn cường hào ác bá, *đấu tranh giành lại đất đai tài sản mà chế độ Cộng sản Việt Nam đã cướp đoạt của nhân dân chúng ta.*⁷

2.4/ Vụ cưỡng chế đất, phá tài sản tại Đắc Lắc:

Năm 2014, có một doanh nghiệp tới cầm bằng có dòng chữ là Công ty Thủy sản Nha Trang tới giành đất. Dân không đồng ý. Tháng 6/2014, phía công ty Thủy sản này đến cúng kiếng, khai trương, dân đuổi đi”. Ngày 12/12/2015. Ủy ban tỉnh Đắc Lắc ra Quyết định lấy 19.6209m² đất cấp cho Chi cục thủy sản tỉnh Đắc Lắc theo giấy bia đỏ số: 821588 và số: 821589 chống lên đất của các hộ dân. Ngày 26/01/2018, Ủy ban huyện Krông Pắc ra Quyết định cưỡng chế số 33/QĐ-UBND. Hàng trăm công an mặc sắc phục và không mặc sắc phục kéo về ủi đất, phá tài sản của người dân để giao đất cho Chi cục Thủy sản Đắc Lắc vốn là một doanh nghiệp, không thông qua

thỏa thuận với người dân về việc đền bù.⁸

Lực lượng cưỡng chế đất, ủa tài sản của người dân ở huyện Krông Pak, tỉnh Đak Lak (ảnh; Facebook Trinh Ho Van)

Và còn nhiều vụ chính quyền cưỡng đoạt đất đai tại nhiều nơi trong năm qua.

Hàng chục gia đình ở xã Ea Phê, huyện Krông Pắc, tỉnh Đắk Lắk sáng sớm ngày 26/01/2018, đã kêu

khóc vang trời khi chứng kiến hàng ngàn cây cà phê và sầu riêng của họ bị nhà cầm quyền san ủi, phá sạch trong đêm để lấy đất giao cho Chi cục Thủy sản Đắk Lắk. Được biết người dân ở đây đã khai hoang từ những năm 1970 hoặc đất thừa tự do ông cha để lại, có sổ đỏ.

Năm 2005 nhà cầm quyền kêu gọi hiến đất có hỗ trợ để xây dựng đập Krông Búk Hạ theo Quyết định số: 1992/2005/QĐUB huyện Krông Pắc do ông Trần Ngọc Thanh là Chủ tịch ký ngày 01-8-2005. Do diện tích đất của bà con dính vào dự án nên bà con đồng ý giao đất. Năm 2013 khi đập làm xong còn dư đất nên phần không ngập nước được chia cho những gia đình đã hiến đất. Có những người nhận được công văn chỉ định số đất được chia, có người không nhận được công văn nhưng vẫn trồng trọt khai khẩn để sinh sống.

3/ Tham nhũng là vi phạm nhân quyền gây nhiều thảm họa rộng lớn

Tham nhũng là nguyên nhân những vụ vi phạm nhân quyền nghiêm trọng tại VN . Tham nhũng là gồm mọi sự chiếm đoạt tài sản công và tư một cách bất hợp pháp, hay “hợp pháp” theo luật pháp CS, do các viên chức chính quyền thực hiện. Tham nhũng xảy ra trong mọi lãnh vực và từ mọi cấp. Ở đây chỉ nói đến tham nhũng trong lãnh vực kinh tế.

Một tiến trình gần như giống nhau của nhiều vụ tham nhũng kinh tế. Trước hết, các viên chức đảng viên tự ý và cố ý thiết lập ra nhiều dự án, nhiều chương trình trong đó có những dự án không thích hợp với đa số người dân, hoặc chưa cần thiết, mà chính quyền cứ tạo dựng ra, dùng tiền ngân sách hay quỹ đầu tư rồi tiến hành thực hiện . Mục tiêu của mọi dự án đầu tư công là để tham nhũng, chính quyền tiêu xài một cách độc đoán tiền bạc và tài sản công của quốc gia . Cho nên dù dưới hình thức nào, dù qui mô lớn hay nhỏ, tham nhũng là nguyên nhân trực tiếp hay gián tiếp tạo ra đau khổ lớn cho nhiều người, bởi số tiền tham nhũng quá lớn mất đi không để lại lợi ích nào về kinh tế cho xã hội. Số tiền khổng lồ nếu không bị tham nhũng thì sẽ trợ cấp giá cả đem lại lợi ích cho hàng triệu nông dân, hay thêm nhiều trường học và bệnh viện ở nông thôn. (Theo tài liệu của World Bank, 2014, bài The Cost of corruption in Vietnam).

Tham nhũng ở VN có các đặc tính: cán bộ đảng viên tự tạo cơ hội tham nhũng, tham nhũng cả hệ thống, tham nhũng đúng qui trình qui luật; tham nhũng thể hiện qua sự câu kết của viên chức chính quyền và nhóm lợi ích. Do đó, tham nhũng ở VN gần như bất trị.

Trong năm qua, đảng CSVN tiến hành chiến dịch chống tham nhũng trong mục tiêu thanh trừng nội bộ đảng cùng chủ trương bên ngoài muốn tạo niềm tin cho đảng CS đã mục nát từ lâu.

Chính nhờ chiến dịch chống tham nhũng gần đây, chúng ta thấy một cách rõ ràng hơn về hình thức và mức độ tham nhũng khủng khiếp của CSVN. Chúng tôi xin đưa ra đây một vài trường hợp điển hình về tham nhũng làm mất nhân quyền.

Tham nhũng là một vấn nạn lớn của nền kinh tế vĩ mô VN. Nó tàn phá nhiều lãnh vực kinh tế từ đánh mất niềm tin của dân, môi trường kinh doanh không tự do, không dân chủ, không công bằng, làm nản chí các nhà kinh doanh ngoại quốc và đẩy mạnh sự lệ thuộc vào kinh tế Trung quốc.

3.1/ Vụ Đinh La Thăng:

Đinh La Thăng là cựu Ủy viên Bộ Chính Trị, cựu Bí thư thành ủy TP Hồ Chí Minh, cựu Bộ trưởng Giao thông, cựu Chủ tịch Hội đồng quản trị tập đoàn dầu khí VN (PVN). Đây là một đảng viên rất cao cấp, rất nhiều quyền uy. Đinh La Thăng bị bắt giam ngày 8 tháng 12/2017. Một tháng sau bị đưa ra tòa xử ngày 8 tháng 1- 2018, sau 12 ngày nghị án, tòa tuyên án 13 năm tù với tội danh cố ý làm trái quy định của nhà nước về quản lý kinh tế gây hậu quả nghiêm trọng và lạm dụng chức vụ, quyền hạn chiếm đoạt tài sản gây thiệt hại nghiêm trọng do dùng tiền quốc doanh đầu tư bừa bãi. Mới đây Đinh La Thăng bị đưa ra tòa xử tội thứ hai là làm mất 800 tỷ đồng tiền của Tập đoàn Petro VN hùn vốn với ngân hàng Ocean Bank (ở thời điểm ngân hàng này đang thua lỗ nặng) một cách trái phép cuối cùng số tiền của nhà nước bị tiêu tán hết. Tin mới nhất ngày 29 tháng 3/2018 Đinh La Thăng bị tuyên án thêm 18 năm tù nữa đồng thời phải trả lại nhà nước 600 tỉ đồng (hơn 26 triệu 300 dollars).⁹

3.2/ Vụ Trịnh Xuân Thanh:

Đinh La Thăng

Trịnh Xuân Thanh

Trịnh Xuân Thanh nguyên Chủ tịch Công ty quốc doanh Tổng công ty cổ phần xây lắp dầu khí Việt Nam PVC thuộc Tập đoàn Dầu khí Việt Nam PVN. Công ty PVC thầu xây cất nhà máy điện Thái Bình bị dang dở, cũng như nhiều công trình xây cất khác, đã làm mất hàng trăm triệu mỹ kim, do câu kết với nhóm lợi ích và công ty Trung Quốc. Trịnh Xuân Thanh đã trốn được sang Đức nhưng bị mật vụ VN phối hợp với đại sứ quán VN tại Berlin bắt cóc mang về VN xử tội. Trịnh Xuân Thanh bị hai tội, một tội vì quản lý trái luật thiệt hại nghiêm trọng và một tội về tham nhũng.

Trịnh Xuân Thanh bị cáo buộc “tham ô tài sản” xảy ra trong vụ chuyển nhượng cổ phần bất động sản tại dự án Nam Đàn Plaza của Công ty cổ phần bất động sản Điện lực Dầu khí Việt Nam (PVP Land). Cáo trạng nêu ông Thanh và bảy bị cáo “chiếm đoạt 49 tỷ đồng tiền chênh lệch trong thương vụ này.” trong đó Đinh Mạnh Thắng (là em ông Đinh La Thăng) được chia 5 tỷ đồng, lãnh 9 năm tù và cũng chính là người đã đưa một valise 14 tỷ đồng cho Trịnh Xuân Thanh. Cuối cùng Trịnh Xuân Thanh bị hai án tù chung thân.¹⁰

Riêng việc bắt cóc Trịnh Xuân Thanh tại Berlin đã gây ra sự phẫn nộ của chính phủ Đức và đưa đến những hậu quả tai hại cho phía Việt Nam như đình chỉ đối tác chiến lược với VN và trục xuất một số nhân viên ngoại giao.

Trong khi Trịnh Xuân Thanh bị tòa án xử chung thân về tội tham nhũng làm thất thoát của công hơn 3000 ngàn tỷ đồng nhưng không đã động gì đến việc ông Nguyễn Phú Trọng mang ra ánh sáng những người bị Trịnh Xuân Thanh tố cáo: những nhân vật đã bán dầu lậu ngoài khơi từ 30 năm nay được bao che bởi 3 đời Thủ Tướng: Võ Văn Kiệt, Phan Văn Khải, Nguyễn Tấn Dũng. Có ai được biết những Ủy Viên trung ương đảng, bộ Chính Trị, những người đứng đầu tại Tập Đoàn Dầu Khí VN đã vơ vét bao nhiêu tài nguyên quốc gia! Khi nào ông Nguyễn Phú Trọng đưa được chừng ấy người vào tù thì khi ấy ông mới chống được tham nhũng. Bao giờ câu nói : “ Có 1 thông báo miêng từ thời Võ Văn Kiệt là tất cả các vụ tham nhũng trong ngành Dầu khí thì công an , báo chí ...đều không được phép điều tra và những nghi vấn về ăn cắp dầu ngoài biển đều không ai được nói đến ...” còn hiệu lực thì công cuộc chống tham nhũng chưa thể nói là có kết quả được. ¹¹

Được biết hai ông Đinh La Thăng và Trịnh Xuân Thanh cùng đồng bọn của 2 ông là đàn em trước đây của cựu Thủ Tướng Nguyễn Tấn Dũng và việc ông Tổng Bí Thư đảng cộng Sản Nguyễn Phú Trọng diệt tham nhũng này là để triệt tiêu ảnh hưởng của ông Nguyễn Tấn Dũng.

3.3/ Vụ Mobiphone :

Tổng công ty viễn thông Mobiphone là một công ty quốc doanh 100% vốn của nhà nước đã « bí mật » mua 95% cổ phần Công ty cổ phần nghe nhìn Toàn cầu AVG là một công ty tư nhân đang bị thua lỗ và nợ. Tiền mua lên đến 8.900 tỷ đồng với giá gấp 10 lần giá thị trường và vụ mua bán này đáng lẽ phải được công khai nhưng đã hoàn toàn bị dấu kín, gây thiệt hại nghiêm trọng vốn của Nhà nước khoảng 7.000 tỉ đồng. Thương vụ này có rất nhiều điều khuất tất không phải chỉ liên quan đến công

Tham những trong vụ Mobiphone

ty Mobiphone nhưng còn dính líu đến nhiều cơ quan chính phủ như bộ Thông Tin và Truyền Thông, bộ Kế Hoạch và Đầu Tư, bộ Tài Chánh, Văn Phòng Chính Phủ, bộ Công An, các Công ty Tư Vấn ... tất cả đã toa rập với nhau thiết lập những chứng từ giả, những đánh giá giả, những thỏa thuận giả hoặc được duyệt xét bởi những người không có thẩm quyền. Vụ mua bán này xảy ra từ năm 2015, qua 2016, 2017 và nay mới được đánh giá là “đây là một vụ việc rất nghiêm trọng, phức tạp, nhạy cảm, dư luận xã hội đặc biệt quan tâm” và cho tới nay cuối tháng 3/2018 nội vụ vẫn tiếp tục điều tra mặc dù vào tháng 7/2017, Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng đặt vụ này vào trong các vụ cần “khẩn trương thanh tra”. ¹²

3.4/ Vụ thực hiện công trình BOT :

BOT là viết tắt của Build (xây dựng) Operate (khai thác) Transfer (chuyển giao) trên các tuyến đường bộ do Bộ Giao Thông Vận Tải chỉ định một cách sai nguyên tắc, thay vì cho đấu thầu công khai, lại giao cho các chủ đầu tư tư nhân với trị giá nhiều tỷ đồng . Dân chúng công khai phản đối vì phí qua trạm BOT quá cao, quá phi lý. ¹³

Trạm thu phí bị nghẹt đường

BOT là một trong những vụ tham nhũng lớn hiện nay khi cơ quan mang danh là xây dựng chỉ bỏ ra 10, 15% tiền vốn, số còn lại mượn của ngân hàng. Đôi khi họ chỉ qua loa sửa đường hiện có, không xây dựng gì nhưng thu tiền (phí) người sử dụng một cách vô tội vạ vì họ có tay trong, bà con có quyền thế giao cho họ chứ không qua đấu thầu công khai. Cho tới hiện nay thì người đứng ra đấu thầu (nếu có) là chủ điều hành và cũng là người thi công. Chính vì vậy khi được trúng thầu thì đương nhiên họ đã có 85% tiền vốn trong tay, dù cho sửa chữa 30, 40 % công trình thì họ đã có lợi 50 %. Và nếu tiền thu phí không đủ để trả tiền lời ngân hàng thì món nợ ấy trở thành nợ xấu (tức là nợ mà ngân hàng không có khả năng đòi lại được). Những trạm BOT một mặt là một gánh nặng cho người dân, mặt khác rất nhiều rủi ro cho ngân sách nhà nước. Người dân và những xe tải chở hàng hóa, hành khách trước đây vẫn di chuyển trên đường không mất phí tổn hay phí tổn rất ít nay phải đóng tiền cho các chủ khai thác BOT với giá cao một cách phi lý (có chỗ cao gấp 18, 20 lần so với trước đây như trên quốc lộ 6 ở Hương Sơn, Hòa Bình) nên người dân phản đối và bị công an đàn áp dã man.

BOT Cai Lậy ở Tiền Giang là một trường hợp điển hình, BOT Cai Lậy đã bị tác nhiều lần vì bị nhân dân và các tài xế xe chở hàng phản đối, họ dùng tiền xu, tiền có mệnh giá rất nhỏ (100 đồng) hoặc rất lớn (500.000 đồng) để mua vé, làm cho thời gian qua trạm kéo dài rất lâu. Ngoài ra người dân phản đối vì đặt vị trí trạm BOT không đúng chỗ, quốc lộ 1 là đường có sẵn, chủ đầu tư chỉ sửa qua loa nay thu phí. Trong khi đó dân đã đóng tiền để sửa quốc lộ rồi.

Cuối năm 2017 Thủ Tướng Nguyễn Xuân Phúc phải cho ngừng thu phí trong vài tháng để giải quyết vấn nạn BOT nhưng cuối cùng không giải quyết được gì. Thực ra theo Luật sư Nguyễn Thanh Lương tại Sài Gòn thì cho rằng: “*Bản chất của nó là lợi ích nhóm, một hình thức đầu tư vốn ít mà đem lại nhiều tiền do ăn trên xương máu của nhân dân.*” Kỹ sư Nguyễn Văn Đực người làm chủ một số công ty xây dựng tại Sài Gòn nói: “*Những doanh nghiệp mà đầu tư vào BOT có thể gọi là một vốn bốn lời. Thậm chí có khi không cần vốn, họ chỉ cần 15% trong tài khoản ngân hàng, còn 85% là vốn vay. Mà có khi họ không thi công hết mà chỉ 30, 40, 50% thôi, tức là khi họ nhận xây dựng BOT là họ đã lãi 50% rồi.*” và ông cho rằng: “*Không có một người nào mà không có một mối quan hệ, mà trúng thầu, từ đó người ta mới thấy rằng tại sao mà không có (công ty) nước ngoài nào trúng thầu BOT.*”¹³

4/ Môi trường sống và quyền sống con người

Môi trường sống ở VN rất tệ hại. Nguyên nhân từ phía chánh quyền cũng như các xí nghiệp. Một trong các nguyên nhân là viên chức thông đồng với công ty đầu tư gây ra ô nhiễm. Gây ra môi trường dơ bẩn độc hại cho đời sống, sức khỏe của người dân và gây ra thiệt hại nặng nề cho hàng ngàn ngư dân dọc theo bờ biển Miền Trung. Theo công ước quốc tế, đó là một vi phạm nhân quyền.

Sự vi phạm môi trường lớn nhất và có tính cách quốc tế là vụ Formosa từ 2015 và kéo dài qua năm 2017 và mãi tới nay vẫn chưa được giải quyết ổn thỏa. Dù Formosa có đồng ý bồi thường cho những nạn nhân 500 triệu mỹ kim (Theo Việt Nam Law¹⁴ ngày 28/7/2016) và một số viên chức cao cấp liên hệ bị mất chức (Bí thư tỉnh Hà Tĩnh, Bộ trưởng và Thứ trưởng Bộ Môi Trường. Theo

Reuter www.reuters.com ngày 22/2/2017 và theo Foreign Policy Association với bài One year on Vietnam's worst Environment Disaster, này 02/05/2017).

Nhưng theo các nhà nghiên cứu và người dân thì vụ Formosa có những điểm vi phạm trầm trọng mà chánh quyền lúc đầu không muốn giải quyết như : - Các viên chức cao cấp câu kết rõ ràng với công ty Formosa. - Sự bồi thường do Formosa quá nhỏ (so với thiệt hại thực sự) và không biết căn cứ vào đâu. - Vi phạm trầm trọng này vừa là dân sự vừa hình sự. VN chỉ mới giải quyết vấn đề dân sự và hành chánh. Vấn đề cần phải tranh đấu tiếp và đưa ra quốc tế.

Trong khi đó thì chánh quyền đàn áp thô bạo những người biểu tình chống Formosa. Trong đó có trường hợp xử quá nặng (5 năm tù) Nguyễn Văn Hóa ở Hà Tĩnh tội làm và phổ biến các đoạn phim về Formosa, và Hoàng Đức Bình bị phạt 14 năm tù (Theo báo Asia & Pacific, www.sputniknews.com) Và phạt 10 năm tù Nguyễn Ngọc Như Quỳnh (Mẹ Nấm).

Ngoài Formosa trong năm qua còn xảy ra nhiều vi phạm nhân quyền do môi trường bị ô nhiễm, như các nhà máy thép ở Thái Nguyên, Cao Bằng, nhà máy giấy Lee & Man ở huyện Châu Thành tỉnh Hậu Giang (Theo Vietnamnet ngày 11-9-2017), khu khai thác bauxite ở Tây nguyên (Theo Vietnam Express ngày 3 tháng 3 -2018).

Tóm tắt , chúng tôi trình bày tình trạng vi phạm nhân quyền trầm trọng ở VN trên bình diện kinh tế. Hàng ngàn vụ lớn đã xảy ra và còn tiếp diễn và gây thiệt hại to lớn cho người dân và cho đất nước. Bởi vì nguyên nhân chánh là các viên chức chánh quyền cố ý, tự tạo ra cơ hội và câu kết với nhau vì quyền lợi cá nhân họ và của những người cùng đảng với họ, và nhất là vì đảng CS đứng trên mọi luật lệ quốc gia, quốc tế và nhất là họ đứng ngoài lẽ phải. Cứ thử so sánh tiền lương hàng tháng của một công nhân là 3.500.000 đồng /tháng (vào khoảng 155 dollars) mà chỉ một lần Trịnh Xuân Thanh được hối lộ là 14 tỷ (vào khoảng 615.000 dollars) nghĩa là vào khoảng 4.000 tháng hay 333 năm làm việc của một công nhân!

Biểu tình đòi kiện Formosa

Nhưng chúng ta đều biết không chỉ có một mình Trịnh Xuân Thanh mà ở VN, từ người công an đứng gác đường cho đến người đứng đầu quốc gia, nếu là đảng viên đảng CS, nằm trong guồng máy đảng thì có thể ăn hối lộ mọi thứ, ăn hối lộ mọi nơi và ăn hối lộ trong mọi hoàn cảnh, lớn ăn những thứ lớn như bán dầu ngoài biển cho đến nhỏ như anh công an bắt người dân khi chạy xe đúng luật nhưng công an bảo phải kiểm tra vì mới có người tố cáo xe này bị ăn cắp, nếu người dân đưa ra một ít tiền thì được tiếp tục đi, nếu bướng bỉnh thì bị mang về đồn công an và có thể sáng ngày mai người nhà đến đồn công an hỏi thăm tin tức thì người ấy đã chết vì tự tử!

5/ Luật lệ quốc tế có thể hạn chế tham nhũng?

Người dân và các tổ chức đấu tranh cho nhân quyền trong và ngoài nước cần tiếp tục đấu tranh nhiều hơn và mạnh hơn. Ngoài ra nên phối hợp và vận dụng luật lệ quốc tế để kết quả khả quan hơn. Một trong những công cụ tranh đấu khả thi của năm nay là Luật Magnitsky toàn cầu (Global Magnitsky Act), do Hoa Kỳ ban hành hồi 12/2012 và một số quốc gia cũng ban hành luật như Es-

tonia (8/12/2016), Anh Quốc (21/2/2017), Canada (19/10/2017), Luthuana (9/11/2017) và mới nhất là Latvia (8/2/2018). Mục tiêu của luật này chống những viên chức trên thế giới vi phạm nhân quyền do tham nhũng lớn. Theo đó “các cá nhân, quan chức ở các nước, kể cả Việt Nam, nếu bị liệt vào dạng vi phạm nhân quyền, sẽ có thể bị Hoa Kỳ hạn chế nhập cảnh, hoặc đóng băng tài sản. Văn bản điều luật quy định: “Tổng thống có thể áp dụng chế tài đối với bất kỳ cá nhân nào mà Tổng thống xác định rõ ràng, dựa trên các bằng chứng đáng tin cậy, là phải chịu trách nhiệm về hành vi giết hại bất hợp pháp, tra tấn hoặc các vi phạm nghiêm trọng khác đối với quyền con người được quốc tế công nhận nhằm vào các cá nhân ở bất kỳ quốc gia nào”.¹⁵

Luật Magnitsky được ký bởi Tổng Thống Hoa Kỳ Barack Obama vào ngày 14 tháng 12 năm 2012. Theo tiến sĩ Nguyễn Đình Thắng Tổng Giám đốc kiêm Chủ tịch Ủy ban Cứu trợ Người Vượt biển (BPSOS) cho biết có ba đối tượng có thể bị trừng phạt:

Thứ nhất là những giới chức chính quyền và những thuộc hạ của họ hoặc những người ngoài chính phủ hợp tác với giới chức chính quyền vi phạm nghiêm trọng quyền con người đã được quốc tế ghi nhận.

Thứ hai là những giới chức chính quyền cướp đoạt tài sản của người dân.

Và thứ ba là những giới chức chính quyền can dự vào những vụ tham nhũng lớn và đàn áp những người đi phanh phui những vụ ấy.”

Và dĩ nhiên là chính phủ Việt Nam không chấp nhận luật này nên các giới chức cao cấp của VN vẫn tiếp tục tham nhũng !

Chú thích Chương 3

¹ www.amnestyusa.org

² www.transparency.org

³ <https://www.u4.no/publications/overview-of-corruption-and-anti-corruption-in-vietnam?>

⁴ www.clsbluesky.law.Columbia.edu

⁵ <https://www.baocalitoday.com/chinh-su-viet-nam/sau-mot-nam-kien-cuong-phong-trao-dong-tam-gianh-thang-loi-thu-hai.html>

⁶ <http://www.bbc.com/vietnamese/vietnam-38134736>

⁷ https://www.rfa.org/vietnamese/in_depth/can-thi-theu-return-home-02102018192443.html

⁸ <https://www.baocalitoday.com/tieng-noi-tu-trong-nuoc/dak-lak-keu-khoc-vang-troi-day-dat-vi-bi-cuong-che-dat-pha-tai-san.html>

⁹ <https://www.nguoi-viet.com/viet-nam/dinh-la-thang-bi-tuyen-tu-lan-2-den-bu-hon-26-3-trieu/>

¹⁰ <http://www.bbc.com/vietnamese/vietnam-42935450>

¹¹ http://chauxuannguyen.org/2017/03/04/cxn-_030417_12-096_-trinh-xuan-thanh-vie%CC%A3c-an-cap-dau-tho-tren-bie%CC%89n-cxn-_091916_11-644_dong-bao-hay-ung-ho-trong-lu-va-dinh-the-huynh-ve-van-hoa-khinh-bi-chung-chuan-bi-du/

¹² <http://www.bbc.com/vietnamese/vietnam-43382168>

¹³ https://www.rfa.org/vietnamese/in_depth/bot-should-be-bid-12132017123417.html

¹⁴ www.vietnamlawmagazine.vn/formosa

¹⁵ https://vi.wikipedia.org/wiki/Lu%E1%BA%ADt_Magnitsky

Chương IV

QUYỀN ĐƯỢC LÀM VIỆC VÀ HƯỞNG THỤ THÀNH QUẢ LAO ĐỘNG

1. Vi phạm quyền của người lao động trong luật lao động:

Điều 23 của bộ luật Quốc tế Nhân quyền quy định: ai cũng có quyền được làm việc, được hưởng những điều kiện làm việc công bằng, được bảo vệ chống thất nghiệp, được trả lương tương xứng và ngang nhau nếu cùng làm công việc như nhau vv... Ngoài ra ai cũng có quyền thành lập nghiệp đoàn, gia nhập nghiệp đoàn để bảo vệ quyền lợi của mình.

Hiện nay tổng số công nhân tại Việt Nam gồm khoảng 12,3 triệu người, tức chỉ chiếm khoảng 21% dân số cả nước nhưng lực lượng này đã đóng góp khoảng 60% tổng sản phẩm xã hội và bảo đảm hơn 70% ngân sách nhà nước¹

Nhưng nhìn vào toàn cảnh đời sống công nhân thì người ta nhận thấy dù công sức đóng góp lớn lao như thế nhưng đời sống công nhân không được quan tâm đúng mức, an toàn lao động cũng như an toàn thực phẩm của công nhân không đạt tiêu chuẩn, quyền và lợi ích của người công nhân không được bảo vệ, nhân phẩm của công nhân không được tôn trọng. Tình trạng công nhân bị bạc đãi, bị chửi mắng, đánh đập v.v... vẫn thường xảy ra. Nhất là vào những ngày cuối năm, tình trạng công nhân bị chủ nhân không trả tiền thưởng Tết hay lương tháng thứ 13 xảy ra thường xuyên. Nhân phẩm, nhân quyền bị chà đạp nhưng phần lớn công nhân đều cúi đầu cam chịu không biết phải kêu ca với ai.

1.1/ Đời sống công nhân: lương bổng

	Monthly Minimum Wage 2016	Monthly Minimum Wage 2017
Zone 1	VND 3,500,000 (~US\$156)	VND 3,750,000 (~US\$165)
Zone 2	VND 3,100,000 (~US\$139)	VND 3,320,000 (~US\$145)
Zone 3	VND 2,700,000 (~US\$120)	VND 2,900,000 (~US\$127)
Zone 4	VND 2,400,000 (~US\$110)	VND 2,580,000 (~US\$113)

©Dezan Shira & Associates 2016

Với mức lương trung bình của công nhân từ 3 tới 3, 5 triệu /tháng (tương đương 155 dollars) thì đời sống công nhân vô cùng thiếu thốn, nhất là trong khi vật giá ngày càng tăng vọt. Theo một cuộc điều tra độc lập của tổ chức Jobstreet thì có khoảng 33% công nhân than phiền cuộc sống kham khổ¹ 34,4 % cho biết lương không đủ sống, phải làm thêm giờ, nhưng lại có đến 46,7% không nhận được lương ngoài giờ² một sự bóc lột trắng trợn từ phía chủ nhân.

Vẫn theo điều tra của Jobstreet thì có 68% công nhân cho rằng lương không đủ sống. Ở nông thôn hay tại những vùng cao, mức lương còn thấp hơn ở các thành phố lớn tuy tại Sài Gòn thì lương trung bình của công nhân chỉ có 7 triệu trong khi mức sống tại đây cần vào khoảng 10 triệu đồng mỗi tháng. Như vậy thì dù ở nông thôn hay thành thị đời sống của người dân rất chật vật.

Đó là chưa kể công nhân bị quỵ lương, lương trả trễ kéo dài nhiều tháng, công nhân có trích lương để đóng bảo hiểm nhưng chủ nhân không đóng tiền đó cho công ty bảo hiểm, gây rất nhiều khó khăn cho đời sống công nhân khi bệnh hoạn hoặc gặp tai nạn. Ngoài ra còn nạn chủ nhân trả lương công nhân bằng sản phẩm như tại “Công ty cổ phần xây lắp và sản xuất vật liệu xây dựng Hà Khẩu” ở Quảng Ninh. Thay vì trả lương, công ty đã trả bằng sản phẩm là “gạch” và gạch đó còn được tính giá cao hơn giá trên thị trường!³

1.2/. An toàn lao động không bảo đảm

Công nhân ngộ độc thực phẩm

Theo Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội, nguyên nhân chính là do không có các thiết bị an toàn lao động đúng tiêu chuẩn trong nhà máy cũng như cho công nhân. Công nhân không được huấn luyện đầy đủ về an toàn lao động, nhà nước không có các cơ chế thanh tra về an toàn lao động cũng như các biện pháp trừng phạt, chế tài khi các công ty không tuân thủ các biện pháp an toàn lao động cho công nhân.

Chính vì thế xảy ra rất nhiều trường hợp công nhân bị ngộ độc thực phẩm. Theo bộ Y Tế, năm 2017 đã xảy ra 139 vụ ngộ độc thực phẩm trong các bếp ăn tập thể, khiến 3896 người bị ngộ độc trong đó có 24 trường hợp tử vong. So với cùng thời kỳ năm 2016, ngộ độc thực phẩm đã giảm 27 vụ, giảm 438 người mắc, nhưng số người tử vong tăng gấp đôi là 12 người.

Vấn đề an toàn lao động tại các công ty cũng không được quan tâm. Theo thông báo của bộ Lao Động, Thương Binh và Xã Hội trong năm 2017 trên toàn quốc đã xảy ra 8.956 vụ tai nạn lao động (TNLD) làm 9.173 người bị nạn (bao gồm cả khu vực có quan hệ lao động và khu vực người lao động làm việc không theo hợp đồng lao động) trong đó:

- Số vụ TNLD chết người: 898 vụ
- Số vụ TNLD có hai người bị nạn trở lên: 101 vụ
- Số người chết: 928 người
- Số người bị thương nặng: 1.915 người
- Nạn nhân là lao động nữ: 2.727 người.

Tóm lại là trung bình tại VN mỗi ngày xảy ra 25 vụ tai nạn lao động, 26 người bị tai nạn lao động và 3 người bị tử vong.⁴

1.3/ Quyền đình công

Các cuộc đình công mỗi năm một tăng: Trong năm 2017, có 314 cuộc đình công, So với năm 2016, thì số vụ đình công tăng 28 vụ. Trung bình, hàng năm xảy ra khoảng 98 cuộc đình công của công nhân. Theo nội dung của luật đình công thì tất cả những cuộc đình công này đều bất hợp pháp! Nguyên nhân chính của các vụ đình công là do thu nhập công nhân thấp, trong khi đó lạm phát ngày càng cao, lương công nhân không đủ sống. Ngoài ra, còn các nguyên nhân khác có thể tạm tóm tắt trong các điểm sau:

- Chủ nhân không trả lương đúng thời hạn, nợ lương chồng chất.
- Chủ nhân tăng số lượng sản phẩm sản xuất, nhưng không tăng lương.
- Công nhân bị ép tăng ca quá sức nhưng tiền tăng ca thấp.
- Công nhân không đồng ý với quy định bảo hiểm xã hội, tiền thưởng Tết.
- Các quyền lợi bị bóc lột, điều kiện vệ sinh, an toàn lao động không được bảo đảm.
- Công nhân bị chủ nhân xúc phạm nhân phẩm, mạ li, đánh đập...

Những tình trạng trên diễn biến ngày càng căng thẳng hơn: Chỉ mới hơn nửa tháng đầu năm 2018 đã có trên 10 vụ đình công tập thể.

Công nhân đã phải chịu đựng tình trạng vừa nêu trong một thời gian dài, chỉ đến khi không thể chịu đựng được nữa thì công nhân mới đình công. Ngày 12/1/2018, hơn 6.000 công nhân dệt may của Công ty Trách nhiệm Hữu Hạn (TNHH) MTV Panko Tam Thăng và Công ty TNHH MTV Moon Chang Vina (thuộc khu công nghiệp Tam Thăng, xã Tam Thăng, TP Tam Kỳ, Quảng Nam) đã đình công đòi quyền lợi: làm việc tăng ca quá nhiều đôi khi lên đến 5 ngày trong tuần, tiền thưởng tết thấp, xuất ăn không bảo đảm, thiếu dịch vụ y tế cho công nhân⁵

Hầu hết các cuộc biểu tình, đình công đều diễn ra trong ôn hoà, bất bạo động, họ chỉ yêu cầu chủ nhân phải tuân thủ đúng cam kết và luật pháp. Trong công cuộc đòi quyền lợi này, chưa có bất kì một bằng chứng hay một phản ánh nào của chủ doanh nghiệp nói công nhân Việt Nam đưa ra yêu cầu không chính đáng hay đã phá hoại tài sản của doanh nghiệp. Chỉ trừ một vài trường hợp xô xát đáng tiếc xảy ra giữa công nhân và lực lượng bảo vệ như tại nhà máy Samsung Bắc Ninh vào tháng 2/2017.

Năm 2017 vừa qua, một hình thức phản kháng đầy sáng tạo của tài xế những xe đi ngang trạm BOT Cai Lậy (BOT= Build (xây dựng), Operate (vận hành), Transfer (chuyển giao)) là một thí dụ điển hình về việc bất tuân dân sự. Sau 4 tháng dùng phương pháp trả tiền lẻ hoặc tiền mệnh giá rất lớn để trả phí gây tắc nghẽn giao thông khiến nhà nước phải can thiệp xả trạm để người dân và hàng hóa có thể lưu thông. (Xem thêm chi tiết tại chương III)

Một điều đáng ghi nhận là tất cả các cuộc đình công từ trước đến nay đều do công nhân tự phát có nghĩa là những cuộc đình công ấy đều bất hợp pháp. Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam, tổ chức đại diện hợp pháp duy nhất tại Việt Nam chưa bao giờ đứng ra tổ chức biểu tình, đình công để đòi hỏi, bảo vệ những quyền lợi chính đáng của công nhân.

Trong tất cả 314 vụ đình công trong năm 2017, không có bất kỳ cuộc đình công nào có mặt của

Tổng Liên đoàn Lao động VN. Chỉ đến khi các cuộc đình công lên cao điểm, thậm chí kéo dài đến ngày thứ 2, thứ 3 thì Tổng Liên đoàn Lao động mới có mặt và mục đích của họ là dàn xếp để làm lắng dịu sự giận dữ của công nhân, họ hứa hẹn để công nhân ngừng đình công và tiếp tục làm việc. Nhưng rất ít trường hợp chủ nhân đưa ra được những cách giải quyết rốt ráo thỏa mãn được những đòi hỏi hợp lý của công nhân.

Trong khi những cuộc đình công đòi quyền lợi về kinh tế một cách hợp pháp, ôn hoà của công nhân theo đúng điều 7 của bộ luật lao động VN và được thừa nhận theo văn bản của ILO Tổ chức lao động quốc tế (International, Labour, Organization) đã bị Chủ tịch Tổng Liên đoàn Lao động VN Bùi Văn Cường chính trị hoá, hình sự hoá qua lời phát biểu như sau: “Đình công và ngừng việc tập thể ảnh hưởng đến trật tự, an ninh chính trị (!), an toàn xã hội (!), ảnh hưởng đến thu nhập của người lao động và ảnh hưởng tới cả doanh nghiệp”.

Cho tới hôm nay, một người hoạt động nghiệp đoàn giúp cho công nhân công ty Mỹ Phong (sản xuất giày da) đình công đòi quyền lợi năm 2010 vì người lao động bị khấu trừ tiền lương, tiền thưởng tết, tiền danh hiệu thi đua nhưng không được tổ chức công đoàn và cán bộ công ty giải thích thỏa đáng là anh Nguyễn Hoàng Quốc Hùng vẫn còn bị giam với bản án 9 năm tù. Ngoài ra, ngày 13/5/2017 một người hoạt động công đoàn độc lập khác là anh Hoàng Đức Bình cũng bị kết án 14 năm tù theo điều 257, 258 bộ luật hình sự VN vì đã phổ biến thông tin về Công ty Trách Nhiệm Hữu Hạn Gang thép Hưng Nghiệp Formosa Hà Tĩnh để đòi hỏi quyền lợi cho ngư dân miền Trung. Được biết công ty Formosa đã thải chất độc ra biển giết hại nguồn hải sản của 22 huyện vùng ven biển thuộc 4 tỉnh miền Trung: Hà Tĩnh, Quảng Bình, Quảng Trị và Thừa Thiên Huế ảnh hưởng đến hơn 510.000 người dân.

Chị Trần Thị Nga là một ví dụ điển hình cho sự đàn áp hèn hạ của nhà nước CSVN đối với một người lao động. Là người từng tham dự vào lực lượng công nhân VN đi lao động tại xứ người, chị Nga là công nhân xuất khẩu Đài Loan. Sau khi nhiều lần chứng kiến hoàn cảnh khó khăn thấp cổ bé miệng của công nhân Việt tại Đài Loan, khi trở về nước chị tiếp tục tranh đấu bằng cách công khai tố cáo những hành vi sai trái vô trách nhiệm của các công ty môi giới chuyên đưa lao động sang Đài Loan kiểu mang con bỏ chợ. Khi làm việc tại Đài Loan chị bị tai nạn và cơ quan phụ trách về người lao động VN làm ngơ trong khi đó một linh mục Công giáo và những người Việt tại Đài Loan đã giúp đỡ chị. Từ đó, lấy kinh nghiệm bản thân, chị Nga đã giúp đỡ những công nhân khác. Chị Nga cũng thường góp mặt và lên tiếng tại những cuộc biểu tình của nông dân đòi đất, những lần tập hợp phản đối Trung Quốc xâm phạm chủ quyền biển đảo Việt Nam, những cuộc tuần hành chống ô nhiễm môi trường do Formosa gây ra vv...

Chị Nga bị bắt ngày 21/ 1/ 2017, ngày 25/7, Việt Nam mở phiên tòa sơ thẩm xét xử nhà tranh đấu dân chủ, nhân quyền và lao động Trần Thị Nga. Trong phiên tòa phúc thẩm vào ngày 22/ 12/ 2017 Tòa án Nhân dân tỉnh Hà Nam đã y án sơ thẩm với nhà hoạt động Trần Thị Nga, chị Nga phải chịu mức án 9 năm tù giam và 5 năm quản chế theo cáo buộc “tuyên truyền chống nhà nước Cộng Hòa Xã Hội Chủ Nghĩa Việt Nam” quy định tại khoản 1, điều 88 bộ Luật Hình Sự.⁶

2. Quyền của người lao động trong thực tế sinh hoạt cần được bảo vệ:

2.1/ Thực tế về vai trò của nghiệp đoàn:

Người lao động Việt Nam vốn đã quá khổ, nhưng họ càng khổ hơn khi Tổng Liên đoàn lao động không bảo vệ quyền lợi của công nhân mà luôn luôn đứng về phía chủ nhân, Tổ chức này được hưởng lợi từ ngân sách nhà nước, tức từ tiền thuế của người dân, của người lao động, nhưng lại đi

vu khống, đe dọa người lao động khiến tình hình ngày càng căng thẳng. Trong nhiều trường hợp cho thấy chính cán bộ công đoàn đã tiếp tay với công an, an ninh đàn áp công nhân, bắt bớ những công nhân đòi quyền lợi bằng những cuộc biểu tình ôn hoà. Điều này dễ hiểu vì Tổng Liên đoàn lao động VN được định nghĩa là một tổ chức chính trị, hoạt động trực tiếp dưới sự lãnh đạo của đảng CS VN. Hơn nữa, 20% (hoặc nhiều hơn) tiền lương cán bộ công đoàn đến từ kinh phí của doanh nghiệp, điều này giải thích tại sao họ đứng về phía chủ nhân mà không bảo vệ quyền lợi công nhân như các Nghiệp đoàn quốc tế khác.

- Ở các chế độ tư do, dân chủ, những người lao động được quyền tập hợp lại thành những tổ chức với mục tiêu rõ ràng để bênh vực quyền lợi nghề nghiệp của mình. Ban lãnh đạo Nghiệp đoàn phải do chính công nhân bầu ra, đại diện cho công nhân để đấu tranh cho quyền lợi công nhân mà không chịu bất cứ một ảnh hưởng nào từ đảng cầm quyền. Cán bộ Nghiệp đoàn được trả lương từ đoàn phí của công nhân nên bắt buộc phải bảo vệ quyền và lợi ích của công nhân.

- Trong khi đó, dưới các chế độ độc đảng và tại các quốc gia còn theo chế độ XHCN/CS như Việt Nam, Công đoàn là một tổ chức trực thuộc Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam. Các cán bộ công đoàn tại các doanh nghiệp đều phải là cán bộ, đoàn viên hoặc đảng viên của đảng CSVN, đặt dưới sự chỉ đạo của đảng và nhà nước. Công đoàn do đó không đại diện cho quyền và lợi ích của công nhân mà không bị ảnh hưởng bởi quyền lợi chính trị và lợi ích nhóm. Tất cả những cuộc đình công từ trước đến nay đều không do Tổng Liên đoàn lao động Việt Nam hoặc các công đoàn cơ sở trực thuộc tổ chức này khởi xướng. ^{7b}

- Cho tới nay, chưa có một tổ chức Nghiệp đoàn độc lập nào được quyền thành lập một cách hợp pháp. Mọi nỗ lực vận động thành lập các Nghiệp đoàn độc lập đều bị nhà nước gán vào tội “kích động công nhân lật đổ nhà nước XHCN VN” các thành viên của các tổ chức này đều bị bắt bớ tù hoặc theo dõi, điều tra, đánh đập, tịch thu dụng cụ làm việc.v.v... Các công nhân tiếp xúc với các tổ chức này đều bị đe dọa, hành hung.

- Muốn quyền lợi công nhân được bảo đảm, nhân phẩm công nhân được tôn trọng. Việt Nam cần phải tạo điều kiện cho những Nghiệp đoàn tự do, độc lập ra đời để thực hiện đúng chức năng bảo vệ quyền và lợi ích của người lao động.

- Trả tự do cho những người đấu tranh ôn hoà để giúp đỡ cho công nhân như Nguyễn Hoàng Quốc Hùng, Trần Thị Nga, Hoàng Đức Bình.

2.2/ Thực trạng chính sách lao động xuất khẩu :

Trước năm 1975, VN không có công nhân làm việc tại nước ngoài nhưng từ năm 1980 chính quyền VN chủ trương đưa người Việt đến các quốc gia khác làm việc thường là những việc cực nhọc, nguy hiểm mà người dân bản xứ không muốn làm. Riêng năm 2017 đã có 134.751 người VN phải đi làm tôi mọi cho các dân tộc khác, nâng tổng số người “được” nhà nước VN mang xuất khẩu là 500.000 (nửa triệu) người. Rất đáng xấu hổ là trong số người lao động ấy không ít người làm “osin”, một danh từ mới xuất hiện để chỉ người hậu hạ trong nhà.

Những người muốn “được” xuất khẩu lao động phải đóng những số tiền rất lớn cho người môi giới (thường bằng 1/3 tổng số thu nhập của một hợp đồng trong vòng 3 năm) với những lời hứa hẹn hào huyền về lương bổng, thời gian được nghỉ ăn lương vv...nên nhiều người phải cầm cố nhà cửa, vay mượn để đủ số tiền nộp cho công ty môi giới nhưng sau vì quá cực khổ: làm việc 18, 19 thậm chí 20 giờ một ngày và bị hành hạ, đánh đập, xỉ nhục, bỏ đói, vì không hiểu ngôn ngữ của

chủ nhân, vì không thích ứng được với công việc thậm chí có trường hợp bị buôn vào những ổ điểm vv... họ muốn bỏ trốn hoặc trở về VN thì không có giấy tờ tùy thân vì hộ chiếu đã bị chủ nhân tịch thu ngoài ra phải đóng tiền phạt rất cao và bị các tòa đại sứ, tòa lãnh sự VN bỏ rơi, có những người đã chết tại nước ngoài nhưng gia đình ở VN không hề hay biết ⁷

Tóm lại, nhà nước VN cần có những luật lệ rõ ràng để bảo vệ công nhân VN làm việc tại nước ngoài. Những tòa Đại sứ, tòa Lãnh sự VN cần có những cơ chế hữu hiệu để bảo vệ, giúp đỡ những công nhân xuất khẩu lao động.

- Cần có những khóa học về ngôn ngữ cũng như phong tục tập quán của quốc gia mà người công nhân đến làm việc.
- Kiểm soát các dịch vụ môi giới, trừng trị các tay “cò môi giới” về địa phương gạt gẫm người muốn đi làm để lấy tiền cò. Đa số những thành phần nông dân, công nhân này ít học, không có tay nghề. Nhiều trường hợp họ không đọc cả hợp đồng nên đến khi tới nơi thì mới biết mình là nạn nhân của lừa đảo và bóc lột thậm chí trở thành nạn nhân của nạn buôn người.
- Tránh tình trạng đem con bỏ chợ của các công ty môi giới và nhân viên sứ quán.

2.3/ Vấn nạn về lao động trẻ em:

Trong khi một số không nhỏ người lao động trưởng thành tại VN cũng như những người lao động xuất khẩu bị hành hạ, bạc đãi, quyền lợi chính đáng bị giới chủ nhân tước đoạt thì một lực lượng trẻ em bị khai thác sức lao động một cách đáng sợ nghĩa là những người lớn, trẻ em này đã làm việc nhưng hầu như không được hưởng thành quả lao động của mình một cách tương xứng. Kết quả điều tra quốc gia về lao động trẻ em cho thấy, hiện nay Việt Nam có 1,75 triệu lao động trẻ em từ 5 đến 17 tuổi. Lao động trẻ em tồn tại đặc biệt trong khu vực kinh tế phi chính thức, với khoảng 1,7 triệu trẻ em, trong số đó có đến 34% các em làm việc kéo dài

trên 42 giờ/tuần. Thông tin này được đưa ra tại Hội thảo tư vấn xây dựng pháp luật về lao động trẻ em do Bộ Lao động – Thương binh và Xã hội (LĐ-TB&XH) và Tổ chức Lao động quốc tế (ILO) tổ chức, ngày 21/3/2018 ⁸

Mặc dù VN đã ban hành Luật Trẻ em số 102/2016/QH13 quy định cụ thể về các quyền và các biện pháp bảo vệ trẻ em có hiệu lực từ ngày 1/6/2017 nghiêm cấm các hành vi bóc lột trẻ em nhưng trên thực tế số lao động trẻ em được điều tra thì có 67% các em làm việc trong ngành nông nghiệp; 16% làm việc trong ngành xây dựng, chế tạo; 17% làm việc trong ngành dịch vụ với mức lương rẻ mạt hoặc ngay cả việc không được trả lương nếu làm việc cho gia đình mình. Điều đáng buồn hơn nữa khi tỷ lệ trẻ em bị thất học vẫn còn rất cao. Cụ thể, trong số trẻ em được khảo sát, có tới 52% trẻ đã từng đi học; 45,2% đang đi học và 2,8% chưa bao giờ được cắp sách đến trường. Đáng lo ngại, trẻ em có nguy cơ làm trong các nghề bị cấm sử dụng lao động chưa thành niên hoặc điều kiện lao động có hại là khoảng 1,3 triệu (chiếm 75% lao động trẻ em và 7,2% trẻ em từ 5- 7 tuổi) ⁹

Trẻ em VN bị bắt buộc làm việc nặng nhọc quá sớm khi cơ thể chưa phát triển, còi cọc thiếu dinh dưỡng do nghèo đói, thất học vv.. sẽ ảnh hưởng trầm trọng đến tình trạng thể hệ sắp tới của VN. Vấn đề địa chính trị trong khu vực và VN nằm trong địa điểm nhạy cảm, có nguy cơ bị nước láng giềng Trung Quốc xâm lăng từ đất liền đến hải phận làm cho người Việt Nam rất lo ngại cho tương lai đất nước.

Hy vọng rằng với những điều kiện trong Hiệp định Đối tác xuyên Thái Bình Dương (TPP) mà Hoa Kỳ sau khi rút ra vào đầu năm 2017 nay đang có khuynh hướng quay trở lại hoặc ngay cả với Hiệp định Đối tác Toàn diện và Tiến bộ Xuyên Thái Bình Dương (CPTPP). CPTPP được chính thức ký kết vào tháng 3/2018 bởi 11 nước thành viên còn lại của TPP thì điều kiện lao động của công nhân VN dù ở trong nước hay theo chính sách lao động xuất khẩu sẽ được cải thiện và tình trạng lao động trẻ em VN sẽ chấm dứt để trả con em về học đường, sống với tuổi thơ đúng nghĩa của các em.

Chú Thích Chương 4

¹ <http://laodongthudo.vn/cong-nhan-lao-dong-thu-do-xung-dang-huong-nhung-thanh-qua-tot-nhat-36357.html>

² <http://www.vsam1040.com/en-us/tin-tuc/tin-viet-nam/viet-nam-33-cong-nhan-%E2%80%98song-kham-kho%E2%80%99.aspx>

³ <https://www.jobstreet.vn/career-resources/gan-47-nguoi-lao-dong-khong-duoc-tra-luong-lam-viec-ngoai-gio/#.Waff27JJapo>

⁴ <https://www.baocalitoday.com/tieng-noi-tu-trong-nuoc/quang-ninh-bieu-tinh-vi-bi-ep-nhan-tien-lao-dong-bang-gach.html>

⁵ <http://www.antoanlaodong.gov.vn/catId/Pages/chitiettin.aspx?IDNews=2148>

⁶ <https://news.zing.vn/thuong-tet-thap-hon-6000-cong-nhan-dinh-cong-post811221.html>

⁷ https://www.rfa.org/vietnamese/in_depth/vietnam-upheld-tran-thi-nga-sentence-12222017075642.html

^{7b} https://www.rfa.org/vietnamese/in_depth/union-protect-rights-worker-ha-05022012155144.html

⁸ <https://nld.com.vn/cong-doan/lao-dong-giup-viec-nha-o-a-rap-saudi-gian-nan-duong-ve-20180406221308153.htm>

⁹ <https://vov.vn/xa-hoi/viet-nam-hien-co-175-trieu-lao-dong-tre-em-742230.vov>

Chương V

QUYỀN SỐNG, QUYỀN TỰ DO VÀ AN NINH THÂN THỂ

Quyền sống là quyền thiêng liêng nhất của con người. Dù chỉ mới là bào thai, con người đã được bảo vệ để được ra đời một cách bình an, được sống một cuộc sống xứng đáng dành cho con người, được gia đình và xã hội bảo vệ để không bị giết chết bởi cầm thú hoặc các thế lực thù địch được hưởng những quyền tự do mà bản Tuyên ngôn Quốc Tế Nhân Quyền đã quy định.

Nhưng trong cuộc sống có những người đã phạm trọng tội tuy nhiên những tội ấy có làm cho người đó bị cắt đi mạng sống của mình? Chính quyền của một số nước đã bãi bỏ án tử hình nhưng tại Việt Nam, án ấy vẫn còn duy trì.

1/. Án Tử Hình:

Theo Bộ luật Hình sự Việt Nam được sửa đổi năm 2015, và có hiệu lực kể từ ngày 01-01-2018, số tội danh có thể bị tuyên án tử hình được giảm từ 22 xuống 18. Những tội danh được rút khỏi danh sách án tử hình gồm: tội cướp tài sản; tội sản xuất, buôn bán hàng giả là thực phẩm, phụ gia thực phẩm; tội tàng trữ ma túy, chiếm đoạt chất ma túy; tội phá hủy công trình, cơ sở, phương tiện quan trọng về an ninh quốc gia; tội chống mệnh lệnh; và tội đầu hàng địch (đối với quân nhân). Bản tu chính cũng thêm hai trường hợp được miễn án tử hình gồm:

1.1/. Người tù 75 tuổi trở lên.

1.2/. Người bị kết án tử hình vì tội tham ô tài sản, tội nhận hối lộ, nhưng đã tự nguyện nộp lại ít nhất 3 phần tư số tài sản có được do tham ô và hối lộ.

Tuy có tiến bộ trong việc bỏ bớt số tội danh có thể bị tử hình, Bộ Hình luật được tu chính vẫn duy trì án tử hình cho những tội phạm chính trị mơ hồ trong bộ luật cũ, nay ghi lại ở chương 8 trong bộ luật mới, như tội phản bội tổ quốc (Điều 108), tội hoạt động nhằm lật đổ chính quyền (Điều 109), tội gián điệp (Điều 110), và tội phá hoại cơ sở vật chất - kỹ thuật của nhà nước xã hội chủ nghĩa (Điều 114), ...

Tính cách mơ hồ của các tội danh trong Chương 8 này cho phép chính quyền giải thích những lời phát biểu hoặc những hoạt động chính trị bất bạo động là những hoạt động “nhằm lật đổ chính quyền nhân dân,” và có thể bị tuyên án tử hình.

Trong năm 2017 không ai bị kết án tử hình vì tội danh nào trong chương này. Tuy nhiên những điều luật này thường được chính quyền khai thác như một biện pháp răn đe những người dám phản kháng lại quyền lãnh đạo của Đảng Cộng Sản VN.

Cũng như những năm trước, chính quyền không chính thức công bố số người bị tuyên án tử hình, cũng như số người bị hành quyết trong năm 2017. Các số liệu này vẫn được coi là bí mật quốc gia. Tháng Hai 2017, truyền thông Việt Nam công bố số liệu của Bộ Công an theo đó nói đã có 429 người bị tử hình trong thời gian từ tháng Tám 2013 cho tới tháng Sáu 2016, trung bình 147 trường hợp mỗi năm. Không có số liệu cụ thể cho từng năm. ⁽¹⁾

Vấn đề đáng lo ngại không chỉ ở việc gia tăng số lượng án tử hình và các vụ hành quyết, nhưng ở các trường hợp có thể đã bị kết án oan vì những sai lầm trong thủ tục tố tụng hình sự. Trong những năm gần đây, các cơ quan truyền thông trong và ngoài nước đã nêu lên nhiều vụ án có thể đã bị xử oan. Có ba trường hợp được dư luận đặc biệt chú ý là Hồ Duy Hải, Nguyễn Văn Chương, và Lê Văn Mạnh. Trong suốt hai năm 2016 và 2017, nhiều luật sư và ngay cả các viên chức chính quyền cũng cho rằng không đủ chứng cứ buộc tội trong cả ba vụ án, chỉ dựa vào lời tự thú của bị cáo khi bị công an ép cung. Dù vậy, cho đến đầu năm 2018, cả ba vụ án đó vẫn chưa được giải quyết.

Đầu năm 2018, một vụ án tử hình tại tỉnh Dak Nông đã gây sự chú ý đặc biệt trong dư luận báo chí và quần chúng. Ngày 3 tháng Giêng 2018, ông Phạm Văn Hiến, một nông dân trồng cà phê ở Dak Nông đã bị tòa tuyên án tử hình, vì tội đã nổ súng gây chết người trong một vụ xung đột giữa các nông dân và một công ty đầu tư của tư nhân. Theo lời khai của ông Hiến và các bị can, công ty đã gửi người đến cưỡng chế đất bất hợp pháp, khiến cho ông và gia đình phải hành động tự vệ và bảo vệ tài sản.

Nhận xét về vụ án, tiến sĩ Phan Anh Tuấn, khoa trưởng bộ môn luật hình sự, Đại học Luật TP HCM, đã cho đây là “bản án tử hình thiếu tính thuyết phục.” Ngày 8 tháng Giêng, năm tổ chức xã hội dân sự cùng hàng trăm cá nhân đã ký tên vào một bản tuyên bố, yêu cầu Chủ tịch nước và Tòa án Tối cao của Việt Nam cần phải nghiêm túc xem xét lại vụ án và bản án tử hình đối với nông dân nổ súng để tự vệ và bảo vệ tài sản. ⁽²⁾

Từ trái qua: Đặng Văn Hiến, Ninh Việt Bình, Hà Văn Trường sau khi tòa tuyên án.

2. Bạo Hành của Công An:

Ngày 28 tháng 11 năm 2014, Quốc Hội Việt Nam đã phê chuẩn Công ước của Liên Hiệp Quốc về chống tra tấn và các hình thức đối xử hoặc trừng phạt tàn bạo hay hạ nhục con người. Tuy nhiên, lực lượng an ninh nhà nước vẫn tiếp tục đả thương người dân nơi công cộng hay dùng nhục hình tra tấn trong khi giam giữ, đôi khi đến chết. Điều đáng chú ý là hầu hết các trường hợp tử vong khi bị giam giữ thường chỉ liên hệ đến các tội phạm không đáng kể, như xích mích giữa hàng xóm, trộm cắp vặt, vv. Hầu hết các trường hợp tử nạn trong đồn công an đều được cho là tự tử, trong khi gia đình các nạn nhân đều ghi nhận nhiều dấu vết thương tích còn lại trên thi thể nạn nhân.

Theo tin tức ghi nhận được từ các cơ quan truyền thông, trong năm 2017 và đầu năm 2018, có ít nhất 12 trường hợp tử vong trong khi bị đuổi bắt, hay bị tạm giam tại đồn công an:

2/1/2017, anh Phạm Đăng Toàn, 29 tuổi, người dân huyện Tuy Phước, tỉnh Bình Định, bị tử thương trong khi bị công an rượt bắt vì một vụ đánh bạc ở xã. Mạng xã hội và báo chí nói người dân đã đưa nạn nhân đến một bệnh viện và bắt giữ hai công an có tên Trần Đức Thuận và Nguyễn Ngọc Khánh vì nghi hai người này đã đánh chết anh Toàn ⁽³⁾

4/1/2017, anh Phạm Minh Thế, 21 tuổi, người dân thành phố Phan Thiết, tỉnh Bình Thuận, đã chết trong nhà tạm giam công an thành phố Phan Thiết. Tin nói thêm trên thi thể của nạn nhân có nhiều

vết thương bầm tím như bị đánh đập. Công an cho rằng cái chết của nạn nhân do tù nhân khác gây nên ⁽⁴⁾

16/1/2017: anh Phạm Ngọc Nhung, 26 tuổi, bị bắt giữ tại đồn công an Phường Cầu Ông Lãnh, Quận 1, TPHCM vào sáng ngày 15 tháng 1, do bị tình nghi tội gây lộn trên phố. Sáng hôm sau, anh Nhung được đưa đi cấp cứu ở Bệnh viện Sài Gòn, và qua đời tối 16 tháng 1. Kết quả khám nghiệm cho biết anh Phạm Ngọc Nhung chết do chấn thương sọ não. Cụ thể, anh bị gãy 2 xương sườn và gãy xương quai hàm bên phải, dập sọ, trên người có 9 vết thương. Mỗi vết dài từ 3 đến 8-9 cm ⁽⁵⁾

06/02/2017, ông Nguyễn Thành Ngôn, 46 tuổi, ngụ tại xã Thọ Thành, Nghệ An, được phát hiện đã chết trong tư thế treo cổ tự tử trên cửa sổ phòng tạm giữ bằng dây giày. Ông Ngôn bị bắt vào đồn công an xã buổi sáng hôm đó vì bị tố cáo bạo hành trong gia đình. ⁽⁶⁾

3/5/2017, ông Nguyễn Hữu Tấn, tín đồ Phật Giáo Hòa Hảo tại Vĩnh Long, đã qua đời tại trụ sở công an tỉnh Vĩnh Long. Chiều ngày 2/5/2017, công an thị xã Bình Minh và công an tỉnh Vĩnh Long đã đưa khoảng 200 người bắt anh Nguyễn Hữu Tấn và khám xét nhà. Lý do là công an nghi

ngờ anh có hành vi “lật đổ chế độ và tuyên truyền chống nhà nước” qua việc làm Cờ Vàng của chế độ VNCH. Sáng ngày 3/5/2017, gia đình anh Tấn đến công an tỉnh Vĩnh Long hỏi thăm về anh, công an cho biết anh Tấn đã chết vì dùng dao cắt cổ mình. Đến 18 giờ cùng ngày, công an chở xác anh Tấn về giao cho gia đình anh. Gia đình anh Tấn cho biết, có thấy vết may trên cổ anh Tấn, gần như vết cắt đứt lia, đầu có những nơi bị mềm ra. Cái chết của ông Nguyễn Hữu Tấn đã gây sự chú ý đặc biệt trong dư luận. Cho đến nay, gia đình ông vẫn bác bỏ lời giải thích của công an là ông đã tự tử. ⁽⁷⁾

Ông Nguyễn Hữu Tấn, người chết trong đồn công an ngày 03/05/2017.

14/6/2017, ông Ngô Chí Tâm, 40 tuổi, ngụ tại Phường Tam Bình, Quận Thủ Đức, TPHCM, được phát hiện đã thắt cổ chết trong đồn công an phường. Công an giải thích là ông đã “treo cổ bằng dây lưng quần.” Bà Từ Thị Nhường, vợ ông cho biết, ông Tấn được mời lên trụ sở công an phường tối ngày 13/6 để làm việc, và bị giữ lại tối hôm đó. Sáng hôm sau bà được thông báo là ông đã tự tử trong phòng tạm giữ. Theo báo Pháp Luật TP.HCM, ông Ngô Văn Lâu, cha của nạn nhân, cho hay ông được mời đến nhận mặt con trước khi pháp y mổ và: “Lúc đó, tôi thấy mắt con tôi tụ máu, có chảy máu miệng và mặt sưng.” ⁽⁸⁾

15/6/2017, Hoàng Văn Long, 27 tuổi, trú thôn Tam Liên, xã Ea Tam, huyện Krông Năng, tỉnh Đắk Lắk, được phát hiện đã tự tử ngay trong nhà tạm giữ. Ông Long bị bắt tạm giam tại công an huyện để điều tra về tội trộm dây tiêu trong xã. Các báo trong nước không cho biết rõ ông tự tử bằng cách nào. ⁽⁹⁾

18/7/2017, anh Lưu Ngọc Hải, 29 tuổi, cư dân xã Kông Yang, huyện Kông Chro, tỉnh Gia Lai, qua đời tại trung tâm y tế Huyện Đăk Pơ, Gia Lai. Anh Hải bị bắt về trụ sở công an huyện chỉ 2 giờ trước đó. Công an cho biết nguyên nhân chết là “sốt xuất huyết nội tạng.” Nhưng trên trang Facebook cá nhân của người nhà và một số trang khác, người ta thấy có hình thi hài anh Lưu Ngọc Hải với ba vết cắt, mỗi vết dài khoảng một đốt ngón tay trên cổ được khâu lại, trên mặt có vết bầm. Công an không giải thích về các vết cắt và khâu này trên cổ, hay vết bầm trên mặt nạn nhân ⁽¹⁰⁾

6/9/2017, bà Huỳnh Thị Thúy Hằng, 39 tuổi, qua đời tại đồn công an Huyện Thoại Sơn, tỉnh An Giang. Công an huyện Thoại Sơn thông báo cho gia đình biết bà Hằng được phát hiện tử vong trong bồn nước phòng tạm giam. ⁽¹¹⁾

8/9/2017: Một trường hợp khác được Báo Tuổi Trẻ Online loan đi thông tin về nạn nhân tên Võ Tấn Minh, 25 tuổi, được Công an thành phố Phan Rang-Tháp Chàm phát hiện ngất xỉu trong nhà tạm giữ vào chiều ngày 8 tháng 9 và được đưa đến bệnh viện cấp cứu, nhưng bệnh nhân đã tử vong trong chiều cùng ngày. Sau khi nhận được thông báo từ Công an tỉnh Ninh Thuận về cái chết của con trai, vào chiều ngày 8 tháng 9, gia đình đến Bệnh viện Đa khoa tỉnh Ninh Thuận để làm thủ tục nhận xác của người nhà. Gia đình nghi ngờ thân nhân của họ bị đánh vì thi thể có nhiều vết bầm và một vết bầm ở sau gáy dài khoảng 6cm. Em gái của nạn nhân Võ Tấn Minh là cô Võ Thị Thu Thủy qua trang Facebook cá nhân kêu gọi sự giúp đỡ lấy lại “công đạo” cho anh trai. Cô Thu

Thủy viết rằng gia đình hồ nghi nạn nhân Võ Tấn Minh bị bức cung đến chết vì bác sĩ pháp y thông báo kết quả khám nghiệm tử thi là nạn nhân bị đánh bể hộp sọ và nát phổi. ⁽¹²⁾

Xác nạn nhân Võ Tấn Minh

15/10/2017, Hoàng Văn Ka, 32 tuổi, chết bất thường ở tại trại tạm giam công an tỉnh Nghệ An. ⁽¹³⁾

17/11/2017, anh Nguyễn Ngọc Nhân, 29 tuổi, huyện Tân Phú Đông, tỉnh Tiền Giang đã tử vong sau khi bị công an bắt, trên người có nhiều vết thương. Sáng 16.11, anh Nhân đi uống cà phê đến tối không về. Đến 2 giờ ngày 17.11, công an xã kêu ông Nguyễn Ngọc Tân, bố của anh, xuống Bệnh viện Đa khoa huyện Tân Phú Đông vì anh Nhân tử vong lúc 17 giờ ngày 16.11. Khi nhận xác con về, ông mô tả: “Lúc thay đồ tẩm liệm, người nhà thấy trên tay, chân có nhiều vết thương như như còng xiết; nhiều dấu như bị điện chích, bầm tím gần hết cả lưng”. ⁽¹⁴⁾

3. Nạn Buôn Người

Báo cáo mới nhất về thực trạng “nô lệ thời đại mới” toàn cầu của tổ chức Walk Free Foundation được công bố hồi tháng 10 năm 2016 xếp Việt Nam vào vị trí thứ 47 trên tổng số 167 quốc gia trong bảng xếp hạng về số lượng người phải sống trong cảnh nô lệ, với khoảng 139 ngàn người. Thật sự nếu hiểu “nô lệ thời đại mới” là nô lệ và những hình thái sinh hoạt như nô lệ thì số lượng người bị lao động cưỡng bách trong các trại cai nghiện, các trung tâm cải huấn, và nhà tù khổ sai cũng đã vượt quá con số nêu trên.

Tại Việt Nam, nạn buôn bán người đã xuất hiện ở tất cả 63 tỉnh thành và tăng đều mỗi năm, trong khi chính quyền gần như bất lực. Tình trạng trên được ông Nguyễn Phong Hòa, phó tổng cục trưởng Tổng Cục Cảnh Sát, Bộ Công An thông cáo cho báo giới trong cuộc họp báo phát động “Ngày toàn dân phòng, chống mua bán người” diễn ra ngày 14 tháng 7, tại Hà Nội, báo Công An

Việt Nam loan tin. Trong buổi họp báo, ông Hòa đánh giá “nạn buôn bán người đang diễn ra vô cùng phức tạp và nghiêm trọng khi đã xuất hiện ở cả 63 tỉnh thành trên cả nước.”

Cụ thể, so với cùng thời gian trước đó, giai đoạn 2011-2015, các cơ quan chức năng đã phát hiện hơn 2,200 vụ, với 3,300 người, lừa bán gần 4,500 nạn nhân, tăng 11.6% tổng số vụ. Trung bình, mỗi năm Việt Nam phát hiện 500 vụ phạm tội, liên quan tới 700 người và lừa bán hơn 1,000 nạn nhân.⁽¹⁵⁾

Ngày 15/9/2017, đài VOA tiếng Việt đưa tin: Ủy ban độc lập chống nô lệ thời hiện đại của Anh vừa lên tiếng báo động về nguy cơ xảy ra nạn ‘nô lệ mới’ tại các tiệm nail Việt Nam ở Anh quốc có liên quan tới các mạng lưới buôn người và tội phạm có tổ chức, và đề nghị hợp thức hóa ngành nail ở Anh. Trong số những người Việt làm việc chui ở Anh, rất nhiều người trước đó đã nhập cảnh bất hợp lệ vào nước Pháp, sống chui trong những khu rừng ở miền Bắc nước này để chờ xe tải hoặc tàu đưa lậu sang Anh qua cảng Calais.

Trong số những người được đưa từ Việt Nam ngang qua các nước Nga, Đông Âu, đến Pháp và chặng cuối cùng đến Anh bị mua bán qua nhiều tổ chức buôn người và sau đó ép buộc những người này trồng cần sa có lẽ là nhiều hơn cả.⁽¹⁶⁾ Những người này đa số nếu là phụ nữ không phải chỉ đến Anh mới bị buôn bán trong đường dây tình dục mà trên đoạn đường đến được Pháp trong khi chờ đợi nhập cư lậu sang Anh họ đã bị bọn buôn người các quốc tịch khác hăm hiếp, đe dọa, đàn ông thì bị đánh đập tra khảo để cướp những gì ít ỏi họ mang theo để phòng thân.

Nhiều trường hợp bọn buôn người lợi dụng các làng mạc gần biên giới Trung Quốc dân cư thưa thớt, địa bàn biên giới hiểm trở, những sắc dân thiểu số tinh tình chất phác đơn sơ nên chúng lừa gạt, dụ dỗ hoặc bắt cóc bán sang bên kia biên giới. Trên Báo Mới điện tử ngày 27/12/2017 đưa tin: *Thị trấn Phó Bảng, huyện Đồng Văn có cửa khẩu kết nối với thị trấn Cảnh Đông Cán, Trung Quốc. Lợi dụng phụ nữ Việt Nam sang biên giới làm thuê, đi chợ, đi làm nương nơi vắng người, các đối tượng dùng thủ đoạn làm quen, cho đi nhờ, sau đó dùng thuốc mê bắt cóc mang đi bán. Một đường dây lừa gạt, bắt cóc phụ nữ đã được hình thành tại Phó Bảng do các đối tượng ở bên này biên giới câu kết với các đối tượng bên kia biên giới thực hiện.*⁽¹⁷⁾

Bọn buôn người không trừ một thủ đoạn nào để lường gạt những cô gái sắc tộc nhẹ dạ, suốt đời sống trong buôn làng nên không đủ cảnh giác, sẵn sàng tin lời của bọn lưu manh nên cô Lò Thị Vân (17 tuổi, trú tại thôn Ea Rót, xã Cư Pui, huyện Krrông Bông, Đắk Lắk, học sinh lớp 9A2, Trường Trung Học Cơ Sở Cư Pui) đã bị một tay buôn người từ Lào Cai vào tận Daklak lừa bán sang Trung Quốc⁽¹⁸⁾

Chú Thích Chương V xin đọc tại đây:

<http://vietnamhumanrights.net/2017/ChuThichChuong5VN.htm>

Chương VI

QUYỀN ĐƯỢC ĐỐI XỬ BÌNH ĐẲNG KHÔNG KỶ THỊ

« Hồi đồng bào cả nước,

Tất cả mọi người đều sinh ra có quyền bình đẳng. Tạo hóa cho họ những quyền không ai có thể xâm phạm được; trong những quyền ấy, có quyền được sống, quyền tự do và quyền mưu cầu hạnh phúc”... »

Đó là lời mở đầu của bản Tuyên Ngôn Độc Lập mà ông Hồ Chí Minh đã đọc ở quảng trường Pu-giner nay gọi là quảng trường Ba Đình, khai sinh nước VN Dân Chủ Cộng Hòa ngày 2 tháng 9 năm 1945.

Cho dù bản tuyên ngôn này phần lớn chỉ là sao chép của bản Tuyên Ngôn Độc Lập của Hoa Kỳ do Tổng Thống thứ 3 của Hoa Kỳ Thomas Jefferson soạn thảo nhưng những lời tuyên bố này chỉ có tính cách bánh vẽ để nhất thời lấy lòng quần chúng vì trong thực tế ông Hồ Chí Minh và đảng CS của ông luôn luôn làm những điều ngược lại hẳn những lời hoa mỹ trong bản tuyên ngôn ấy.

Sau khi chiếm được toàn bộ nước Việt Nam Cộng Hòa vào năm 1975, người CS đã đối xử với người dân miền Nam qua một chính sách rất đặc biệt nếu không muốn nói là kẻ thù chỉ khác là một bên có súng, dùi cui, đạn dược và uy quyền, một bên chỉ là hai bàn tay trắng. Trên tất cả mọi lãnh vực từ xã hội tới kinh tế, chính trị nhà cầm quyền CS đã phân biệt từ 1975 cho tới nay 2018 giữa 2 lớp người Miền Nam, Miền Bắc; Ngụy và Cách mạng, đảng và ngoài đảng, có tôn giáo và vô tôn giáo ; người Kinh và các sắc tộc khác, kỳ thị phụ nữ vv...

1. Kỳ thị với những người thuộc thành phần chế độ cũ

Mặc dù gần nửa thế kỷ đã trôi qua, đối với chính sách, chủ trương của nhà nước VN vẫn phân biệt người của miền Bắc với người của miền Nam đặc biệt hơn hết và đau thương hơn hết là những cựu quân nhân VNCH. Với lý lịch là cựu quân nhân của Miền Nam, nhất là những thương phế binh, những người bất hạnh đã để lại một phần thân thể nơi chiến trường, chống lại sự xâm lăng của CS trong cuộc chiến từ 1954 đến 1975 tại miền Nam, họ bị phân biệt đối xử một cách khắc nghiệt. Tuy từng đưa ra chiêu bài hòa hợp, hòa giải nhưng đó chẳng qua là việc chơi chữ của những người lãnh đạo đảng CSVN trong chính sách tuyên truyền mà thôi. Trên thực tế sự trả thù của người CS miền Bắc đối với các cựu quân nhân này thật không còn gì vô nhân đạo hơn với hầu như tất cả lực lượng quân cán, chính, văn nghệ sĩ của miền Nam đều vào tù kể cả người chết trong những nghĩa trang cũng không được yên thân.

Họ đã xây dựng trong suốt chiều dài của đất nước không biết cơ man nào những nghĩa trang liệt sĩ để chôn cất những bộ đội mà họ đã đẩy vào miền Nam trong cuộc chiến xâm lược vừa qua. Trong khi đó tại tỉnh Biên Hòa chỉ có một nghĩa trang dành cho các quân nhân miền Nam với 16000 ngôi mộ trong bao nhiêu năm trời không những họ tìm cách phá hủy mà thân nhân hay đồng đội cũ của những người lính này muốn tu bổ cũng không được phép, họ muốn lấy phần đất ấy để kinh doanh! Mới đây nhà nước muốn giải tỏa nghĩa trang Biên Hòa và dời mộ của các quân nhân

quân lực VNCH đến một địa điểm khác, mục đích của họ là xóa bỏ sự hiện hữu của những người chết mà khi sống đã chống lại họ.

Trong khi gia đình những người có công với cách mạng, gia đình thương binh liệt sĩ của CS được ưu đãi, giúp đỡ về vật chất thì gia đình của các cựu quân nhân, công chức của chế độ cũ hoàn toàn bị bỏ rơi. Nhân kỷ niệm 70 năm ngày Thương binh Liệt sĩ (27/7/1947- 27/7/2017) họ đã « ... tìm kiếm, quy tập hàng vạn hài cốt liệt sĩ trong nước và ở các nước bạn Lào, Campuchia. Việc đầu tư, nâng cấp các trung tâm giám định ADN được chú trọng, góp phần đẩy nhanh việc xác định danh tính hài cốt liệt sĩ. » cũng như tổ chức những « công tác đền ơn đáp nghĩa, tôn vinh sự hy sinh, công hiến to lớn của các anh hùng liệt sĩ, thương binh, bệnh binh, gia đình liệt sĩ, người có công với cách mạng¹ » là những người đã góp công vào việc giết hại quân, dân, cán, chính miền Nam. « Đền nay đã có khoảng 9 triệu người có công với cách mạng thuộc diện hưởng chế độ ưu đãi, trong đó có trên 1,4 triệu người hưởng trợ cấp hàng tháng), các nội dung ưu đãi người có công với cách mạng được luật pháp hoá, trở thành một hệ thống chính sách bao gồm nhiều mặt của đời sống như trợ cấp, phụ cấp, chăm sóc sức khỏe, cải thiện nhà ở, ưu đãi về giáo dục-đào tạo, về việc làm, ruộng đất, tín dụng, thuế... ». ²

Trong khi đó thì các cựu quân nhân, thương phế binh miền Nam hoàn toàn bị bỏ rơi không được hưởng bất cứ một thứ trợ cấp hoặc phụ cấp nào, không được chăm sóc sức khỏe... từ phía chính phủ. Không những thế khi những tổ chức từ thiện ở ngoài nước hay những tổ chức tôn giáo ngay trong nước muốn giúp đỡ anh em thương phế binh đa số những hoạt động này đều bị nhà nước cấm đoán, đàn áp. Tại Hoa Kỳ, Hội HO Cứu Trợ Thương Phế Binh Và Quả Phụ Việt Nam Cộng Hòa do cựu Trung Tá Nguyễn Thị Hạnh Nhơn làm hội trưởng là một NGO rất đặc lực, giúp được phần nào cho vào khoảng 6,000 người cựu quân nhân bị thương tật của miền Nam nhưng cũng gặp không ít khó khăn.

Hài ngoại tổ chức gây quỹ để giúp thương phế binh tại VN

Mới đây bà Hạnh Nhơn đã qua đời và bà Nguyễn Thị Thanh Thủy lên thay. Trong nước thì Thượng Tọa Thích Không Tánh, hằng năm vẫn góp tay vào việc quyên góp giúp đỡ các anh em bị tàn phế, đã bị nhà nước san bằng chùa Liên Trì. Các linh mục dòng Chúa Cứu Thế đường Kỳ Đồng Sài Gòn với chương trình Tri Ân Thương Phế Binh VNCH bị lãng mạ. Vào sáng ngày Thứ Hai 17 tháng 07, 2017, một đám côn đồ – có thể được công an dung túng – đã đến Dòng Chúa Cứu Thế Saigon để khủng bố, và quấy rối. Cầm đầu nhóm là côn đồ Phan Hùng, một tên côn đồ được công an bảo kê, đã từng quay video đưa lên mạng vụ hành hung dã man nhà hoạt động Lê Mỹ Hạnh, nhưng đến nay vẫn được bình an. Lần này, chúng đến Dòng Chúa Cứu Thế, sử dụng loa để thóa mạ chính quyền và các chiến sĩ VNCH. Sau đó chúng nhục mạ và nêu đích danh các vị linh mục của dòng chúa Cứu Thế và hô to khẩu hiệu đã đảo VNCH, đảo Thương phế binh VNCH³. Nếu không được cho phép của công an thì không ai dám có những hành động gây mất trật tự đường phố như thế !

2. Kỳ thị với người ngoài Đảng

Trong khi thương binh của CS ngoài việc được hưởng chế độ trợ cấp hàng tháng còn được hưởng chế độ điều dưỡng định kỳ và được Nhà nước cấp thẻ bảo hiểm y tế, được hỗ trợ 100% chi phí khám chữa bệnh theo quy định của luật bảo hiểm y tế⁴... thì người ngoài đảng thương binh VNCH dù què tay, cụt chân vẫn phải lê lét đi bán vé số kiếm ăn hoặc trở thành người ăn mày chứ không hề được trợ cấp chứ nói gì đến bảo hiểm y tế !

Trong lãnh vực giáo dục đào tạo thì người tuyển sinh nếu có thân nhân trong diện có công với cách mạng thì được dễ dàng trúng tuyển ví dụ : Con em của những gia đình có công được cộng thêm 3,5 điểm ; vì số điểm ưu tiên đó, có học sinh thi đạt 30 điểm tuyệt đối nhưng vẫn rớt nhưng người chỉ được 27 điểm lại đậu hay như một học sinh thi đạt 29,15 nhưng trượt đại học Y trong khi có thí sinh thi 25,75 nhờ cộng 3,5 điểm ưu tiên (29,25) nên đã đậu dù chỉ cách nhau 0,10 điểm và không phải do tài năng. ngoài ra các sinh viên này còn được hưởng chế độ miễn trả học phí⁵. Đây chính là điểm bất cập của sự bất bình đẳng trong chính sách tuyển sinh mà hậu quả sẽ là tại Đại học không ít những sinh viên không có khả năng được vào học trái lại những học sinh giỏi bị gạt sang bên lề đưa đến tình trạng trình độ dân chúng càng ngày càng tụt hậu về kiến thức nói chung so với các quốc gia lân bang. Chương trình trắc nghiệm học sinh quốc tế (PISA) cho thấy kết quả của học sinh VN không quá thấp nhưng trên thực tế thì những học sinh sẽ dự thi được các giáo viên chuẩn bị kỹ lưỡng, học các trường chuyên chứ không phải học sinh giỏi do khả năng tự nhiên của chính các em.

Đứng trên phương diện công quyền số những người không đảng viên so với đảng viên trong quốc hội VN hiện nay (năm 2017) thì chỉ có 19 người ngoài đảng so với 470 đảng viên đại biểu quốc hội chiếm tỉ lệ 4%⁶ trong đó thậm chí hơn 100 người là Ủy viên Ban chấp hành Trung Ương đảng CSVN,. Tuy không là đảng viên nhưng những người này phải được Mặt Trận Tổ Quốc giới thiệu ; mà Mặt Trận Tổ Quốc là một cơ quan trực thuộc đảng Cộng Sản VN, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam là bộ phận của hệ thống chính trị của nước Cộng hoà xã hội chủ nghĩa Việt Nam do Đảng Cộng sản Việt Nam lãnh đạo !

3. Kỳ thị với người có Tôn giáo

Không biết trên thế giới này có nơi nào mà khi khai lý lịch người dân phải khai theo tôn giáo nào? Mục đích của nhà cầm quyền muốn biết khuynh hướng tín ngưỡng của người dân để làm gì? Chỉ khi phải sống dưới chế độ một thời gian họ mới hiểu rằng, cho dù Hiến pháp Việt Nam ghi rõ là nhà nước tôn trọng quyền tự do tín ngưỡng "*Mọi người có quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo, theo hoặc không theo một tôn giáo nào. Các tôn giáo bình đẳng trước pháp luật. Nhà nước tôn trọng và bảo hộ quyền tự do tín ngưỡng, tôn giáo. Không ai được xâm phạm tự do tín ngưỡng...*" Hiến pháp ghi như thế nhưng nếu người dân tưởng thật mà hành xử quyền tự do tôn giáo của mình thì sẽ bị chính quyền đàn áp thẳng tay.

Ngoài ra người ta cũng thấy rõ sự bất bình đẳng giữa những tín đồ theo thứ tôn giáo do nhà nước lập ra hoặc không chế (đạo quốc doanh) so với những người thuộc các tôn giáo ở ngoài sự kiểm soát của đảng.

Người theo Giáo hội Phật Giáo VN (Phật giáo quốc doanh !) thì dễ sống hơn người theo Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam thống nhất ! Đạo Cao Đài Chơn Truyền rất khác với đạo Cao Đài do nhà nước lập ra. Hầu như không có ai minh danh là người theo đạo Công Giáo hay Phật Giáo lại được có địa vị cao hay giữ vai trò quan trọng trong một cơ quan hay trong một hệ thống tổ chức của nhà nước. Hòa -Thượng Thích Quảng Độ là đệ ngũ Tăng Thống của Giáo Hội Phật Giáo Việt Nam Thống Nhất, năm nay đã 90 tuổi, từng bị tù và hiện bị giam lỏng tại Thanh Minh Thiền Viện từ 32 năm nay. Những Phật tử đến thăm ông đều bị ngăn cản và theo dõi.

Nhà nước VN vẫn luôn luôn thanh minh là họ không hề kỳ thị tôn giáo và tuân theo Hiến Pháp trong chính sách bảo vệ Tự Do Tôn Giáo. Một ví dụ điển hình mà người ta không khỏi cảm thấy cay đắng khi nhà nước vừa tuyên dương công trạng và gắn huy hiệu 50 năm tuổi đảng, huân chương Độc lập hạng nhất cho Đại lão Hòa thượng Thích Thanh Sơn, Phó Pháp chủ Hội đồng Chứng minh

Hòa Thượng Thích Thanh Sơn, đảng viên CS

Giáo hội Phật giáo Việt Nam, thế danh Hoàng Đăng Sam (Soang), Pháp hiệu Viên Minh, sinh năm 1929 vừa qua đời tại Việt Nam.⁷ Ông Đại lão Hòa thượng này được đảng CSVN cài cắm vào Giáo hội Phật giáo VN từ khi mới 13 tuổi, từ khi mới là sa di cho tới khi được kết nạp đảng, lên địa vị cao nhất trong giáo hội Phật Giáo của nhà nước vì đã cung cấp tận tụy hoạt động cho ban Tôn Giáo của Đảng với thành tích tham gia hoạt động cách mạng, che giấu và bảo vệ cán bộ hoạt động bí mật tại xã Cao Đức, tỉnh Bắc Ninh ; Hòa Thượng luôn nỗ lực phấn đấu hoàn thành tốt nhiệm vụ được Đảng giao!⁸

Điều này cho thấy Đảng Cộng Sản Việt Nam rõ ràng đã can thiệp lộ liễu vào luật về Tự do Tôn giáo và đã lập nên những tổ chức tôn giáo quốc doanh để phân biệt đối xử, đàn áp những tín đồ, giáo dân theo những tổ chức tôn giáo thực sự mà nhà nước không khống chế được. (Xem thêm chương V về Tự Do Tôn Giáo).

4. Kỳ thị với các sắc dân thiểu số

Đời sống của những sắc dân thiểu số sống ở vùng Cao Nguyên Trung Phần Việt Nam luôn luôn bị đe dọa vì họ có cuộc sống, tập quán khác với người Kinh nghĩa là người Thượng sống với nghề làm rẫy, họ đốt rừng và trồng hoa màu để sử dụng cho đến khi đất hết màu mỡ thì họ di chuyển đi chỗ khác. Trong khi đó để giải tỏa bớt nạn nhân mãn một số người từ những tỉnh nghèo miền Bắc và dọc bờ biển miền Trung được nhà nước đưa lên vùng Cao nguyên để định canh, định cư. Ở đây ta thấy rõ là những người Kinh vì có đầu óc tính toán hơn, dựa vào vị thế « người do chính quyền đưa tới » đã chèn ép các sắc dân thiểu số, chiếm những vùng đất béo bở, đẩy người thiểu số lùi vào sâu trong rừng núi mà càng vào sâu trong rừng thì cuộc sống càng khó khăn từ lương thực đến y tế, trường học cho con em, vấn đề điện, nước... càng xa rời đời sống văn minh mà họ vốn đã thiếu thốn.

Có một chi tiết cần lưu ý là tại Tây Nguyên (các bản làng tại Kontum, Pleiku...) một số người Thượng bị cùi hiện sống cuộc sống vô cùng cơ cực vì họ hoàn toàn bị nhà nước bỏ rơi và chính đồng bào của họ cũng bỏ rơi. Không nhà cửa (chỉ là những mảnh nylon che chắn tạm bợ), không được chăm sóc về y tế, vệ sinh, đói khát... họ chết dần chết mòn trong đau thương. Có vài hội từ thiện Công Giáo giúp đỡ họ nhưng chính những tổ chức này gặp khó khăn với chính quyền !

Một ví dụ điển hình tại tỉnh Sơn La, một tỉnh giáp ranh với nước Lào, người thiểu số (Thái, H'Mông, Mường, Dao vv...) hiện sống trong tình trạng bi thảm, hãy nghe chính quyền đánh giá thực trạng tại Sơn La: □

(1) Hệ thống kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội thiết yếu chưa được đầu tư hoàn thiện. Còn nhiều bản đường đi lại tới trung tâm xã vẫn khó khăn, nhất là vào mùa mưa. Các bản, xã vùng dân tộc thiểu số chưa có mạng lưới tưới tiêu, chủ yếu phụ thuộc vào nước tự nhiên. Cả tỉnh vẫn còn gần 10% bản chưa có điện; số bản chưa có nhà văn hóa và nhà sinh hoạt cộng đồng còn lớn (trên 30%); những hộ chưa có điện thoại, chưa kết nối mạng internet còn phổ biến.

(2) Kinh tế, đời sống của đồng bào dân tộc thiểu số rất chật vật, khoảng cách giàu nghèo ngày càng lớn; Trong tỉnh vẫn còn 5/12 huyện nghèo, toàn quốc còn 7,0%, thì ở Sơn La vẫn trên 30% (Năm 2015); trong đó có dân tộc thiểu số vẫn còn tỷ lệ nghèo lớn trên 45% (Như dân tộc H'Mông, Khơ Mú, Xinh Mun, Kháng, La Ha), thậm chí vẫn còn có vùng thiếu gạo ăn.

(3) Diện tích đất ở, đất sản xuất và phục vụ cộng đồng ngày càng thu hẹp; xuất hiện một bộ phận

không nhỏ đồng bào thiếu đất đai cho sản xuất, tình trạng chanh cháp, khiếu kiện; di dịch tự do đi tìm “không gian sinh tồn” theo truyền thống vẫn diễn ra.

(4) Chất lượng giáo dục thấp, tỷ lệ trẻ em không được đi học đúng độ tuổi còn cao (Cấp tiểu học 11,2%; cấp trung học cơ sở 27,4%; cấp trung học phổ thông 67,7%). Trình độ học vấn của các giáo viên dân tộc thiểu số còn thấp tỷ lệ học sinh bỏ học cao..

(5) Văn hóa truyền thống ở một số vùng dân tộc thiểu số đang bị mai một, hiện tượng tảo hôn vẫn còn phổ biến, tỷ lệ tảo hôn rất cao. Ở địa phương như dân tộc H'Mông, Xinh Mun, La Ha ... số trạm y tế xã có bác sĩ chiếm tỷ lệ thấp (dưới 35%); tỷ lệ trẻ em dưới 5 tuổi suy dinh dưỡng còn cao so với các vùng khác; trên 38% các hộ dân tộc thiểu số vẫn còn thói quen nuôi nhốt gia súc, gia cầm dưới gầm sàn, gây mất vệ sinh.

(6) Hiện tượng tôn giáo cũng đang phát triển ở một số dân tộc trên địa bàn, nhất là đạo Tin Lành đối với người H'Mông; hoạt động của các hiện tượng tôn giáo mới, đạo lạ (ví dụ như « đạo Dương Văn Minh » ở Tuyên Quang, Cao Bằng mà nhà nước ra sức triệt hạ⁹) ở địa bàn vẫn tái diễn và gây phức tạp về an ninh trật tự xã hội.

(7) Từ đầu năm 2017 đến nay ở nhiều vùng cao, biên giới lực lượng chức năng đã bắt hàng ngàn đối tượng, thu giữ hàng trăm kg ma túy các loại; nhiều vụ buôn lậu, gian lận thương mại nhiều đối tượng phạm pháp nghiêm trọng như giết người, cướp của; tình trạng phá rừng, khai thác gỗ, lâm sản trái phép; xâm lấn đất rừng; tranh chấp đất ở, đất sản xuất,

Các thế lực thù địch (!!!) lợi dụng vấn đề dân tộc, tôn giáo trong đồng bào các dân tộc, can thiệp gây sức ép về vấn đề nhân quyền, quyền của các dân tộc thiểu số ở Sơn La vùng Tây Bắc; họ gia tăng các hoạt động chống phá gây mất ổn định ở vùng cao biên giới; tuyên truyền về xây dựng nhà nước H'Mông tự trị; lôi kéo một số người nhẹ dạ cả tin theo họ di cư sang Lào¹⁰.

Thế nhưng trong khi các sắc dân thiểu số của Sơn La sống nghèo túng như thế : bệnh viện, trường học thiếu thốn, con em suy dinh dưỡng, thất học thì nhà nước có kế hoạch xây một quần thể vĩ đại (!) giá 1.400 tỷ đồng với tượng ông Hồ Chí Minh giá 200 tỷ đồng và một quảng trường có sức chứa 20.000 người thể theo nguyện vọng của dân chúng Sơn La để tỏ lòng biết ơn sâu sắc « Bác Hồ » của họ !!! Chưa hết sẽ có bảy tỉnh xây tượng ông Hồ từ nay đến năm 2030 : bảy địa phương sẽ « được » xây dựng tượng đại Chủ tịch Hồ Chí Minh đến năm 2030 gồm: Thái Bình, Sơn La, Kiên Giang, Bình Định, Đà Nẵng, Hải Phòng và Quảng Bình¹¹.

5/ Kỳ thị đối với phụ nữ

Mặc dù chiếm hơn một nửa dân số nhưng phụ nữ Việt Nam luôn luôn bị phân biệt đối xử trong môi trường gia đình và xã hội. Năm 2006 VN cho ra đời luật Bình đẳng giới, năm 2008 luật Phòng,

Nữ sinh bị đánh đập mà không có ai can thiệp

Chống bạo lực gia đình và nhiều nghị quyết, chính sách riêng cho công tác phụ nữ. Trước đó từ năm 1982 VN đã ký kết công ước của Liên Hiệp Quốc về Xóa bỏ mọi Hình thức Phân biệt Đối xử với Phụ nữ (CEDAW) nhưng thực tế không có gì thay đổi trong cách hành xử của nhà nước VN hay chính trong gia đình đối với phụ nữ.

Trong xã hội, từ quan niệm cổ hủ cóp nhặt của Trung Hoa, người VN vẫn đánh giá cao con trai hơn con gái nói, chung là nam giới hơn nữ giới trong quan niệm « nhất nam viết hữu, thập nữ viết vô » nên ngay từ trong gia đình con trai vẫn được hưởng những biệt lệ hơn con

gái trên nhiều lĩnh vực: thường con trai được học cao hơn con gái, người đàn ông luôn luôn là chủ gia đình, có nhiều quyền hành hơn vợ đưa đến tình trạng bạo lực gia đình. Theo Tổng cục Thống kê đã cho thấy nhiều số liệu đáng báo động: 58% phụ nữ thừa nhận từng bị một loại hình bạo lực trong đời; mỗi năm có 1.000 vụ xâm hại tình dục trẻ em gái; 87% nạn nhân bạo lực gia đình chưa tìm kiếm sự hỗ trợ từ các dịch vụ công hoặc người có thẩm quyền; 60% phụ nữ bị bạo lực không nắm được Luật Phòng chống bạo lực gia đình¹².

Nhưng ngoài bạo lực xảy ra trong gia đình, ngoài xã hội người phụ nữ còn gặp bao cảnh đau thương như bị phân biệt đối xử tại các công ty, bị quấy rối hoặc trầm trọng hơn là xâm phạm tình dục. Người đàn ông dựa trên quyền lực của mình đã lợi dụng chức vụ để ép buộc các nữ nhân viên phải thỏa mãn thú tính của mình nếu bất tuân có thể bị đuổi việc. Các cuộc thăm dò cho biết tại Việt Nam tỷ lệ phụ nữ bị xách nhiễu tình dục lên đến 87 phần trăm. Tại Việt Nam và Cam Bốt, hơn 40 phần trăm phụ nữ không cảm thấy được an toàn trong những chỗ có đông thanh niên tụ tập¹³.

Môi trường học đường là nơi rất dễ xảy ra cảnh các nữ học sinh, sinh viên bị chính các thầy giáo của mình xâm hại. Vụ Sầm Đức Xương nguyên Hiệu trưởng Trường Trung Học Phổ Thông Việt Vinh, huyện Bắc Quang, tỉnh Hà Giang cách đây 9 năm đã mua trình chính các học sinh chưa đủ tuổi vị thành niên của mình, sau đó chỉ dẫn cho các em thành tú bà làm môi giới dẫn gái ăn tiền và sau cùng « chuyển giao » các học trò đó cho các quan chức cao cấp, cán bộ, công an của tỉnh Bắc Giang là một vụ án bị ổi nhất trong lịch sử ngành giáo dục.

Nhưng tiếc thay ngày nay không ít những học sinh, sinh viên, các người mẫu đã và đang rơi vào con đường này, những vụ bắt quả tang với bằng chứng cụ thể cho thấy một xã hội băng hoại và phụ nữ được coi và tự coi là những món đồ chơi cho nam giới¹⁴, tự hạ thấp nhân vị của mình và rõ ràng là nhân quyền của những người này hoàn toàn bị chà đạp¹⁵. Những đường dây buôn người qua Trung Quốc xảy ra tại rất nhiều vùng từ bắc xuống nam¹⁶ và thường là một người bị buôn sau khi sang TQ lại được chỉ dẫn trở về VN mang những cô gái nhẹ dạ khác với những lời hứa hẹn hào huyền về lương bổng, về cuộc sống để khi sang tới nơi mới biết mình rơi vào ổ mãi dâm thì đã quá muộn, rất ít trường hợp thoát khỏi những chốn bần như này.

Dĩ nhiên về phía nhà nước họ luôn luôn dùng lời để tâng bốc phụ nữ nhưng thực tế thì họ coi thường, khinh miệt đàn bà. Những trường hợp cô giáo Phan Thị Hiền (SN 1997, giáo viên thực tập tại Trường Mầm non Việt – Lào, phường Trung Đô, thành phố Vinh, tỉnh Nghệ An) ngày 22/3 vừa qua bị mẹ một học sinh đến trường hành hung, « đánh đập đấm đá liên tục vào bụng, lưng tôi dù tôi khẩn thiết van nài là đang có thai » và bắt quỳ xin lỗi đưa học trò mà cô không hề đánh nó¹⁷. Một đảng viên khác, Võ Hòa Thuận, cũng giữ thói côn đồ bắt cô giáo quỳ xin lỗi ngày 28/2 tại trường tiểu học Bình Chánh thuộc huyện Bến Lức, tỉnh Long An trước mặt Hiệu Trưởng cũng như các giáo viên khác..

Những sự việc này xảy ra cho thấy người phụ nữ và vai trò của họ không được tôn trọng trong xã hội Xã Hội Chủ Nghĩa của Cộng Sản và một người dựa vào thế là đảng viên có thể tác yêu tác quái lên đời sống của người khác trong đó phụ nữ chịu nhiều thiệt thòi, bị tổn thương nhiều nhất. Nếu đây là một ông giáo to lớn, khỏe mạnh thì người ta sẽ không dám đối xử như thế !

Chú Thích Chương 6 xin đọc ở đây:

<http://vietnamhumanrights.net/2017/ChuThichChuong6.htm>

Chương VII

QUYỀN ĐƯỢC XÉT XỬ CÔNG BẰNG TRƯỚC LUẬT PHÁP

1. Sửa Đổi Luật Lệ

Trong năm 2015, Việt Nam đã tu chính ba bộ luật căn bản liên hệ đến tư pháp: Luật hình sự (ngày 27-11-2015), Luật tố tụng hình sự (27-11-2015), và Luật thi hành tạm giữ, tạm giam (25-11-2015). Những luật này được dự trù có giá trị thi hành từ tháng 7 năm 2016. Tuy nhiên ngày 29-6-2016 Quốc hội VN lại ra nghị quyết hoãn thi hành cả 3 bộ luật để chờ QH khóa tới sửa đổi những sai sót trong các bộ luật nêu trên. Chỉ riêng Luật hình sự thôi cũng đã có 90 lỗi làm được khám phá mặc dù đã có đến 84% đại biểu quốc hội bỏ phiếu thông qua vào năm 2015. Điều này cho thấy rõ việc sửa đổi luật lệ trong năm 2015 trước đây không phát xuất từ thực tâm cải cách của nhà cầm quyền mà chỉ nhằm đáp ứng nhu cầu làm đẹp để được thuận lợi trong giao dịch quốc tế. Những sai sót đó cũng phơi trần sự lệ thuộc của cơ quan làm luật vào ĐCSVN và sự yếu kém kỹ năng lập pháp của các đại biểu. Chính nguyên Bộ trưởng Bộ Tư pháp Hà Hùng Cường cũng phải thú nhận: “Tôi cũng là một đại biểu. Giờ nhìn lại thì thấy rằng một bộ luật lớn như vậy mà làm cộp rập quá, cá nhân tôi cũng từng đề nghị phải có thêm thời gian nhưng không được chấp nhận.”⁽¹⁾

Trong tháng 10 năm 2016, Ủy ban Thường vụ Quốc hội họp bàn về việc tu chính Luật hình sự 2015. Theo dự trù, phạm vi sửa đổi không chỉ giới hạn đến 90 sai sót mà bao gồm 141 điều của Bộ luật, gồm 18 điều thuộc phần “Những quy định chung” và 123 điều thuộc phần “Các tội phạm.” Cho đến cuối năm 2016, những quy định về tội phạm hình sự, thủ tục tố tụng hình sự, và thủ tục tạm giam tạm giữ vẫn không thay đổi như được dự trù trong năm 2015. Trong đợt cải tổ luật hình sự năm 2015 nhiều chuyên gia đã bày tỏ mối lo ngại “bình mới rượu cũ” của việc sửa đổi này.⁽²⁾

Việc cải cách nửa vời đó là hậu quả tất yếu của việc đặt quyền lợi của đảng cầm quyền làm tiêu chuẩn tối hậu của nền tư pháp Việt Nam. Sự lệ thuộc của tòa án vào ĐCSVN đã được khẳng định trong Hiến Pháp Việt Nam: “Tòa án có nhiệm vụ bảo vệ pháp chế xã hội chủ nghĩa, bảo vệ xã hội chủ nghĩa và quyền làm chủ của nhân dân ...” (Điều 126). Vì thế, khi đưa vào thực hành, tình trạng vi phạm nhân quyền trong hệ thống pháp lý vẫn tiếp tục gia tăng qua các biện pháp:

- Giam giữ tùy tiện và hình sự hóa các sinh hoạt chính trị đi ngược lại quyền lợi của ĐCSVN.
- Vi phạm trầm trọng các thủ tục tố tụng hình sự.
- Hạn chế quyền bào chữa của luật sư.
- Duy trì một hệ thống lao tù bất nhân.

2. Giam Giữ Tùy Tiện và Hình Sự Hóa Các Sinh Hoạt Chính Trị Đi Ngược Lại Quyền Lợi Của ĐCSVN

Nhà nước VN luôn rêu rao không có tù nhân chính trị tại VN, vì tất cả mọi biểu lộ quyền chính trị của người dân, dù ôn hòa, cũng bị quy kết với những tội danh của Bộ Luật Hình sự ban hành năm 1999 (còn hiệu lực cho đến nay), đặc biệt là điều 79 (Tội hoạt động nhằm lật đổ chính quyền nhân dân), điều 87 (Tội phá hoại chính sách đoàn kết), điều 88 (Tội tuyên truyền chống Nhà nước CHXHCNVN), điều 245 (Tội gây rối trật tự công cộng), điều 257 (Tội chống người thi hành công vụ), và điều 258 (Tội lợi dụng các quyền tự do dân chủ xâm phạm lợi ích của Nhà nước, quyền,

lợi ích hợp pháp của tổ chức, công dân). Những điều luật này quy định việc bày tỏ chính kiến qua các hình thức ôn hòa như tranh luận, lưu trữ, hoặc phổ biến tài liệu khác với chính sách của ĐCSVN là “tội”, và “phạm nhân” có thể bị xử đến 20 năm tù (Điều 88), hoặc đến tử hình nếu có “hoạt động nhằm lật đổ chính quyền nhân dân” (Điều 79).

Trong năm 2017 và đầu năm 2018, mặc dù nhà nước đã nhiều lần sử dụng bạo lực côn đồ hơn là tòa án để trấn áp các nhà hoạt động nhân quyền, đã có ít nhất người bất đồng chính kiến bị bắt giữ tùy tiện và truy tố theo các điều khoản mơ hồ của Bộ hình luật:

Cáo buộc vi phạm điều 79 BLHS (hoạt động nhằm lật đổ chính quyền nhân dân):

Hai cựu tù chính trị Trần Anh Kim, 13 năm tù giam; và Lê Thanh Tùng, 12 năm tù giam, ngày 16-12-2016. Hai bản án vẫn được giữ nguyên sau phiên tòa phúc thẩm ngày 26/5/2017.

Hai ông Lưu Văn Vịnh và Nguyễn Văn Đức Độ, bị bắt ngày 6-11-2016, cho đến nay vẫn chưa được xét xử.

Ngày 28/12/2017, Tòa án Nhân Dân tỉnh Bình Định đã kết án 9 người với các tội danh “tuyên truyền chống nhà nước,” và “hoạt động nhằm lật đổ chính quyền.” Chín người đã nhận tổng số 83 năm tù vì đã rải truyền đơn kêu gọi ủng hộ tổ chức có tên gọi là “Chính phủ Quốc gia Việt Nam Lâm thời.” Trong số 9 người này, nhóm bị buộc tội ‘hoạt động nhằm lật đổ chính quyền’ theo điều 79 Bộ Luật Hình sự Việt Nam gồm Huỳnh Hữu Đạt, 47 tuổi ở Bình Định, Tạ Tấn Lộc, 42 tuổi ở Sài Gòn, Nguyễn Quang Thanh, 34 tuổi ở Quảng Nam, Nguyễn Văn Nghĩa 39 tuổi ở Tiền Giang, Nguyễn Văn Tuấn 33 tuổi ở Thái Bình. Nhóm bị buộc tội ‘tuyên truyền chống nhà nước’ gồm Phạm Long Đại, 21 tuổi ở Gia Lai, và ba người ở thành phố Quy Nhơn, tỉnh Bình Định gồm Đoàn thị Bích Thủy, 45 tuổi, Trương thị Thu Hằng, 33 tuổi, Trần thị Bích Ngọc, 23 tuổi. Hai người bị tuyên án cao nhất 14 năm tù là Nguyễn Quang Thanh và Tạ Tấn Lộc. Huỳnh Hữu Đạt chịu 13 năm tù. Các bị cáo còn lại chịu mức án từ 3 đến 12 năm tù.

Các thành viên Hội Anh Em Dân Chủ bị kết án vào đầu tháng Tư, 2018:

1. Luật sư Nguyễn Văn Đài, 15 năm tù;
2. Ông Nguyễn Trung Tôn, 12 năm tù;
3. Ông Trương Minh Đức, 12 năm tù;
4. Ông Nguyễn Bắc Truyển, 11 năm tù;
5. Ông Phạm Văn Trội, 7 năm tù;
6. Bà Lê Thu Hà, 9 năm tù;
7. Ông Nguyễn Văn Túc, 13 năm tù;
8. Bà Trần Thị Xuân, 9 năm tù.

Cáo buộc vi phạm điều 88 BLHS (Tuyên truyền chống Nhà nước Cộng hòa Xã hội Chủ nghĩa Việt Nam):

Từ cuối năm 2016, chính quyền đã bắt đầu một chiến dịch mới nhắm vào các bloggers phản kháng, và tiếp tục leo thang trong năm 2017 và đầu năm 2018. Liên tục trong 4 tháng cuối năm 2016 và đầu năm 2017, 4 bloggers đã bị bắt giam với tội danh “tuyên truyền chống nhà nước.”

Blogger Mẹ Nấm-Nguyễn Ngọc Như Quỳnh, bị bắt ngày 10/10/2016, bị kết án 10 năm tù ngày 29/6/2017.

Blogger Hồ Hải, tức bác sĩ Hồ Văn Hải, bị bắt ngày 2/11/2016, bị kết án 4 năm tù ngày 1/2/2018, sau 15 tháng “tạm giam.”

Blogger Nguyễn Danh Dũng, người điều hành kênh Thiên An TV trên Youtube, bị bắt ngày 16/12/2016, cho đến đầu năm 2018 vẫn chưa được xét xử, sau 16 tháng “tạm giam.” Bà Trần Thị Nga, bị bắt ngày 21/1/2017, bị kết án 9 năm tù ngày 25/7/2017.

Các trường hợp tiếp tục bị bắt và khởi tố trong năm 2017:

Phan Kim Khánh, 24 tuổi, nguyên chủ tịch Hội sinh viên Khoa Quốc tế, Đại học Thái Nguyên, bị bắt ngày 21/3/2017, bị kết án 6 năm tù ngày 25/10/2017.

Blogger Nguyễn Văn Hóa, 22 tuổi, bị kết án 7 năm tù ngày 27/11/2017. Cụ thể, anh Hóa bị kết tội vì nội dung loạt phóng sự của anh về tai họa môi trường ở Formosa Hà Tĩnh và những hậu quả đối với ngư dân Hà Tĩnh.

Ông Vương Văn Thả, cư sĩ Phật Giáo Hòa Hảo và cựu tù nhân chính trị, bị kết án 12 năm tù ngày 23/1/2018 với tội danh “tuyên truyền chống nhà nước.” Ba bị cáo khác trong vụ án này là anh Vương Thanh Thuận (con trai ông Thả), bị kết án 7 năm tù, cùng hai người cháu của ông là Nguyễn Nhật Trường và Nguyễn Văn Thượng, 6 năm tù.

Ông Vương Văn Thả

Ngày 31/1/2018, Tòa án nhân dân Hà Nội đã kết án 3 người cùng tội danh “tuyên truyền chống nhà nước”: Vũ Quang Thuận, 8 năm tù; Nguyễn Văn

Điền, 6 năm 6 tháng, và Trần Hoàng Phúc, 6 năm tù. Anh Trần Hoàng Phúc, 23 tuổi, nguyên là sinh viên Đại học Luật Sài Gòn và là thành viên chương trình Sáng kiến Thủ lĩnh trẻ Đông Nam Á (YSEALI). Anh cũng là một sáng lập viên và là Chủ tịch thứ hai, kiêm Phát ngôn viên của Hội sinh viên nhân quyền Việt Nam.

Ngày 12/4/2018, Nguyễn Việt Dũng, cũng có biệt danh trên mạng là Dũng Phi Hồ, bị kết án 7 năm tù tại Hà Nội.

Điều 257 và 258:

Ngoài hai điều 79 và 88 là hai điều khoản nghiêm trọng nhất để truy tố những người phản kháng, trong những năm gần đây, chính quyền cũng gia tăng áp dụng hai điều 257 và 258 đối với những người phản kháng ở mức nhẹ hơn. Điều 257 (chống người thi hành công vụ) thường được dùng để truy tố những người tham gia các vụ biểu tình. Điều 258 (lợi dụng các quyền tự do dân chủ xâm phạm lợi ích của Nhà nước; quyền lợi ích hợp pháp của tổ chức, công dân) thường xuyên được dành cho bloggers và những người phát biểu chính kiến trên các phương tiện truyền thông mạng. Hai tội danh này có mức án tương đối nhẹ hơn, trong khoảng từ 3 đến 5 năm tù, nên thường được dùng trong những trường hợp được chính quyền cho là ít nguy hiểm.

Trong năm 2017, hai điều luật này đã được sử dụng đặc biệt trong vụ án ông Hoàng Đức Bình, bị bắt ở Nghệ An vào tháng 5, 2017. Ngày 6/2/2018, ông Bình bị kết án 14 năm tù với cả hai tội, có lẽ là bản án nặng nhất từ trước nay cho hai điều 257 và 258.

Ông Nguyễn Văn Oai, một thành viên nhóm Thanh Niên Công Giáo đã từng bị án 4 năm tù trước đây, bị bắt trở lại vào tháng Giêng 2017, và bị kết án 5 năm tù ngày 18/9/2017 tại Nghệ An, theo điều 257.

3. Vi Phạm Những Nguyên Tắc Cơ Bản Của Luật Tố Tụng Hình Sự

Trong Báo cáo Quốc gia về thực hiện quyền con người ở Việt Nam theo cơ chế kiểm điểm định kỳ phổ quát (UPR) đầu năm 2014, Việt Nam tuyên bố “Tại Việt Nam, hoạt động tố tụng được tiến hành trên nguyên tắc bảo đảm cho người tham gia tố tụng được thực hiện các quyền và nghĩa vụ

của mình một cách đầy đủ, công bằng, dân chủ bảo đảm việc xét xử được công khai, minh bạch, đúng người, đúng tội, đúng pháp luật trong khuôn khổ nhà nước pháp quyền.”

Trong thực tế, việc vi phạm những nguyên tắc tố tụng là một thông lệ của nền tư pháp Việt Nam, và được thể hiện suốt quá trình tố tụng hình sự từ việc bắt người tùy tiện, ngụy tạo bằng chứng, tra tấn ép cung, ngăn cản luật sư, xử án qua loa vì bản án đã có sẵn, v.v. Các nghi can thường bị tra tấn trong khi lấy cung, bị cách ly khỏi gia đình và luật sư. Hầu hết các vụ xử án được diễn ra không quá một ngày, có khi chỉ vài giờ. Sự hiện diện của luật sư nếu có chỉ là để trang trí cho phiên tòa. Thông thường thì thời gian nghị án nhanh hơn thời gian tuyên án.

Đặc biệt đối với các vụ án chính trị, việc vi phạm các thủ tục tố tụng hình sự càng trầm trọng hơn. Trong tất cả các vụ án chính trị bị hình sự hóa nêu ở mục 2 ở trên, các nguyên tắc tố tụng hình sự cơ bản đã bị vi phạm trong mọi giai đoạn: bắt giữ không có lệnh tòa án, không có sự chứng kiến của chính quyền địa phương và người thân; tạm giam quá thời hạn luật định mà không có cáo trạng; không trưng dẫn được vật chứng và nhân chứng; ngăn cản việc tiếp xúc với luật sư và gia đình; nhiều phiên tòa không có luật sư hoặc giới hạn việc biện hộ của luật sư; không cho thân nhân tham dự phiên tòa...

Các trường hợp vi phạm nổi bật là luật sư Nguyễn Văn Đài và cô Lê Thu Hà, bị bắt ngày 16/12/2015. Hai người đã bị tạm giam hơn 2 năm trước khi ra tòa. Bác sĩ Hồ Văn Hải (blogger Hồ Hải) bị tạm giam 15 tháng. Blogger Nguyễn Danh Dũng vẫn chưa được xét xử sau 16 tháng tạm giam.

Trong vụ án “Liên Minh Dân Tộc Việt Nam,” ông Lưu Văn Vịnh và 4 thành viên đã bị bắt tạm giam từ ngày 6/11/2016. Hơn một năm sau, ngày 24/11/2017, Viện kiểm sát nhân dân thành phố Hồ Chí Minh đã ra Cáo trạng truy tố 5 người trên về tội “Hoạt động nhằm lật đổ chính quyền nhân dân” theo khoản 1 Điều 79 Bộ luật hình sự. Ngày 30/11/2017 Viện kiểm sát đã chuyển hồ sơ qua Tòa án để xét xử. Ngày 28/2/2018, sau 3 tháng nghiên cứu hồ sơ, thẩm phán thụ lý đã cho trả hồ sơ để điều tra bổ sung. Cho đến tháng 4, 2018 vụ án vẫn chưa được xử, sau 17 tháng tạm giam. ⁽³⁾

Chú Thích Chương 7

1. Tuổi Trẻ Online: Bộ luật hình sự sai sót nghiêm trọng, ai chịu trách nhiệm?

<http://tuoitre.vn/tin/chinh-tri-xahoi/20160628/bo-luat-hinh-su-sai-sot-nghiem-trong-ai-chiu-trachnhiem/1126033.html>

2. Thư Viện Pháp Luật: Luật sửa đổi Bộ luật Hình sự 2017 <https://thuvienphapluat.vn/van-ban/Bo-may-hanh-chinh/Luat-sua-doi-Bo-luat-Hinh-su-2017-354053.aspx>

3. RFA: Chưa có ngày xét xử đối với ông Lưu Văn Vịnh; <https://www.rfa.org/vietnamese/news/vietnam-news/no-date-set-for-another-dissident-s-trial-12182017085142.html>

Chương VIII

QUYỀN ĐƯỢC THAM GIA ĐỜI SỐNG CHÍNH TRỊ QUỐC GIA

Hiến pháp 2013 qui định người dân có quyền tham gia quản lý Nhà nước qua bầu cử và ứng cử (Điều 27 và 28), tự do ngôn luận, hội họp, lập hội và biểu tình (điều 25). Tuy nhiên, cũng chính điều 4 của bản Hiến pháp này lại khẳng định vai trò lãnh đạo tuyệt đối của Đảng Cộng Sản Việt Nam (ĐCSVN) trong mọi sinh hoạt của đất nước. Theo nguyên tắc, Hiến pháp cao hơn luật pháp và luật pháp giúp các điều khoản của Hiến pháp được dễ dàng thực thi, nhất là ý nghĩa và tinh thần của Hiến pháp. Nhưng ở Việt Nam thì ngược lại, luật pháp giới hạn các quyền của công dân mà Hiến pháp muốn xiển dương. Chính ở các sự mâu thuẫn này và ý đồ duy trì độc quyền chính trị bằng mọi giá mà tất cả những quy định về quyền chính trị được công nhận nơi điều 20, 21 trong Bản Tuyên Ngôn Quốc Tế Nhân Quyền và điều 21, 22 trong Công ước Quốc tế về Những Quyền Dân sự Và Chính trị, hay Hiến pháp 2013 Chương II về Quyền Con Người, Quyền và Nghĩa Vụ Cơ Bản Của Công Dân mà VN cam kết tôn trọng đã bị triệt tiêu. Người dân bị tước đoạt tất cả quyền chọn lựa thể chế chính trị và người đại diện. Người dân không có quyền có quan điểm, chính kiến khác với đường lối của ĐCSVN. Tất cả các nhóm đối lập bị đàn áp và đặt ra ngoài vòng pháp luật.

1. Điều Hành Việc Nước: Hiến pháp đứng sau Điều lệ đảng

Ngày 28/9/2013 Tổng bí thư Nguyễn Phú Trọng tuyên bố: “Hiến pháp là văn kiện chính trị pháp lý quan trọng vào bậc nhất sau Cương lĩnh của Đảng” (RFA 29/9/2013).

Cũng như hầu hết các quốc gia trên thế giới, VN thường xuyên tổ chức những cuộc bầu cử các cấp chính quyền. Hiến pháp 2013 và Luật Tổ chức Quốc hội ban hành vào tháng 11 năm 2014 và có hiệu lực từ 1-1-2016, qui định rằng Quốc hội là cơ quan quyền lực Nhà nước cao nhất, đại diện cho toàn dân, có quyền làm luật và quyền bổ nhiệm và kiểm soát chính phủ. Tuy nhiên việc tổ chức bầu cử và sinh hoạt nghị trường xưa nay chỉ là thực thi các quyết định của Bộ chính trị, Quốc hội chỉ là công cụ của ĐCSVN.

Ở cấp văn kiện pháp quy cao nhất là Cương lĩnh Đảng chứ không phải Hiến pháp, ở cấp định chế quyền lực cao nhất là Bộ chính trị chứ không phải Quốc hội, ở cấp chính quyền địa phương cao nhất là Đảng uỷ chứ không phải Uỷ ban nhân dân.

Để chuẩn bị cho cuộc bầu cử Quốc hội khóa 14 và Hội đồng nhân dân các cấp trong cả nước nhiệm kỳ 2016-2021, Bộ chính trị ĐCSVN đã ra chỉ thị số 51-CT/TW, ngày 04/01/2016 chỉ đạo việc điều hành các cuộc bầu cử nhằm đưa những đảng viên trung kiên và loại trừ những “người có biểu hiện cơ hội chính trị, tham vọng quyền lực” vào danh sách đề cử, và “ngăn chặn mọi hành vi lợi dụng dân chủ, vi phạm pháp luật về bầu cử.”

Trong cuộc bầu cử ngày 22 tháng 5, 2016 không ai có thể ứng cử ngoại trừ đảng viên của ĐCSVN và một số rất ít người ngoài đảng do đảng chọn lựa. Tất cả mọi ứng viên đều bị gạn lọc bởi Mặt Trận Tổ Quốc – một cơ quan ngoại vi của ĐCSVN -qua “Hội nghị Hiệp thương” và “Hội nghị Cử tri” ở cấp trung ương và cấp địa phương.

Theo số liệu chính thức được Ủy ban Thường vụ Quốc hội khóa 13 công bố thì để bầu chọn 500 đại biểu Quốc hội khóa 14, toàn quốc có 1209 hồ sơ ứng cử (197 hồ sơ gửi đến Hội đồng bầu cử quốc gia và 1012 hồ sơ gửi đến Ủy ban bầu cử các tỉnh, thành phố), trong đó có 162 hồ sơ tự ứng cử.

Tuy nhiên sau các “Hội nghị hiệp thương” và “Hội nghị cử tri” thì số người được chọn vào danh sách ứng cử viên chính thức là 870 người kể cả 11 ứng viên tự đề cử. Trong số 11 ứng viên tự đề cử này có 3 bí thư đảng ủy cơ sở, và 2 trong 3 người này là 2 người tự ứng cử duy nhất đắc cử vào Quốc hội.

Trong số 496 đại biểu Quốc hội được bầu có 21 là người ngoài đảng. So với Quốc hội khóa 13 là 42 người, số người ngoài đảng giảm 50%. Thật sự ra 21 người này cũng đều là thành viên của Mặt trận tổ quốc Việt Nam, một tổ chức ngoại vi của ĐCSVN.

Dân chúng tẩy chay bầu cử Quốc Hội bù nhìn

Hiện tượng “tự ứng cử” của người bất đồng chính kiến, đặc biệt là của các thành viên của các tổ chức xã hội dân sự “chui”. Có ít nhất 30 người bất đồng chính kiến đã nộp đơn ứng cử, và tất cả đã bị loại sau các cuộc hội nghị hiệp thương và hội nghị cử tri mang màu sắc đấu tố. Hơn thế nữa, chính quyền đã tìm đủ mọi cách để cản phá ý định ứng cử của những người bất đồng chính kiến bằng mọi thủ đoạn, từ bôi xấu triệt hạ uy tín đến đe dọa an ninh. Báo Công an Nhân dân cho rằng “phong trào tự ứng cử đại biểu Quốc hội” là một trong những chiêu bài chống phá cuộc bầu cử Quốc hội và HĐND các cấp của một số đối tượng, phần tử chống đối trong và ngoài nước.

Hiến pháp 2013 (Điều 70) và Luật Tổ chức Quốc hội (Điều 8 và 9) quy định các chức vụ quan trọng hàng đầu trong guồng máy Nhà nước đều do Quốc hội bầu; tuy nhiên trên thực tế, chính Trung Ương ĐCSVN chọn trước và Quốc hội chỉ bỏ phiếu chấp thuận.

Trong quá trình công tác lập pháp tại VN, mọi dự án luật đều xuất phát từ văn phòng Trung ương

Cũng như đối với bất kỳ chế độ toàn trị nào, những con số tham gia và tín nhiệm bất thường đó chỉ có tác dụng nói rõ hơn bản chất và mức độ độc tài của chế độ CSVN trong ý đồ độc quyền lãnh đạo đất nước. Thật thế, trong hoàn cảnh hiện nay tại Việt Nam đi bầu là một việc mà không một công dân nào dám từ chối, bởi vì nếu không đi bầu và không bầu theo đúng chỉ thị thì sẽ bị xếp vào thành phần có vấn đề, và phải đối diện với những biện pháp chế tài từ chính quyền trong cuộc sống hằng ngày, từ giấy tờ hộ tịch đến giấy phép xây cất, sang nhượng nhà cửa v.v.

Trong cuộc bầu cử Quốc hội năm 2016 có

ĐCSVN. Trong mấy năm gần đây, để đánh bóng vai trò của Quốc hội, Đảng ủy Văn phòng Quốc hội đã cho phép tổ chức những buổi chất vấn một số bộ trưởng và ngay cả thủ tướng. Sự kiện này làm cho dư luận trong nước và nhất là một số quan sát viên bên ngoài VN có ảo tưởng rằng Quốc hội VN có thực quyền. Sự thật đó chỉ là kịch bản đã được thỏa thuận trước giữa các nhân vật trong Đảng về việc phân công điều hành Chính phủ và Quốc hội. Đảng vẫn thống lĩnh Quốc hội với gần 96% đại biểu là đảng viên và phần còn lại là những người được Đảng dùng trong vai trò trang trí cho bộ máy cai trị.

Nói tóm lại, qua quy định pháp lý cũng như thực tế tổ chức và điều hành Quốc hội cũng như các Hội đồng Nhân dân ở các địa phương, người dân không có tiếng nói. Những định chế này không phải là đại diện cho người dân; họ chỉ là công cụ của ĐCSVN để thi hành chính sách và đường lối toàn trị của Đảng.

2. Triệt Hạ Đối Lập

Để bảo vệ độc quyền chính trị cho Đảng, chính quyền không dung thứ bất kỳ bất đồng và chỉ trích nào từ bên ngoài. Ngày 26-12-2016, phát biểu tại Hội nghị Công an toàn quốc lần thứ 72, Tổng bí thư Nguyễn Phú Trọng đã chỉ thị lực lượng công an phải chủ động phòng ngừa, phát hiện, ngăn chặn, và vô hiệu hóa những âm mưu phản động, “không để chúng thành lập, công khai hóa tổ chức chính trị đối lập trong nước.”

Vì thế một số tập hợp vận động dân chủ và nhân quyền được nhen nhúm trước đây như Khối 8406, Đảng Nhân Dân Hành Động, Đảng Dân Chủ, Đảng Thăng Tiến Việt Nam, Đảng Vì Dân, Đảng Việt Tân, Cao Trào Nhân Bản, Ủy Ban Nhân Quyền, Hiệp Hội Đoàn Kết Công Nông, Phong Trào Lao Động Việt, Câu Lạc Bộ Nhà Báo Tự Do, Hội Ái hữu Tù Nhân Chính Trị và Tôn giáo Việt Nam, Tuổi Trẻ Yêu Nước, Phong Trào Con Đường Việt Nam, Hội Anh Em Dân Chủ, Liên minh Dân tộc Việt Nam tự quyết, Chính phủ quốc gia Việt Nam lâm thời... bị ngăn cấm và đàn áp. Nhiều thành viên của các tổ chức này đã bị truy lùng, tấn công, và giam giữ.

Hội Anh Em Dân Chủ: Cho đến tháng 12 năm 2017, Hội Anh Em Dân Chủ đã có ít nhất 12 người bị bắt (Đàn Chim Việt 2/9/2017) và đến Tháng Tư 2018 đã có 9 người bị kết án tù, theo Điều 79 tội lật đổ chính quyền nhân dân, đa số với mức án rất nặng như Ls Nguyễn Văn Đài với 15 năm tù và 5 năm quản chế. Có thể nói trong năm 2017, Hội Anh Em Dân Chủ là tổ chức mà chính quyền lo ngại nhất và đàn áp thẳng tay với quy mô lớn nhằm tiêu diệt tổ chức này. Đây là tổ chức quy tụ nhiều thành phần trí thức, tranh đấu ôn hoà và được quốc tế quan tâm, có thành viên ở cả ba miền Bắc, Trung, Nam.

Liên minh Dân tộc Việt Nam tự quyết: Nhà hoạt động Lưu Văn Vịnh bị bắt ngày 6/11/2016, bị cáo buộc “hoạt động nhằm lật đổ chính quyền nhân dân” theo Điều 79 Bộ luật Hình sự. Lý do chính yếu là vì ông muốn hình thành một tổ chức chính trị, tuyên bố thành lập “Liên minh Dân tộc Việt Nam tự quyết” với mục tiêu đòi Đảng Cộng sản Việt Nam trao trả quyền lực cho nhân dân và phải trung tâm dân ý đối với các vấn đề hệ trọng quốc gia. Một số người thuộc Liên minh Dân tộc Việt Nam Tự quyết cũng bị bắt trong đó có ông Nguyễn Văn Đức Độ (VOA 7/11/2016). Ông vẫn chưa được xét xử dù đã hơn một năm trôi qua kể từ khi ông bị bắt.

Chính phủ quốc gia Việt Nam lâm thời: Ông Vương Văn Thả, một cư sĩ Phật giáo Hòa Hảo thuần túy, cùng người con trai và hai người cháu song sinh bị bắt ngày 18 tháng 5 năm 2017. Ông từng bị kết án 3 năm tù hồi năm 2012 với cáo buộc “Lợi dụng tự do dân chủ...” theo Điều 258 Bộ luật Hình sự và mãn án vào đầu tháng 10 năm 2015. Ông lại bị kết án ngày 23/1/2018 về tội tuyên truyền theo Điều 88 với án 12 năm tù. Con ông là Vương Thanh Thuận bị kết án 7 năm tù, cùng hai người cháu là Nguyễn Nhật Trường và Nguyễn Văn Thượng với án 6 năm tù cho mỗi người. Họ bị án nặng vì tham gia tổ chức chính trị “Chính phủ quốc gia Việt Nam lâm thời” trong khi chế độ không chấp nhận có tổ chức chính trị nào ngoài Đảng CSVN (RFA 23/1/2018).

Ngày 27/12/2017 chính quyền Bình Định tuyên án tổng cộng 83 năm tù cho 9 người tham gia rải truyền đơn với nội dung kêu gọi ủng hộ cho tổ chức “Chính phủ quốc gia Việt Nam lâm thời”. Họ bị kết án với hai tội danh “Tuyên truyền” (Điều 88) và “Hoạt động nhằm lật đổ” (Điều 79). Kết án nặng theo Điều 79 có: Huỳnh Hữu Đạt bị tuyên án 13 năm tù và 3 năm quản chế. Tạ Tấn Lộc, Nguyễn Quang Thanh, mỗi người bị tuyên án 14 năm tù, Nguyễn Văn Nghĩa và Nguyễn Văn Tuấn mỗi người bị tuyên án 12 năm tù. Kết án theo Điều 88 có: bà Đoàn Thị Bích Thủy, bà Trương Thị Bích Ngọc, bà Trương Thị Thu Hằng, và ông Phạm Long Đại với các mức án từ 3-6 năm tù (VOA 29/12/2017).

Khối 8406: Khối 8406 có đến 50 thành viên bị bắt và kết án tù. Linh mục Nguyễn Văn Lý và Linh mục Phan Văn Lợi, những nhân vật chủ yếu của tổ chức này đang bị quản thúc tại gia.

Con Đường Việt Nam: Ông Trần Huỳnh Duy Thức, người lãnh đạo tổ chức Con Đường Việt Nam cũng đang chịu án 16 năm tù giam với tội danh “hoạt động nhằm lật đổ chính quyền nhân dân” theo điều 79 của Bộ Luật Hình sự VN.

Cao Trào Nhân Bản: Bác sĩ Nguyễn Đan Quế, người sáng lập Cao Trào Nhân Bản cũng đang bị quản thúc tại gia.

Phong trào Lao động Việt: Ông Nguyễn Hoàng Quốc Hùng, một trong những người lãnh đạo Phong trào Lao động Việt đang tiếp tục án tù 9 năm.

Trong năm 2017, ngoài việc sử dụng phương thức hình sự hóa để bắt bớ và truy tố những nhà bất đồng chính kiến, nhất là các tổ chức, dù ôn hoà hay hình thành trên mạng, chính quyền đã gia tăng triệt hạ những người hoạt động dân chủ bằng những bản án rất nặng nề, trên 10 năm tù mà cách đây trên một thập niên chỉ khoảng từ 3 đến 7 năm.

Trước đây họ thường áo dụng Điều 88 tội tuyên truyền hay Điều 258 tội lợi dụng các quyền tự do dân chủ, thì nay họ thường xuyên áp dụng một điều khoản nặng nề hơn là Điều 79 tội lật đổ để cho ra những bản án rất nặng cho những hoạt động ôn hoà như từ trước đến nay.

Sau đây là một số trường hợp án nặng từ 9 năm trở lên được dư luận quan tâm:

Nguyễn Ngọc Như Quỳnh tức Blogger Mẹ Nấm: Ngày 30/11/2017 Tòa án Nhân dân cấp cao Đà Nẵng tại Nha Trang tuyên y án 10 năm tù về tội tuyên truyền (Điều 88) trong phiên xử phúc thẩm (VOA 30/11/2017). Bà Quỳnh bị bắt ngày 10/10/2016 tại Nha Trang và xử sơ thẩm ngày 29/6/2017.

Trần Thị Nga: Ngày 22/12/2017 Tòa án nhân dân cấp cao mở phiên tòa phúc thẩm xét xử và quyết định giữ nguyên bản án sơ thẩm là 9 năm tù giam và 5 năm quản chế về tội tuyên truyền theo Điều 88 (vietnamnet 23/12/2017). Bà Nga bị bắt ngày 21/1/2017 và bị xử sơ thẩm ngày 25/7/2017.

Nguyễn Văn Đài: Ngày 5/4/2018 Đài bị xử 15 năm tù, 5 năm quản chế về tội lật đổ (Điều 79). Trước đây, năm 2007 Nguyễn Văn Đài đã bị xử tù 4 năm và 4 năm quản chế về tội tuyên truyền (Điều 88) cho thấy chính quyền đã hình sự hoá nặng nề hơn cho cùng những sinh hoạt.

Trương Minh Đức: Ngày 5/4/2018 Đức bị xử 12 năm tù, 3 năm quản chế về tội lật đổ (Điều 79). Trước đây, ngày 5/5/2007 anh bị bắt và bị tuyên án 5 năm tù giam về tội lợi dụng các quyền tự do dân chủ (Điều 258) cho thấy chính quyền đã hình sự hoá nặng nề hơn cho cùng những sinh hoạt.

Nguyễn Trung Tôn: Ngày 5/4/2018 Tôn bị xử 12 năm tù, 3 năm quản chế về tội lật đổ (Điều 79). Tôn và Nguyễn Viết Tứ bị hành hung dã man và bị thương nặng khi đang trên đường từ Thành Hóa vào Quảng Bình ngày 27/2/2017 (VOA 1/3/2017). Ông bị bắt ngày 30/7/2017. Tôn vốn là một mục sư và hoạt động ôn hoà.

Nguyễn Bắc Truyền: Ngày 5/4/2018 Truyền bị xử 11 năm tù, 3 năm quản chế về tội lật đổ (Điều 79). Ông bị bắt ngày 30/7/2017. Lần bắt trước ngày 17/11/2006 và bị kết án 3 năm 6 tháng tù ngày 10/5/2007 về tội tuyên truyền (Điều 88). Việc kết án nặng nề lần thứ hai cho thấy chính quyền đã gia tăng đàn áp cho các sinh hoạt không khác gì lần đầu.

Lê Thị Thu Hà: Ngày 5/4/2018 Hà bị xử 9 năm tù, 2 năm quản chế về tội lật đổ (Điều 79). Hà bị bắt tháng 12, 2015. Trước khi giúp Lê Nguyễn Văn Đài phụ trách dịch thuật các báo cáo về việc vi phạm nhân quyền, Hà là giáo viên dạy tiếng Anh ở tỉnh Quảng Trị. Hà bị kết án nặng nề cho những sinh hoạt ôn hoà và bình thường.

Nguyễn Văn Túc: Ngày 10/4/2018 Túc bị tòa Thái Bình xử 13 năm tù, 5 năm quản chế về tội lật đổ (Điều 79). Túc trước đây đã từng ngồi tù 4 năm, từ 2008-2012, và 3 năm quản chế, về tội tuyên truyền (Điều 88). Các sinh hoạt của ông là tham gia khiếu kiện đất đai, chẳng biểu ngữ đòi giữ vẹn toàn biển đảo và đa nguyên chính trị. So sánh hai bản án trước và sau cho thấy chính quyền đàn áp dã man hơn so với trước đây.

Trần Thị Xuân: Ngày 12/4/2018 Tòa Hà Tĩnh xử 9 năm tù, 5 năm quản chế về tội lật đổ (Điều 79). Xuân bị bắt ngày 17/10/2017 vì tham gia Hội Anh Em Dân Chủ và sử dụng trang facebook cá nhân để chia sẻ các bài viết, hình ảnh, video bất đồng chính kiến.

Ngoài việc kết án nặng, hành hung thể xác, chính quyền còn tìm cách triệt hạ những người đối lập bằng nhiều hình thức quấy nhiễu và phá hoại khác, như bôi nhọ danh dự, phóng chất bẩn và gạch đá vào người hoặc nơi ở, phá hoại phương tiện sinh sống...

Ngoài số lượng báo và đài không lồ, chính quyền còn tạo nên đội ngũ dư luận viên đông đảo, và sử dụng các buổi họp của tổ dân phố, loa phường để đầu tố và si nhục tất cả những ai có tiếng nói khác với đảng cầm quyền. Tại Hội nghị toàn quốc tổng kết công tác tuyên giáo năm 2017, triển khai nhiệm vụ năm 2018 tổ chức tại Saigon ngày 25/12/2017 Thượng tướng Nguyễn Trọng Nghĩa, phó chủ nhiệm Tổng cục chính trị Quân đội Nhân dân Việt Nam cho biết Lực lượng 47 là một lực lượng của Quân đội nhân dân Việt Nam, thuộc Tổng cục Chính trị, nhân sự Sư Đoàn 47 (gọi là 47 vì theo chỉ thị 47) đã có hơn 10.000 người là hạt nhân đấu tranh trên không gian mạng, “vừa hồng vừa chuyên”, kiên định lập trường, có trình độ, kỹ năng sử dụng công nghệ cao, dùng để đấu tranh chống các quan điểm sai trái, thù địch với Đảng Cộng sản Việt Nam, được thành lập vào đầu năm 2016. Lực lượng này đang có mặt ở tất cả các đơn vị cơ sở, mọi miền, mọi lĩnh vực của quân đội (tuoitre 25/12/2017). Rất nhiều trang Facebook hay video Youtube của các nhà hoạt động bị đóng là do Lực Lượng 47 tung quân tràn ngập báo cáo để phá hoại.

Theo các tổ chức Liên Đoàn Quốc Tế Nhân Quyền, Ủy Ban Bảo Vệ Quyền Làm Người Việt Nam và Hội Nhân quyền Pháp thì Việt Nam là quốc gia có nhiều tù nhân chính trị nhất tại Đông Nam Á.

3. Quyền Lập Hội, Biểu Tình, Cư Trú và Di Lại

Điều 25 Hiến pháp VN ấn định: “Công dân có quyền tự do ngôn luận, tự do báo chí, tiếp cận thông tin, hội họp, lập hội, biểu tình. Việc thực hiện các quyền này do pháp luật quy định.” Vì tính cách quan yếu của quyền tự do ngôn luận, tự do báo chí, và quyền được thông tin trong hoàn cảnh cụ thể của VN hôm nay, bản báo cáo này đã có một mục riêng cho các vấn đề này [Chương IV- Quyền Tự do Ngôn luận].

3. 1. Quyền Tự Do Lập Hội

Từ năm 2005 chính phủ đã công bố Dự luật về Hội. Năm 2014, sau 11 lần sửa đổi dự luật vẫn chưa được đưa ra Quốc hội thảo luận và biểu quyết. Đến cuối năm 2015, Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Sinh Hùng tuyên bố Quốc hội sẽ chuyển giao việc biểu quyết Luật về Hội cho Quốc hội khóa tới; và có thể phải đến tháng 10 năm 2016, Quốc hội mới trở lại với luật này. Tuy nhiên đến tháng 10, 2016 việc biểu quyết Luật về Hội đã được rút ra khỏi chương trình làm việc của Quốc hội và chuyển lại cho kỳ họp sau. Cho đến hết năm 2017 dự luật này vẫn còn cất trong ngăn tủ.

Sự chậm trễ bất thường này cho thấy Nhà nước vẫn còn lo sợ người dân sẽ sử dụng luật này như là một phương tiện pháp lý qua mặt sự kiểm soát của Nhà nước trong việc xây dựng những tổ chức độc lập.

Theo tờ trình Luật về hội của Chính phủ gửi Quốc hội thì tính đến tháng 12 năm 2014 cả nước có 52.565 hội (483 hội hoạt động phạm vi cả nước và 52.082 hội hoạt động phạm vi địa phương.) Đây là những hội đoàn do ĐCSVN thành lập như là những đoàn thể ngoại vi, hoặc những hội đoàn chịu sự kiểm soát của chính quyền. Ngân sách quốc gia đã phải chi cho các hội đoàn này vào khoảng 68 ngàn tỷ đồng (tương đương 3 tỷ Mỹ kim).

Trong những năm gần đây, nhiều tổ chức xã hội dân sự tranh đấu cho quyền con người đã được hình thành và hoạt động “một cách bất hợp pháp,” như Khối 8406, Diễn đàn Xã hội Dân sự, Hội

Cựu tù nhân lương tâm, Mạng lưới Blogger Việt Nam, Hội Anh em Dân chủ, Hội Bầu bí Tương Thân, Hiệp hội Dân Oan, Phong trào liên đới Dân Oan, Hội Ái hữu Tù nhân Chính trị Tôn giáo, Con đường Việt Nam, Bạch Đằng Giang Foundation, Hội Phụ nữ Nhân quyền, Truyền thông Dòng Chúa Cứu Thế, Hội Nhà Báo Độc Lập Việt Nam, Lao Động Việt, Green Trees, Hội hỗ trợ nạn nhân bạo hành, Liên minh Dân tộc Việt Nam tự quyết...

Mặc dù hoạt động còn rất giới hạn, hầu hết qua phương tiện mạng xã hội, và luôn bị đàn áp, những hội đoàn này đã tạo được một sinh khí mới cho quyền tự do lập hội, một quyền có ghi trong Hiến pháp Việt Nam.

Chính quyền cộng sản luôn lo sợ trước sự ra đời của những tổ chức xã hội dân sự vì họ luôn bị ám ảnh rằng các tổ chức này sẽ đi “từ ‘phản biện’ hướng đến ‘phản đối’ và cuối cùng thành tổ chức ‘phản động, chống đối’ Đảng Cộng sản và Nhà nước xã hội chủ nghĩa.”

Hội Bầu bí Tương Thân

Dự luật Biểu tình do Thủ tướng Nguyễn Tấn Dũng đề nghị vào tháng 11 năm 2011, nhưng đến cuối năm 2015 vẫn chưa được Quốc hội thảo luận. Đầu năm 2016, Bộ trưởng Tư pháp VN, Hà Hùng Cường cho hay vì “ý kiến của các thành viên của Chính phủ còn rất khác nhau về nội dung dự luật” cho nên Chính phủ đề nghị Quốc hội cho phép chuyển dự án Luật biểu tình qua kỳ họp thứ 2 của Quốc hội Khóa 14 (cuối năm 2016). Tuy nhiên, cũng như dự án Luật về hội, dự án Luật biểu tình đã được dời lại cuối năm 2017 nhưng rồi cũng bị ngậm không biểu quyết.

Cho đến nay việc tụ tập để bày tỏ quan điểm và nguyện vọng của người dân vẫn còn bị quy định bởi Nghị định 38/2005 của Chính phủ. Theo Nghị định này, muốn tập hợp từ 5 người trở lên, người dân phải đăng ký trước với Ủy ban Nhân dân có thẩm quyền, và phải khai trình tên tuổi người tham dự, nội dung, ngày giờ... của buổi họp.

Tuy thế, năm 2017 được đánh dấu bởi những cuộc biểu tình của quần chúng ở nhiều nơi nhằm những mục tiêu khác nhau: từ việc dân oan bị cướp đất đòi công lý, công nhân bị bóc lột đòi cải thiện tiền lương và điều kiện làm việc, tín hữu đòi tự do tôn giáo, người dân chống Trung cộng xâm lấn lãnh hải và hải đảo đến việc phản đối sự bạo hành của công an, phản đối chính quyền phá hoại môi trường sống, và cổ xúy cho quyền của những người đồng tính, song tính, và chuyển tính (LGBT).

Các cuộc tụ họp của dân oan đòi quyền tự hữu đất vẫn tiếp tục xảy ra nhiều nơi trên toàn lãnh thổ vào nhiều thời điểm khác nhau trong năm 2017. Có những vụ quy tụ người biểu tình từ nhiều địa phương khác nhau.

Đặc biệt với sự kiện công ty luyện kim Formosa của Đài Loan thải chất độc làm ô nhiễm biển các tỉnh Miền Trung, nhiều cuộc biểu tình tự phát với quy mô lớn lên đến hàng chục ngàn người đã

xảy ra ở nhiều nơi trên cả nước. Sự việc phát sinh từ đầu tháng 4 năm 2016 khi hàng trăm tấn cá chết trôi tạt vào bờ biển Vũng Áng (Hà Tĩnh) và sau đó lan ra vùng biển Quảng Bình, Quảng Trị, Thừa Thiên-Huế. Sự kiện khiến hàng chục ngàn gia đình ngư dân mất phương tiện sinh sống và môi trường biển bị nhiễm độc lâu dài. Không những chỉ có ngư dân địa phương xuống đường biểu tình đòi bồi thường thiệt hại mà người dân khắp cả nước đã đứng lên đòi hỏi đóng cửa nhà máy Formosa.

Các cuộc biểu tình chống Trung Cộng, tuy không mãnh liệt như năm 2014 khi Trung Cộng đem đàn khoan dầu vào lãnh hải Việt Nam, nhưng vẫn tiếp tục diễn ra ở Hà Nội và Sài Gòn trong những dịp kỷ niệm các biên cố Trung Cộng chiếm đảo Hoàng Sa (19-1), cuộc hải chiến đảo Gạc Ma (14-3), cuộc chiến biên giới Trung-Việt năm 1979, và sau phán quyết của Tòa Án Trọng Tài Thường Trực La Haye trong vụ Philippines kiện Trung Quốc về Biển Đông (17-7-2016).

Trong hầu hết các cuộc biểu tình trên, chính quyền đã dùng lực lượng an ninh chìm nổi ngăn chặn và đàn áp thô bạo. Trong lúc đó để đánh lừa dư luận thế giới, chính quyền lại tạo điều kiện dễ dàng cho việc tổ chức lễ hội Viet Pride của những người đồng tính, song tính và chuyển giới (LGBT) với sự tham dự của một số sứ quán các nước. Thái độ này của chính quyền chỉ nhằm mục đích che lấp những vi phạm nhân quyền của họ đối với những người dân mà họ cho là có thể tạo nên nguy hiểm cho độc quyền chính trị của họ trong lúc tỏ ra thân thiện với những nhóm xã hội dân sự vô hại.

Một hình thức kiểm soát khác là biện pháp “quản chế hành chánh” được quy định bởi Nghị định 31/CP do Ông Võ Văn Kiệt ban hành năm 1997. Với quyết định quản chế hành chánh, Chủ tịch Ủy ban Nhân dân cấp tỉnh có toàn quyền chỉ định cư trú bất cứ công dân nào, cấm họ không được hành nghề, không được di chuyển, không được tiếp xúc với quần chúng, không được trả lời phỏng vấn và không được tham gia chính quyền khi xét thấy họ có hành vi xâm phạm đến an ninh quốc gia được quy định trong Bộ Luật Hình sự nhưng chưa đến mức phải truy tố. Hầu hết những nhà bất đồng chính kiến tại Việt Nam đều đã chịu qua hình phạt này. Hiện nay, những nhân vật đối kháng hàng đầu như Đức Tăng Thống Thích Quảng Độ và LM Nguyễn Văn Lý vẫn đang bị quản thúc tại gia với biện pháp “quản chế hành chánh.”

Linh Mục Nguyễn Văn Lý (bên phải)

Trong năm 2017, ngoài việc duy trì các hình thức trên, chính quyền còn ngang nhiên dùng an ninh ngăn cản, chặn bắt, và tịch thu sổ thông hành với lý do rất mơ hồ “bảo vệ an ninh quốc gia và trật tự an toàn xã hội.” theo Nghị định số 136/2007/NĐ-CP ngày 17/7/2007 của Chính phủ.

Không những vi phạm quyền tự do đi lại của những người bất đồng chính kiến, chính quyền CSVN còn ngăn cản những nhân vật nước ngoài mà họ cho là bất lợi cho đảng cầm quyền.

Nói tóm lại, từ trung ương đến địa phương, chỉ có khoảng 4.5 triệu đảng viên ĐCSVN, trong số hơn 96 triệu công dân VN, là những người được quyền sinh hoạt chính trị. Số còn lại đã bị tước đoạt mất quyền và cơ hội tham gia lãnh đạo và quản lý đất nước. Chính vì thế tổ chức Freedom House, trong Bản Phúc Trình về Quyền Chính trị và Tự do dân sự trên thế giới 2017 đã xếp VN ở mức 7/7 về quyền chính trị trong thang điểm từ 1 tới 7, và mức 5/7 về các quyền tự do dân sự.

KHUYẾN NGHỊ

Nhân Quyền tại Việt Nam là một vấn đề gây nhức nhối cho tất cả mọi công dân Việt Nam không phải là đảng viên đảng CSVN dù ở trong hay ngoài nước còn có lòng nghĩ đến đất nước của mình. Đó cũng là vấn đề mà những người có lòng nhân trên khắp nơi quan tâm khi họ biết được những gì đang xảy ra tại Việt Nam. Tại các quốc gia nơi người dân được sống một cuộc sống mà quyền con người được tôn trọng, mọi quyền Tự Do được nhà nước bảo đảm, chính quyền được tổ chức một cách dân chủ thì người ấy không thể nào hiểu được rằng tại nước Việt Nam người dân có thể chết bất cứ lúc nào nếu một tên công an tầm thường trong khu vực không hài lòng về họ. Dù đã ký vào công ước cấm tra tấn từ năm 2013 và chính quyền VN vẫn lên tiếng cho rằng mình tôn trọng công ước này nhưng hằng năm số người chết tại đồn công an sau chỉ vài giờ hay vài ngày khiến người dân bất an khi bị công an « mời đến làm việc ». Sự bạo hành của công an gây chết người luôn luôn được bao che và ngụy trang dưới những lý do như tự tử bằng dây giầy, đi đụng vào tường rồi chết, sử dụng ma túy, người có bệnh nặng về tim, dùng dao rọc giấy tại văn phòng để tự cắt cổ tự tử vv...

Cộng Sản đối với nhà cầm quyền Việt Nam chỉ có nghĩa là cộng tất cả tài sản cá nhân cũng như quốc gia để đưa cho đảng : cướp đất, cướp nhà, cướp tài sản của người dân bằng mọi mưu mô và thủ đoạn... Đảng không từ nan làm bất cứ việc gì dù tàn nhẫn đến đâu để có thể vơ vét tài nguyên quốc gia vào tay đảng, không biết đến những quyền mà con người phải được hưởng mà trái lại sẵn sàng ra tay trấn áp tất cả những ai đặt lại vấn đề lãnh đạo của đảng mà lãnh đạo của đảng là người dân phải được quản lý tại nơi cư trú, quản lý tại nơi làm việc và quản lý từ nơi cư trú đến nơi làm việc ! Chính với mục đích ấy mà đảng Cộng Sản Việt Nam khẳng định ngay trong điều 4 Hiến Pháp rằng chỉ có đảng là lực lượng duy nhất lãnh đạo Nhà nước và Xã hội.

Vì duy nhất là lực lượng lãnh đạo xã hội nên đảng - thông qua các đảng viên – có thể làm bất cứ điều gì đảng muốn, nhân quyền chỉ là một ý niệm xa xỉ. Do đó dù đã ký kết bao nhiêu văn kiện về nhân quyền, nhà nước CSVN đều không coi việc thực thi những điều khoản, những luật lệ, quy ước ấy là cần thiết ! Hàng năm những vi phạm nhân quyền càng ngày càng tinh vi: tham nhũng, bắt chẹt người lao động qua chủ nhân hoặc những tổ chức trung gian đưa công nhân lao động ra nước ngoài. Đảng sẵn sàng bỏ tù những ai nói lên sự thật hay chỉ trích đảng bất kể đó là phụ nữ có con nhỏ, thường dân hay những bậc tu hành. Ngày 25/4 vừa qua, tổ chức Phóng viên Không Biên giới (RSF) xếp Việt Nam hạng 175/180 về tự do báo chí năm 2018 ! Hiến Pháp quy định có tự do tôn giáo nhưng chỉ dành quyền đó cho những tôn giáo do đảng lập ra chứ không phải tôn giáo độc lập với nhà nước như từ xưa tới ngày Miền Nam Việt Nam rơi và tay Cộng Sản.

Để người dân Việt Nam thoát ra khỏi cảnh đói nghèo, chịu đựng những bất công, oan khuất do các đảng viên đảng CS gây ra, để đất nước tiến lên ngang hàng với những quốc gia lân bang, người dân VN có một cuộc sống xứng đáng, Mạng Lưới Nhân Quyền Việt Nam đưa ra những đề nghị như sau :

Đối với chính quyền Việt Nam:

Đối với quyền sống, quyền tự do, và an ninh thân thể : Tức khắc hoãn thi hành án tử hình để đi đến việc xóa bỏ vĩnh viễn; chấm dứt các hình thức tra tấn và giam giữ tùy tiện; và thực thi những biện pháp cụ thể chấm dứt tệ nạn buôn người ; thiết lập những luật lệ cần thiết khả thi để bảo vệ những công nhân lao động xuất khẩu.

Đối với quyền được xét xử công bằng bởi tòa án độc lập và vô tư: Chấm dứt ngay việc hình sự hóa các hành vi chính trị chính đáng của người dân bằng cách bãi bỏ tất cả những luật lệ mơ hồ của Bộ hình luật mới được tu chính trong năm 2015, đặc biệt là các điều 109, 116, 117, 118, và 331, vốn được sao chép lại từ các điều 79, 87, 88, 89, và 258 của Bộ hình luật trước; tôn trọng thủ tục tố tụng hình sự theo tiêu chuẩn quốc tế; tuân thủ đầy đủ những nguyên tắc căn bản về vai trò của Luật sư tại tòa án và trả tự do ngay tức khắc và vô điều kiện cho những tù nhân lương tâm, những tù nhân vì lý do tôn giáo.

Đối với quyền được tham gia đời sống chính trị quốc gia: Bãi bỏ điều 4 Hiến pháp, không cho phép ĐCSVN độc quyền lãnh đạo đất nước, và bảo đảm quyền lập hội và quyền biểu tình ôn hòa của người dân như đã được quy định bởi Công ước Quốc tế về những Quyền Dân sự và Chính trị.

Đối với quyền tự do phát biểu và tự do ngôn luận: Chấm dứt những vụ hành hung và đàn áp những nhà báo và người dân bày tỏ quan điểm của họ một cách ôn hòa qua các phương tiện truyền thông như báo chí, truyền thanh và Internet (youtube, facebook, blog, tweet...).

Đối với quyền tự do tôn giáo và thờ phượng: Tôn trọng quyền tự do tôn giáo của người dân bằng cách xóa bỏ mọi hình thức hạn chế quyền tự do hành đạo; không can thiệp vào sinh hoạt nội bộ của các tôn giáo; và ngưng ngay việc bách hại các giáo sĩ và giáo dân. Một cách cụ thể, thay thế Luật Tôn giáo - tín ngưỡng 2016 bằng một luật mới phù hợp với luật lệ quốc tế mà Việt Nam đã cam kết tôn trọng.

Đối với quyền được làm việc và hưởng thụ thành quả lao động: Sửa đổi Bộ Luật Lao Động bảo đảm quyền tự do thiết lập những công đoàn thực sự độc lập; cải thiện điều kiện sinh sống và làm việc của công nhân; xóa bỏ mọi hình thức lao động cưỡng bách; nghiêm cấm việc bóc lột lao động trẻ em.

Đối với quyền được được đối xử bình đẳng, không kỳ thị: Ngưng ngay các hình thức đối xử kỳ thị dựa trên lý lịch chính trị, niềm tin tôn giáo, nguồn gốc sắc tộc và phái tính. Bước đầu tiên là ban hành luật chống mọi hình thức phân biệt đối xử.

Đối với những người lợi dụng quyền thế về mặt kinh tế để tham nhũng: Cần triệt để bài trừ tham nhũng, xử lý nghiêm minh nạn tham nhũng để giảm thiểu bất công xã hội.

Đối với các chính phủ dân chủ và yêu chuộng tự do: Cần mạnh dạn nêu lên những trường hợp vi phạm nhân quyền cụ thể trong các cuộc đối thoại nhân quyền với Nhà nước VN trước khi đề cập đến các vấn đề tổng quát hơn như giao dịch thương mại hay những hình thức viện trợ khác. Cần cứu xét thành tích nhân quyền của VN như là điều kiện tiên quyết của các kế hoạch viện trợ phát triển cũng như các kế hoạch đầu tư kinh tế.

Đặc biệt đối với chính quyền Hoa Kỳ:

- Quốc hội Hoa Kỳ cần hỗ trợ các dự luật chống lại những vi phạm nhân quyền tại VN. Cần áp

dụng luật Magnitsky để ngăn cấm những quan chức tham ô, những người lợi dụng quyền thế đàn áp dân lành xin định cư tại Hoa Kỳ.

- Hành Pháp Hoa Kỳ cần cứu xét đến việc đưa VN trở lại Danh Sách Các Quốc Gia Cần Quan Tâm Đặc Biệt mà Ủy Hội Hoa Kỳ về Tự Do Tôn Giáo Quốc Tế, nhiều tổ chức phi chính phủ, và nhiều đại biểu quốc hội Hoa Kỳ đã nhiều lần nêu lên.

Đối với các tổ chức nhân quyền quốc tế:

- Cần tiếp tục theo dõi tình trạng nhân quyền tại VN, và mạnh mẽ lên tiếng kết án những trường hợp vi phạm nhân quyền trầm trọng bởi Nhà nước VN.

- Cần loại trừ VN ra khỏi những tổ chức về nhân quyền quốc tế một khi họ vẫn tiếp tục coi thường những khuyến cáo đã được nêu lên.

Đối với các công ty kinh doanh quốc tế tại VN:

- Cần bảo đảm rằng quyền của công nhân và các tiêu chuẩn lao động chính yếu phải được tôn trọng. Kiểm soát để không sử dụng lao động trẻ em.

Đối với cộng đồng người Việt hải ngoại:

- Cần trình bày một cách có sức thuyết phục với chính quyền và công luận ở các xứ định cư rằng VN hiện nay là một trong số các quốc gia vi phạm nhân quyền trầm trọng nhất trên thế giới.

Trong nghị trình buổi họp khóa 123 ngày 22 tháng 7 tới đây, Ủy Ban Nhân Quyền Liên Hiệp Quốc sẽ kiểm điểm định kỳ đối với Việt Nam về việc thực thi công Ước Quốc Tế về Quyền Dân Sự và Chính Trị (ICCPR) ; mong rằng đây là dịp để Việt Nam tỏ thiện chí thả hết những tù nhân vô tội mà đáng lẽ ra nhà nước phải mang ơn họ, những người đã nói lên sự thật, chỉ ra những điều bất cập của chính quyền, những người chỉ mưu cầu những điều tốt đẹp cho đất nước, cho người dân Việt Nam.

Phụ Lục I Danh Sách Các Tù Nhân Lương Tâm và Tù Nhân Chính Trị đang còn Thụ Án

Xin vào trang web này để xem:

<http://vietnamhumanrights.net/2017/appendix1.pdf>

Phụ Lục II Danh Sách Các Tù Nhân Lương Tâm còn bị Quản Chế

Xin vào trang web này để xem:

<http://vietnamhumanrights.net/2017/appendix2.pdf>

Phụ Lục III

Giải Nhân Quyền Việt Nam năm 2017

Gải Nhân Quyền Việt Nam do Mạng Lưới Nhân Quyền Việt Nam (MLNQVN) thành lập từ năm 2002 nhằm tuyên dương thành tích tranh đấu bất bạo động cho lý tưởng nhân quyền tại Việt Nam. Giải Nhân Quyền Việt Nam còn nhằm bày tỏ sự liên đới của người Việt khắp nơi đối với những cá nhân và đoàn thể đã và đang dấn thân bảo vệ quyền làm người của người dân Việt Nam. Từ ngày thành lập đến nay, MLNQ đã tuyên dương những nhà đấu tranh hàng đầu cho nhân quyền tại Việt Nam, gồm:

2002 *Hoà thượng Thích Quảng Độ và Linh mục Nguyễn Văn Lý*

2003 *Quý Ông Nguyễn Vũ Bình, Lê Chí Quang, Nguyễn Khắc Toàn, và BS Phạm Hồng Sơn*

2004 *Ông Phạm Quế Dương và Bác sĩ Nguyễn Đan Quế*

2005 *Ông Lê Quang Liêm, Linh mục Phan Văn Lợi, và Thượng Tọa Thích Tuệ Sỹ*

2006 *Ông Đỗ Nam Hải và Ông Nguyễn Chính Kết*

2007 *Ông Hoàng Minh Chính, Luật sư Lê Thị Công Nhân, và Luật sư Nguyễn Văn Đài*

2008 *Thượng Tọa Thích Thiện Minh, Nhà báo Điếu Cày Nguyễn Văn Hải, và Báo Nguyệt San Tự Do Ngôn Luận*

2009 *Nhà văn Trần Khải Thanh Thủy và Mục sư Nguyễn công Chính*

2010 *Ký giả Trương Minh Đức và nhà hoạt động công đoàn Đoàn Huy Chương*

2011 *TS Cù Huy Hà Vũ và nhà hoạt động công đoàn Đỗ Thị Minh Hạnh*

2012 *Cô Phạm Thanh Nghiên, nhà báo Tạ Phong Tần, và Cô Huỳnh Thục Vy*

2013 *LS Lê Quốc Quân, Ông Trần Huỳnh Duy Thức, và Ông Nguyễn Hoàng Quốc Hùng*

2014 *Dòng Chúa Cứu Thế Việt Nam, Ông Nguyễn Bắc Truyển, và hai nhạc sĩ Võ Minh Trí (Việt Khang) và Trần Vũ Anh Bình.*

2015 *Hòa Thượng Thích Không Tánh, Bà Hồ Thị Bích Khương, và Bà Bùi Thị Minh Hằng*

2016 *Mạng Lưới Bloggers Việt Nam, Luật sư Võ An Đôn, và hai nhà tranh đấu cho dân oan Trần Ngọc Anh và Cán Thị Thêu.*

Năm nay, MLNQVN hân hạnh trao Giải Nhân Quyền Việt Nam 2017 tại Thành Phố Westminster, Bang California, Hoa Kỳ cho những chiến sĩ nhân quyền xuất sắc là: Hội Anh Em Dân Chủ, Blogger Trần Hữu Vinh, Mẹ Năm Nguyễn Ngọc Như Quỳnh, và Mục Sư Y Yích .

HỘI ANH EM DÂN CHỦ

Hội Anh Em Dân Chủ Việt Nam (HAEDC - Brotherhood For Democracy) được thành lập ngày 24/04/2013 trên trang mạng xã hội Facebook, không theo qui định của luật pháp CH XHCN VN. Do đó các hoạt động của HAEDC không chịu sự điều chỉnh của pháp luật Việt Nam hiện hành.

Được sáng lập do luật sư Nguyễn Văn Đài và hơn 40 cựu tù nhân lương tâm như kỹ sư Phạm Văn Trội, mục sư Nguyễn Trung Tôn...

HAEDC hiện nay đã có nhiều trăm thành viên ghi danh gia nhập. Thành viên của HAEDC ở cả 3 miền Bắc Trung Nam thường xuyên bị bao vây, ngăn chặn di chuyển, xách nhiễu, tấn công, hành hung, thẩm vấn... như thông tin dư luận đều đã biết.

Hiện nay, HAEDC có 12 thành viên đang bị khởi tố tạm giam điều tra, hay đã bị truy tố xét xử có án theo Điều 79 và 88/BLHS - dù là họ chỉ tham gia các hoạt động XHDS, vận động dân sinh, dân quyền, nhân quyền một cách hòa bình, bất bạo động. Ngoài ra, hiện nay còn nhiều thành viên HAEDC đã đang phải trốn tránh, đào tỵ để tránh bị truy nã, xách nhiễu.

HAEDC đã có những hoạt động chính như:

- Sử dụng internet, blog, các trang mạng xã hội như Facebook; tổ chức các lớp học ... để quảng bá các kiến thức về nhân quyền và các hoạt động nhân quyền ở Việt Nam.
- Trợ giúp pháp lý miễn phí; phối hợp cũng với các luật sư nhân quyền để bảo vệ những người hoạt động nhân quyền trong các hoạt động của họ, cũng như bảo vệ những người hoạt động nhân quyền khi họ bị bắt và bị xét xử.
- Phối hợp với các tổ chức xã hội dân sự khác trong việc ký và gửi các kiến nghị, các văn bản về quyền con người tới các cơ quan chính quyền Việt Nam và các tổ chức quốc tế, chính phủ các nước.

Do hoạt động trên một địa bàn rộng, tích cực đa dạng, nên HAEDC được xem là tổ chức Xã hội Dân sự hàng đầu trong nước. Các thành viên HAEDC đều có tham gia hoặc tổ chức hầu như tất cả sự kiện, hoạt động XHDS, biểu tình dân sinh, dân oan, nhân quyền... của phong trào chung trong nước trong nhiều năm qua. Nhiều thành viên của HAEDC đã bằng những trái tim, khối óc và an ninh/sinh mạng của chính cá nhân/gia đình để đứng lên đấu tranh cho tự do dân chủ, tham gia đấu tranh cho những nhân quyền căn bản nhất; đòi quyền sống cho đồng bào và dân tộc mình.

Để ngăn chặn tiềm năng phát triển, ảnh hưởng của HAEDC lan rộng khắp các tầng lớp trong xã hội và triệt hạ những hoạt động tích cực cho liên quan đến nhân quyền, HAEDC đã phải nhận lãnh sự trù dập, đàn áp khốc liệt và chịu tổn thất nặng nề nhất từ trước đến nay.

Với tầm vóc ảnh hưởng và những hy sinh, đóng góp tích cực trong nhiều năm qua, HAEDC VIỆT NAM là một tổ chức đấu tranh Nhân quyền xứng đáng được trao Giải Nhân Quyền Việt Nam 2017.

NGUYỄN HỮU VINH

Ông Nguyễn Hữu Vinh, có bút danh là Anh Ba Sàm. Sinh năm 1956, trú quán: Quận Đống Đa, Hà Nội.

Blog Anh Ba Sàm được thành lập từ ngày 9 tháng 9 năm 2007, tự gọi là Cơ quan ngôn luận của THÔNG TẤN XÃ VĨA HÈ, là một trang web đăng tin nổi tiếng; với mục tiêu: khai dân trí, đồng thời tận dụng tối đa các tiện ích của Internet để mang tri thức đến cho mọi người”. Suốt 7 năm từ 2007-2014, Blog Ba Sàm trở thành một trong những blog có số lượng người truy cập nhiều nhất. Bằng slogan Phá Vòng Nô Lệ, blog của ông Vinh đã đem đến cho người đọc rất nhiều kiến thức bổ ích, thú vị và làm thay đổi suy nghĩ của rất nhiều người quan tâm. Ngoài ra ông Nguyễn Hữu Vinh còn lập các trang Dân quyền và Việt sử ký gồm nhiều tư liệu và tham luận.

Tính từ năm 2009 đến nay, trang mạng anhbasam đã đăng tải tổng cộng là 7450 bài viết. Các bài viết nổi tiếng của ông Vinh bị coi là sai trái bao gồm: *“Dừng lấy phiếu tín nhiệm là một bước lùi”*, *“Tín nhiệm hay còn ai tín nhiệm nữa”*, *“Không còn Đảng, không còn mình - Không còn Đảng, mình vẫn còn”*, *“Khởi công xây dựng mộ treo thứ hai cho Hồ Chí Minh”*, *“Ủng hộ Thủ tướng thay đổi thể chế”*...

Theo cáo trạng của tòa án XHCN VN, Ông Nguyễn Hữu Vinh đã có hành vi đăng tải các bài viết trên mạng Internet có *“nội dung xấu, thông tin sai lệch làm giảm uy tín, mất lòng tin trong nhân dân về cơ quan Nhà nước, tổ chức xã hội, công dân, quy định tại Điều 258 Bộ Luật Hình sự nước CHXHCN Việt Nam”*. Đây là một điều luật tai tiếng mà chính quyền Hà Nội hiện nay thường sử dụng để bịt miệng những người đấu tranh, những blogger khi họ thể hiện chính kiến, thể hiện quyền tự do ngôn luận.

Tổ chức theo dõi nhân quyền (Human Right Watch) đã từng có yêu cầu thả ông Vinh, coi việc bắt giữ này là vi phạm nhân quyền, vi phạm quyền tự do ngôn luận. Sau khi ông Vinh bị bắt, đã có 51 người đồng ký tên vào Yêu cầu trả tự do cho ông Nguyễn Hữu Vinh... Yêu cầu này được gửi đích danh cho Bộ trưởng Công an Trần Đại Quang. Từ năm 2014, Ủy ban Nhân quyền Quốc hội Liên bang Đức đã mở cuộc điều trần về tình hình nhân quyền tại Việt Nam và về trường hợp của ông Nguyễn Hữu Vinh.

Với những hy sinh lợi lộc cá nhân, đứng lên tranh đấu vì Nhân quyền và công bằng xã hội, ông Nguyễn Hữu Vinh xứng đáng được trao Giải Nhân Quyền Việt Nam 2017. Mặc dù đã bị CSVN đe dọa, mua chuộc nhiều lần mà vẫn tiếp tục kiên cường đấu thân. Trong thời gian bị tù, vẫn tỏ ra can đảm và kiên cường với lý tưởng tranh đấu cho nhân quyền và dân chủ.

NGUYỄN NGỌC NHƯ QUỲNH

Mẹ Năm Nguyễn Ngọc Như Quỳnh sinh năm 1979 tại Khánh Hòa, Việt Nam, bắt đầu viết blog năm 2006 khi bà đến thăm một bệnh viện và chứng kiến nhiều người nghèo trong nắng nóng, tuyệt vọng chờ đợi để điều trị, nhưng bị phớt lờ vì họ thiếu tiền để dứt lốt các quan chức bệnh viện.

Ngày 3 tháng 9 năm 2009, Mẹ Năm bị cơ quan an ninh bắt giam 10 ngày và thẩm vấn vì in ấn và phát tán 40 cái áo thun có nội dung phản đối Trung Quốc chiếm giữ Hoàng Sa, Trường Sa và phản đối Dự án khai thác bô xít ở Tây Nguyên vì môi trường.

Ngày 21 tháng 5 năm 2013, Mẹ Năm cùng với blogger Bình Nhì Nguyễn Tiến Nam công khai phát cho nhiều người bản Tuyên ngôn Quốc tế Nhân quyền nên sau đó bị công an Khánh Hòa bắt giữ trong mấy tiếng đồng hồ.

Trong năm 2014, bà Quỳnh đã thu thập tài liệu về 31 người dân bị tử vong khi bị gọi lên “làm việc” rồi bị tạm giữ tại trụ sở công an; sau đó bà đem đăng lên trang Facebook.

Ngày 25 tháng 7 năm 2015, Mẹ Năm và 3 blogger bị bắt giữ và bị đánh tại bãi biển Nha Trang khi tổ chức tuyệt thực vì ‘tù nhân lương tâm’ đòi “Tự do cho Nguyễn Ngọc Già, Bùi Thị Minh Hằng và Trần Huỳnh Duy Thức”.

Ngày 15 tháng 5 năm 2016, Mẹ Năm biểu tình tại TPHCM phản đối công ty Formosa đã làm cá chết hàng loạt tại miền Trung, và bị bắt về đồn Công an.

Bị bắt giam và truy tố năm 2016

Ngày 10 tháng 10 năm 2016, Mẹ Năm đã cùng với mẹ của Nguyễn Hữu Quốc Duy đến Trại tạm giam sông Lô tỉnh Khánh Hòa, để đòi được thăm nuôi và đưa video trực tiếp lên Facebook. Nguyễn Hữu Quốc Duy bị kết án ba năm tù giam vì tội “tuyên truyền chống phá Nhà nước” vì chia sẻ những link trên facebook. Công an đã ra mời bà vào trại giam và giữ lại luôn.

Mẹ Năm đã viết 400 bài trên Facebook cá nhân (gồm 1.180 trang) và đặc sắc nhất là tập tài liệu “Chấm dứt tình trạng công an giết hại dân thường”

Bà Quỳnh bị bắt giữ từ tháng 10 năm ngoái đến nay, và không được gặp người thân.

Ngày 29 tháng 6 năm 2017, Toà án nhân dân tỉnh Khánh Hòa xét xử, tuyên phạt Mẹ Năm 10 năm tù giam với tội danh Tuyên truyền chống nhà nước, mặc dù bà chỉ thực hiện quyền tự do ngôn luận của mình.

Bà được Tổng Thống phu nhân Hoa Kỳ tuyên dương là “người phụ nữ can đảm”. Bà cũng được nhiều chính khách Hoa Kỳ và Đức quốc quan tâm bênh vực

Mạng Lưới NQ VN rất hân hạnh trao giải cho bà Nguyễn Ngọc Như Quỳnh vì bà là một tấm gương hy sinh đã lo lắng cho vận mệnh tổ quốc và bền bỉ đấu tranh cho nhân quyền của người dân Việt.

MỤC SƯ Y YÍCH

Mục sư Y Yích sinh năm 1960, trú tại làng A Luk, tỉnh Gia Lai. Nhà cầm quyền Việt Cộng cướp đất đai của những người thiểu số và đàn áp tôn giáo của họ vì họ theo đạo Tin Lành, vì thế nhiều người Thượng, đã phải chạy trốn sang bên Cambodia và Thái Lan để tị nạn.

Vào năm 2007 Mục sư Y Yích bị nhà cầm quyền tỉnh Gia Lai bắt và bị kết án tù 6 năm, chỉ vì tội cùng với người Thượng biểu tình đòi đất và đòi tự do tôn giáo.

Năm 2011 ông ra tù và tiếp tục hoạt động cho nhân quyền và tự do tôn giáo; ông đã tổ chức kêu gọi người dân các buôn làng kéo nhau lên các ủy ban, huyện và tỉnh để biểu tình, yêu cầu trả lại đất đai bị quân đội và công an tịch thu, ngoài ra còn đòi thả hết tù nhân lương tâm tôn giáo và chính trị ở các trại giam.

Ngày 27/9/2013 ông bị nhà cầm quyền tỉnh Gia Lai bắt lần thứ hai và kết án 12 năm tù giam.

Hiện tại ông bị biệt giam tại trại An Phước, tỉnh Bình Dương. Ông bị bệnh cao huyết áp, đau khớp, viêm gan và sỏi thận, tinh thần và sức khỏe suy yếu, có thể nguy đến tính mạng .

Mục Sư Nguyễn Công Chính, một tù nhân lương tâm, mới được tị nạn chính trị tại Hoa Kỳ, nói về ông như sau: “Trong những ngày tù chung với MS Y Yích ở trại An Phước, Bình Dương hơn 4 năm, MS Y Yích đã cùng tham gia đấu tranh trong tù để đòi các quyền sống, cũng như bảo vệ anh em tù nhân lương tâm tôn giáo và chính trị tại trại giam An Phước. Hai ông đã cùng một số anh em tuyệt thực chống lại các cuộc tra tấn tinh thần và ngược đãi tù nhân. Trong khi một số các tù nhân lương tâm người thượng thiếu hiểu biết, thường hay nhận tội để được giảm án hoặc được một số quyền lợi như là được gọi điện thoại về nhà hay được gặp thêm giờ, thì Mục sư Y Yích can trường chấp nhận tử vì đạo, tuyệt đối không nhận tội để được về sớm. “

Nói tóm lại:

Mục Sư Y Yích đã đấu tranh nhiều năm cho tự do tôn giáo và nhân quyền tại Tây nguyên; đã bị nhà cầm quyền cộng sản kết án 18 năm tù vì sự đấu tranh của ông; với tinh thần bất khuất tiếp tục đấu tranh trong tù, giữ vững đức tin và lập trường chính trị của một tù nhân lương tâm tôn giáo và chính trị:

Ông xứng đáng được vinh danh và trao giải Nhân quyền trong năm 2017.

MẠNG LƯỚI NHÂN QUYỀN VIỆT NAM

15030 Goldenwest Cir. #10293, Westminster, CA 92685

Tel. (714) 988-6448 / (714) 823-3784

Email: vnhrnet@vietnamhumanrights.net

Website: <http://www.vietnamhumanrights.net>

Facebook: <https://www.facebook.com/mlnqvn>

Ghi Nhận:

Bản Báo cáo này đã được soạn thảo bởi:

Quản Mỹ Lan, trưởng ban biên tập

Và các biên tập viên:

Nguyễn Kim Bình, Mục Sư Nguyễn Công Chính, Ca Dao,

Tôn Thất Diên, Nguyễn Chính Kết, Nguyễn Bá Lộc, Lê

Minh Nguyên, Tiêu Sơn, Đỗ Thị Thuần, Chu Tất Tiến,

Jackie Bông Wright.

Mạng Lưới Nhân Quyền Việt Nam được thành lập vào năm 1997, quy tụ một số cá nhân và đoàn thể dân thân trong lãnh vực tranh đấu và bảo vệ nhân quyền và tự do mà mọi người dân Việt Nam đều có quyền hưởng như đã được quy định trong Tuyên Ngôn Quốc Tế Nhân Quyền và các văn kiện quốc tế nhân quyền khác.

LIÊN LẠC

Mạng Lưới Nhân Quyền Việt Nam
15030 Goldenwest Cir. # 10293
Westminster, CA 92685 U.S.A.
Tel.: (714) 988-6448 / (714) 823-3784
<http://www.vietnamhumanrights.net>
<https://www.facebook.com/mlnqvn>
Email: vnhrnet@vietnamhumanrights.net